

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu • Ministeriö • 2025:12

Työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 540) tilinpäätös 2024

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2025:12

Työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 540) tilinpäätös 2024

Työ- ja elinkeinoministeriö Helsinki 2025

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö

CC BY-NC 4.0

ISBN pdf: 978-952-327-558-4

ISSN pdf: 1797-3562

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2025

Työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 540) tilinpäätös 2024

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2025:12
Julkaisija Työ- ja elinkeinoministeriö

Teema Ministeriö

Yhteisötekijä Työ- ja elinkeinoministeriö
Kieli suomi

Sivumäärä 103

Tiivistelmä

Työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitoyksikön vuoden 2024 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan vahvistus- ja arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvetotiedot väärinkäytöksistä.

Asiasanat tilinpäätös, talous, toimintakertomus, ministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, hallinto

ISBN PDF 978-952-327-558-4

ISSN PDF 1797-3562

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-558-4>

Bokslut för arbets- och näringsministeriets bokföringsenhet 2024 (KPY 540)

Arbets- och näringsministeriets publikationer 2025:12	Tema	Ministeriet
Utgivare	Arbets- och näringsministeriet	

Utarbetad av	Arbets- och näringsministeriets	Sidantal	103
Språk	finska		

Referat

Bokslutet för 2024 för arbets- och näringsministeriets bokföringsenhet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäkts- och kostnadskalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor.

Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhälleliga verkningarna av ministeriets verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.

Nyckelord bokslut, ekonomi, verksamhetsberättelse, ministeriet, arbets- och näringsministeriet, förvaltning

ISBN PDF	978-952-327-558-4	ISSN PDF	1797-3562
-----------------	-------------------	-----------------	-----------

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-327-558-4>

Sisältö

1 Toimintakertomus	7
1.1 Johdon katsaus.....	7
1.2 Tuloksellisuus.....	10
1.3 Vaikuttavuus.....	22
1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus.....	22
1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	44
1.4 Toiminnallinen tehokkuus.....	59
1.4.1 Toiminnan tuottavuus.....	60
1.4.2 Toiminnan taloudellisuus.....	67
1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos- ja kannattavuus.....	71
1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	73
1.5 Tuotokset ja laadunhallinta.....	75
1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	75
1.5.2 Palvelukyky sekä ruoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	75
1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	75
1.7 Tilinpäätösanalyysi.....	80
1.7.1 Rahoituksen rakenne.....	80
1.7.2 Talousarvion toteutuminen.....	85
1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma.....	93
1.7.4 Tase.....	96
1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	97
1.9 Arviointien tulokset.....	98
1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	101
1.10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	101
1.10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	102
2 Talousarvion toteumalaskelma	104
Työ- ja elinkeinoministeriön talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella.....	123
3 Tuotto- ja kululaskelma	127
4 Tase	129

5	Liitetiedostot	131
	1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta	131
	Liite 2: Nettoutetut menot	133
	Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset	134
	Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat	134
	Liite 5: Henkilöstökulujen erittely	136
	Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset.....	136
	Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	136
	Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut	137
	Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat.....	137
	Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset.....	138
	Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat	140
	Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut	142
	Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat	146
	Liite 14: Taseeseen sisällyttömät rahastoidut varat.....	147
	Liite 15: Velan muutokset.....	147
	Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio	147
	Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	148
	Liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista.....	148
6	Allekirjoitukset	149

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Vuonna 2024 Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun alkuvuoden aikana, mutta vuositason bruttokansantuote (BKT) jää 0,3 – 0,5 % pienemmäksi kuin edellisvuonna. Eniten tuotantoa on heikentänyt rakentamisen merkittävä vähentyminen ja myös yksityisen kulutuksen lasku. Kasvua sen sijaan tulee ulkomaankaupasta. Vienti on kasvanut jonkin verran haastavasta ympäristöstä huolimatta lähinnä palveluviennin kasvusta johtuen. Hidastunut inflaatio ja korkojen lasku antavat kuitenkin luottamusta siihen, että talouskasvu sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun ensi vuonna.

Geopolitiikassa jatkuivat useat konfliktit ja jännitteet. Ukrainan sota ja siihen liittyvät kansalliset turvallisuuskysymykset, Israel-Palestiinan konflikti, Kiinan talouden epävarmuudet sekä USA:n ja EU:n tulevan politiikan suunta tekivät markkinoista epävarmoja. Euroalueen talouskasvu jäi vaatimattomaksi 0,8 %. Suomen kannalta päällimmäisin ongelma on Saksan teollisuuden vaikea tilanne.

Julkistalouden velkaantuminen juontuu pitkään jatkuneesta heikosta talouskasvusta ja väestön ikääntymisestä. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa kesällä 2023 linjattiin julkisten tulojen ja menojen mittavan epätasapainon korjaamisen lähtökohdat, minkä toimeenpano tulee olemaan erittäin haastavaa. Tällä vaikutti suuresti myös työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan toimintaan kun hallinnonalan toimintamenoja leikattiin vuoden 2024 kehysriihessä, ja tämän mukaisesti sopeutustoimet käynnistettiin.

Yksi Suomea pitkään vaivannut ongelma on investointihaluttomuus. Yksityisten investointien arvioidaan vähentyneen vuonna 2024 selvästi (-5,6 %). Erityisesti rakentaminen hiipui voimakkaasti. Tällä hetkellä vireillä on lähes 283 miljardin euron edestä puhtaan siirtymän investointihankkeita, joista investointipäätöksiä on tehty 12 miljardin euron hankkeista ja jo käynnistettyjä hankkeita on 17 miljardin euron edestä. Tiedossa on varsin paljon toteutukseen eteneviä hankkeita, erityisesti datakeskus-, tuulivoima ja akkuinvestointeja.

EU-maissa on kasvavasti kyseenalaistettu kilpailullisiin sisämarkkinoihin perustuvaa politiikkamalli. Nähtävissä on merkkejä esimerkiksi protektionismin noususta, valtiointerventioiden roolin kasvamisesta sekä huoltovarmuuden, omavaraisuuden ja

turvallisuuden korostumisesta eri politiikkojen (ml. valtiontukipolitiikka) oikeuttamisperusteena. USA:n uuden hallinnon vahva protektionistinen kauppapolitiikka tulee haastamaan EU:n ennennäkemättömällä voimalla. Nämä kaikki pakottavat uudelleenarvioimaan Suomen linjauksia EU:n ja globaalissa kilpailupolitiikassa.

Yksityisen sektorin tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot ovat Suomessa verrokimaiden tasolla, erityisesti menoissa positiivista kehitystä 2020-luvulla. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot olivat Tilastokeskuksen mukaan 8,4 miljardia euroa vuonna 2023. Menot nousivat 503 miljoonaa euroa vuodesta 2022, mikä tarkoittaa 6,3 % nimellistä kasvua. Tutkimus- ja kehittämismenojen bruttokansantuoteosuus vuonna 2023 oli 3,09 %, nousua 0,14 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna. Vuoden 2024 t&k-menoiksi arvioidaan 8,8 miljardia ja menojen BKT-osuudeksi 3,16 %. Pääministeri Orpon hallitus on vahvasti sitoutunut tavoitteeseen nostaa tutkimus- ja kehitysinsentiteetti 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. Tätä toimeenpanemaan hyväksyttiin kesäkuussa 2024 T&K-rahoituksen monivuotinen suunnitelma. Business Finlandin rahoitus on oleellinen neljän prosentin tavoitteen saavuttamiseksi.

Edellä mainittujen haasteiden pohjalta työ- ja elinkeinoministeriössä valmistui joulukuussa 2024 hallitusohjelmassa päätetty teollisuusstrategia. Siinä etsitään uusia ratkaisuja Suomen teollisuustuotannon vahvistamiseksi ja sen myötä Suomen kilpailukyvyyn ja talouskasvun vahvistamiseksi.

Työllisyyden huipputaso nähtiin vuoden 2022 lopulla (74,1 %), minkä jälkeen talouden taantuma on pudottanut tasoa vajaa kahdella prosenttiyksiköllä. Työllisyysasteen trendi oli heinäkuussa 72,4 % ja on pysynyt samalla tasolla jo neljä kuukautta.

Taantuman aikana myös työttömyys on kasvanut ja julkisissa työvoimapalveluissa oli vuoden 2024 lopussa rekisteröityneenä 24 000 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Työllisyys on pysynyt varsin hyvällä tasolla talouden heikkoon vetoon nähden. Rakentamisen ja teollisuuden työllisyyden sukeltaessa julkiset palvelut ovat pitäneet yllä työllisyyden tasoa väestön ikääntymisen lisätessä painetta erityisesti sote-palvelujen kysynnälle. Toimialojen erilaisen suhdannesyklin vuoksi naisten työllisyysaste on ollut miesten työllisyyttä korkeammalla 2023 helmikuusta lähtien. ICT-alan työllisyys on jatkanut kasvuaan suhdanteen viilenemisestä huolimatta. Alan työvoimapula on kuitenkin hellittänyt ja sovelluskehittäjien ja tietoverkkoasiantuntijoiden kysyntätilanne on tällä hetkellä tasapainossa. Työvoimapulaa on paljon edelleen sote-aloilla, mutta taso on laskenut huomattavasti vuoden takaisesta – johtuen muiden alojen vähenevästä kilpailusta ja julkisen sektorin budjettileikkauksista.

Työlainsäädäntöön valmisteltiin useita muutoksia, joiden positiiviset vaikutukset työllisyyteen näkyvät tulevaisuudessa. Lisäksi vuosien 2024 ja 2025 työvoimapalvelut siirtyivät valtiolta kuntien vastuulle.

Maahanmuutto on säilynyt vilkkaana taantumasta huolimatta, mikä tukee työvoiman saatavuutta. Ennakkotietojen perusteella nettomaahanmuutto Suomeen vuonna 2024 oli noin 50 000 henkilöä. Ennakoitua heikompi taloussuhdanne näkyi työperusteisen lupien määrässä. Työperusteisia ensimmäisiä oleskelulupia myönnettiin noin 11 000 kappaletta, kun edellisenä vuonna määrä oli noin 15 000 kappaletta. Kertomusvuonna käynnistettiin useita hankkeita työperusteisen maahanmuuton edistämiseksi, esimerkiksi kohdemaanmallin toimeenpano.

Energiamarkkinoiden vakaantuminen jatkui vuonna 2024. Sähkön tuotannon määrä kasvoi ja sähkön tuonnin saatavuus naapurimaista parantui. Uusiutuvaa energiaa, erityisesti maatuulivoimaa oli käytössä runsaasti ja Olkiluoto 3 –yksikkö aloitti keväällä 2023 säännöllisen sähköntuotannon. Sähkön hinta oli vuonna 2024 maltillisella tasolla, joskin hintavaihtelut ovat olleet suuria. Kertomusvuonna valmisteltiin useita lakihankkeita uusiutuvien energiainvestointien sekä sähkön toimintavarmuuden edistämiseksi.

Vuonna 2024 jatkettiin huoltovarmuuden turvaamistoimia, joilla työ- ja elinkeinohallinto pystyi osaltaan varmistamaan muun muassa kriittisten tuotteiden ja palvelujen saatavuuden. Valtioneuvosto vahvisti 24.10.2024 huoltovarmuuden uudet tavoitteet. Huoltovarmuuden tavoitepäätöksessä määritellään kansallisen huoltovarmuustyön lähtökohdat, periaatteet ja kansalliset tavoitteet. Tavoitepäätöksen lähtökohtina ovat Suomen muuttunut turvallisuusympäristö ja uhkamaailma, jotka heijastuvat myös huoltovarmuustoimintaan. Strategisen tavoitepäätöksen toimeenpanon ja seurannan tueksi laaditaan erillinen toimeenpanosuunnitelma. Hallitusohjelman mukaisesti huoltovarmuuslainsäädännön uudistaminen aloitettiin vuonna 2024 poikkihallinnollisessa työryhmässä.

1.2 Tuloksellisuus

Hallinto

Taulukko 1. Toiminnallinen tuloksellisuus

	2022	2023	2024
Hallituksen esitykset (kpl)	48	17	35
Luvatun istuntokauden aikana eduskunnalle (%)	65	81	82
Valtioneuvoston asetukset (kpl)	30	31	34

Uudistuminen ja vähähiilisyys

Hallitus on sitoutunut parlamentaarisesti asetettuun tavoitteeseen kasvattaa t&k-menot 4 %:iin bruttokansantuotteesta 2030 mennessä. Laki valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030 (T&K- rahoituslaki) tuli voimaan 1.1.2023. Laissa säädetään valtion talousarvioon näinä vuosina otettavien T&K-toimintaan tarkoitettujen valtuuksien ja määrärahojen yhteismäärästä, jota kasvatetaan tasaisesti vuosittain niin, että valtion T&K-rahoitus vuonna 2030 olisi 1,2 % suhteessa BKT:hen. Lisäksi laissa säädetään valtion T&K-rahoituksen käytön monivuotisesta suunnitelmasta. Valtioneuvosto antoi valtion T&K-rahoituksen käytön monivuotisen suunnitelman 13.6.2024. Suunnitelma annettiin eduskunnalle pääministerin ilmoituksella 11.9.2024.

Valtion T&K-rahoituksen määrä kasvaa vuoden 2025 talousarviossa noin 280 miljoonaa euroa vuoden 2024 tasoon nähden.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla merkittävimmät rahoituksen lisäykset kohdistuvat Business Finland -viraston tutkimus- ja kehittämisrahoitusvaltuuksiin. Business Finlandin T&K-rahoituksen valtuutta nostetaan 94 miljoonalla eurolla ja rahoitusta kohdennetaan erityisesti yritysten T&K-toiminnan tukemiseen sekä yritysten ja tutkijoiden yhteistyöhön. Uutena avauksena kohdennetaan 9 miljoonaa euroa Business Finlandin myöntövaltuutta luovien alojen tutkimus- ja kehitystoiminnan tukemiseen. Lisäksi Geologian tutkimuskeskuksen Mintecin koetehdaskonaisuuden tutkimusinfrastruktuurin toteuttaminen ja käyttöönotto käynnistetään Outokummussa (valtuus 18 miljoonaa euroa). Business Finlandin muuta kuin T&K-rahoitusvaltuutta leikattiin 20 miljoonalla eurolla vuoden 2024 tasosta.

T&K-lisärahoitusta suunnataan Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n valtionavustuksiin vuosina 2024–2027 yhteensä noin 180 miljoonaa euroa kvanttietokoneen skaalaamiseen, mikroelektroniikan ja kvanttiteknologian Kvanttinova-puhdastilaympäristön investointeihin, puhtaan energian pilotti-infrastruktuuriin (RePowerEU) sekä EU:n rahoittamien t&k-hankkeiden vastinrahoitukseen. Lisärahoituksella kannustetaan erityisesti yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteistyötä, mikä edistää elinkeinoelämän uudistumista, kilpailukykyä ja kasvua. Investoinneilla yhteiskäyttöisiin t&k-infrastruktuureihin pyritään vahvistamaan suomalaisen TKI-ympäristön houkuttelevuutta ulkomaisille osaajille, investoinneille ja yrityksille.

Tutkimus- ja innovaationeuvosto

Valtioneuvoston 23.11.2023 asettama tutkimus- ja innovaationeuvosto johti valtion T&K-rahoituksen käytön monivuotisen suunnitelman valmistelua keväällä ja käynnisti syksyllä strategisten valintojen prosessin ja rahoitussuunnitelman seurannan valmistelun. Neuvoston sihteeristö aloitti 1.3.2024.

Toimintaympäristön kannustavuutta innovaatiotoiminnalle tukee myös aineettomien oikeuksien strategian toimeenpano.

EU-rahoitusohjelmat

Korkeakouluille ja tutkimuslaitoksille jaetaan lisärahoitusta kattamaan niiden EU-ohjelmista rahoitettaviin hankkeisiin tarvitsevaa omarahoitusta. Vuosille 2025–2028 rahoitusta lisättiin 15 miljoonaa euroa vuonna 2025, 20 miljoonaa vuonna 2026 ja 25 miljoonaa vuosina 2027–2028. Rahoitus jaetaan organisaatioiden saamien hankkeiden suhteellisen osuuden perusteella.

Kestävien ja innovatiivisten hankintojen osaamiskeskuksen (KEINO) toiminta vuosina 2018–2024

Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus KEINO toimi vuosina 2018–2024 osana hallitusohjelmien toteutusta. Työ- ja elinkeinoministeriö rahoitti toimintaa noin 2 miljoonalla eurolla vuosittain. Verkostomaisesti toiminut KEINO oli kansallisesti ja kansainvälisesti ainutlaatuinen malli. Toimintaan osallistuivat Motiva Oy, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Business Finland, Suomen ympäristökeskus ja Hansel Oy. KEINO-osaamiskeskuksen toiminta lopetettiin vuoden 2024 aikana hankerahoituksen päättyttyä.

Teollisuuspoliittinen strategia

Hallitus laati työ- ja elinkeinoministeriön johdolla teollisuuspoliittisen strategian, joka sisältää vientiteollisuudelle olennaiset politiikkakokonaisuudet ja jonka tavoitteena on kasvuhakuisten, työllistävien ja vientiin tähtäävien yritysten kasvu sekä työpaikkojen säilyminen Suomessa. Strategia antaa kokonaiskuvan hallituksen teollisuuspolitiikan painopisteistä ja keinoista sekä tarkastelee Suomen kannalta keskeisimpiä EU:n teollisuuspolitiikan kysymyksiä ja kytkee ne kansallisen teollisuuspolitiikan kontekstiin. Työllisyyden ja yrittäjyyden ministeriryhmä linjasi joulukuussa, että teollisuuspoliittisen strategian pohjalta laaditaan hallituksen selonteko eduskunnalle.

Mineraalistrategia

Hallitus laati mineraalistrategian, jossa tarkastellaan Suomen mineraalialan nykytilannetta ja kehitysmahdollisuuksia sekä teollisuuden raaka-ainehuollon turvaamista ja kansainvälistä yhteistyötä. Strategiassa kuvataan mineraalialan visio, missio, tavoitteet sekä koko arvoketjun kasvua ja toiminnan vastuullisuutta tukevat toimet. Mineraalistrategian toimeenpano käynnistetään vuoden 2025 alussa.

Investointien edistäminen

Työ- ja elinkeinoministeriö valmisteli hallituksen investointiohjelmaan sisältyvään elinkeinopoliittiseen varaukseen perustuvan valtiontukiohjelman merkittävien puhtaan siirtymän teollisten investointien edistämiseksi. Innovaatorahoituskeskus Business Finland voi myöntää valtionavustusta investointeihin teollisuuden tuotantoprosessien kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja energiatehokkuuden parantamiseksi sekä investointeihin ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen kannalta strategisille aloille (akut, aurinkopaneelit, tuuliturbiinit, lämpöpumput, elektrolyysilaitteet, hiilidioksidin talteenotto-, hyödyntämis- ja varastointilaitteet keskeisine komponentteineen ja kriittisine raaka-aineineen). Europan komissio hyväksyi tukiohjelman joulukuussa, ja sitä koskeva valtioneuvoston asetus (2/2025) tuli voimaan 13.1.2025. Tukiohjelmalle varattu avustusvaltuus 400 miljoonaa euroa sisältyy valtion vuoden 2025 talousarvioon (mom. 32.20.40.).

Työ- ja elinkeinoministeriö on yhdessä valtiovarainministeriön, ympäristöministeriön sekä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa käynnistänyt hallitusohjelman mukaisesti ns. investointinyrkin toiminnan. Tavoitteena on luoda strategisten investointien edistämisen toimintamalli investointien saamiseksi Suomeen. Tämän osana ylläpidetään investointien tilannekuvaa sekä vahvistetaan koordinaatiota ja yhteistyötä merkittävien investointihankkeiden edistämässä. Ministeriö on myös osallistunut ympäristöministeriön vastuulla olevaan investointeihin liittyvän luvituksen yhden luukun toimintamallin valmisteluun.

Kriittisten raaka-aineiden asetus

EU:n kriittisten raaka-aineiden asetus (CRMA) tuli voimaan 23.5.2024. Asetus pyrkii varmistamaan jäsenmaiden talouden ja puhtaan siirtymän kannalta kriittisten raaka-aineiden saannin vahvistamalla kriittisten raaka-aineiden arvoketjun kaikkia vaiheita louhinnasta kierrätykseen. Työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti kesällä asetuksen kansallisen toimeenpanon.

Nettonolla-asetus

EU:n nettonollateknologia-asetus (NZIA) astui voimaan 29.6.2024. Asetuksella pyritään varmistamaan nettonollateknologioiden turvallinen ja kestävä tarjonta EU:ssa vahvistamalla niiden valmistuskapasiteettia ja toimitusketjuja. Työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti syksyllä asetuksen kansallisen toimeenpanon.

Biotalous

Hallitus on EU-vaikuttamisessaan tavoitellut biotalouden ottamista osaksi EU:n teollisuuspolitiikkaa. Hallitus on laatinut vaikuttamistyön tueksi kaksi biotalouden non paper –dokumenttia, joille molemmille Suomi on saanut useiden jäsenmaiden tuen.

Puhtaiden investointien edistäminen ja toimitusvarmuuden turvaaminen kestäväällä tavalla ovat olleet keskeisiä tavoitteita myös hallitusohjelman toimeenpanossa. Useita puhtaan energian hankkeita on toteutunut kuten aurinkovoimahankkeet ja merituulivoiman hyödyntämisen arviointi on jatkunut. Käytössä olevan ydinvoimatuotannon toimintaedellytyksistä on huolehdittu. Samalla on pyritty turvaamaan toimitusvarma infrastruktuuri ja toimivat verkkoyhteydet. Uusien teknologioiden kehittäminen edistyy valtion tuella. Erityisesti EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen kautta on tuettu uusien teknologioiden ja energiainfrastruktuurin kehittämistä sekä teollisuuden prosessien sähköistämistä.

Työllisyys ja yrittäjyys

Työllisyysaste laski vuoden 2023 73,5 % tasolta 72,1 %. Työttömyysaste nousi 8,4 % tasolle tavoitteen ollessa 7,2 %. Työttömien työnhakijoiden määrä nousi 289 000 henkilöön (2023 noin 260 000 henkilöä). Nousu aiheutui sekä työttömien että lomautettujen määrän kasvusta. Pitkäaikaistyöttömien määrä kasvoi ollen keskimäärin noin 97 400 vuonna 2024 (88 700 vuonna 2023). Työttömyys kasvoi kaikissa ikäluokissa.

Työllisyys kehittyi Suomessa negatiiviseen suuntaan työllisyys- ja työttömyysasteen sekä työttömien ja pitkäaikaistyöttömien määrän näkökulmasta. Työttömien työnhakijoiden keskimääräinen työttömyyden kesto kuitenkin laski hieman. Aiempien vuosien tapaan työllisyysaste katsotaan kuukausikeskiarvona ikäryhmän 15-64 –vuotiaat työllisyysasteesta ja työttömyysaste kuukausikeskiarvona 15-74 –vuotiaiden ikäryhmästä.

Tavoitteet jatkuvien työttömyysjaksojen keskimääräisestä kehosta sekä enintään kolme kuukautta jatkuneiden työttömyysjaksojen osuudessa eivät täyttyneet. Vaikka työttömyyden keskimääräinen kesto laski, oli keskimääräinen kesto (62 viikkoa) edelleen selvästi tavoiteltua 45 viikkoa korkeampi. Myös uusista työttömyysjaksoista pitkittyi suurempi osa (47,8 %) yli kolmen kuukauden mittaiseksi kuin vuonna 2023 (46,0 %). Avointen työpaikkojen määrä jatkoi voimakasta laskua ollen alhaisimmalla tasollaan vuoden 2015 jälkeen.

Taulukko 2. Talouden ja työllisyyden avainluvut vuosina 2022-2024

	2022 toteuma	2023 toteuma	2024 toteuma/arvio
BKT:n määrän muutos(%)	2,8	1,6	-0,5
Työttömyysaste (%)	6,8	7,2	8,4
Työllisyysaste (%)	73,8	73,5	72,1
Kasvuyritysten lukumäärä	>1 000	>1 100	–
Työn tuottavuus, muutos (%)*	0	0,4	–
Tavaroiden ja viennin osuus BKT:sta (%)	39,2	43	noin 40 %

*Työn tuottavuuden muutosta 2023 ei tiedetä ennen kuin ennakkotiedot tulevat kesäkuun lopussa. Oletettavasti luku on kuitenkin lähellä nollaa, minkä voi päätellä tuottavuuslautakunnan ja tal.pol. arviointineuvoston raporteista.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus päivitti syksyllä valtioneuvoston periaatepäätöksen yrittäjyydestä hallitusohjelman 2023-2027 mukaiseksi. Periaatepäätös kokoaa yhteen Suomen tavoitteet yrittäjyyden edistämiseksi, joihin hallitus ja ministeriöt sitoutuvat yhdessä.

Pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaan ”Valtion kotimaista pääomasijoitus- ja yritysrahoitustoimintaa tehostetaan yhdistämällä Business Finland Venture Capital Oy, Ilmastorahasto Oy ja Oppiva Invest Oy Suomen Teollisuussijoitus Oy:n (Tesi) omistukseen.” Muodostetun uuden sijoitusyhtiön tavoitteena on toimia tehokkaana työväliseinä kotimaisten yritysten kasvun vauhdittamisessa.

Tesin kasvutoimien edellytyksien parantamiseksi hallituksen kevään kehysriihessä päätettiin lisäpääomittaa Tesiä 300 miljoonalla eurolla vuosina 2025-2027. Lisäpääomituksen sekä valtion pääomasijoitustoimintojen yhdistämisen johdosta Tesi kykenee kasvattamaan sijoitusvolyymejaan merkittävästi talouskasvun vauhdittamiseksi. Uudistettu Tesi aloittaa toimintansa huhtikuussa 2025.

Hallitusohjelman mukaisesti viennin kivijalkaa tulee vahvistaa sitoutumalla toimenpiteisiin, joilla tuplataan kasvuhakuisten keskisuurten yrittäjävetoisten yritysten (ns. Mittelstand) määrä vuoteen 2030 mennessä. Työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti yhdessä hallinnonalan toimijoiden kanssa kasvuyrittäjyyden ohjelman (sis. Mittelstandin) valmistelun. Ohjelma valmistuu alkuvuodesta 2025.

Kansainvälistyminen ja vienninedistäminen

Työ- ja elinkeinoministeriö on yhdessä hallinnonalan ja sidosryhmien kanssa edistänyt kaupallistaloudellisia yhteistyösuhteita ja viranomaisyhteyksiä keskeisten kumppanimaiden kanssa yritysten viennin ja kansainvälistymisen edistämiseksi. Ministeriö on jatkanut analyysiaän globaalin suurvalta- ja teknologiapolitiikan järjestymisen ja muuttuvien arvoketjujen tuomien haasteiden ymmärtämiseksi ja yritysasiakkaalle syntyvän arvon kehittämiseksi politiikkasuunnittelussa ja hallinnonalan ohjauksessa.

Työ- ja elinkeinoministeriön ja ulkoministeriön hallinnonalalla kansainvälistymispalveluita tarjoavien julkisten toimijoiden muodostama Team Finland -verkosto kumppaneineen tarjoaa kansainvälistyville yrityksille sujuvan palveluketjun neuvonnasta rahoitukseen sekä tukee kansainvälisesti verkostoitumista ja vaikuttamista. Pääministeri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden sekä työllisyyden ja yrittäjyyden ministerityöryhmän kesäkuussa tekemän päätöksen mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriön ja ulkoministeriön johdolla on selvitetty Team Finland -verkoston johtamisen uudistamista ja Business Finlandin ulkomaantoimintojen siirtämistä osaksi Suomen edustustoverkkoa vuoden 2025 aikana. Uudistuksilla tavoitellaan Team Finland -verkoston tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden kasvattamista, johtamisjärjestelmän selkeyttä sekä vahvempia strategisia toimiala- ja maavalintoja.

Matkailu

Suomen matkailustrategian toimenpiteiden päivitys käynnistettiin yhdessä ministeriöiden ja muiden sidosryhmien kanssa vastaamaan toimintaympäristössä sekä erityisesti Visit Finlandin ja Metsähallituksen resursoinnissa tapahtuneita muutoksia. Elinkeinoministerin puheenjohtama Matkailufoorumi kokousti työsuunnitelman mukaisesti neljä kertaa ja osallistui aktiivisesti Suomen matkailustrategian päivitystyöhön. Toimintavuonna osallistuttiin aktiivisesti pohjoisen ja erityisesti itäisen Suomen ohjelmien kestävä matkailua koskevien osioiden valmisteluun sekä valmisteltiin itäisen Suomen matkailun kasvuohjelma. Lisäksi toteutettiin selvitykset matkailustrategian toteuman arvioinnista vuosilta 2022–2024 sekä matkailun aluetaloudellisista vaikutuksista. Yhdessä matkailun toimialapäällikön kanssa julkaistiin matkailun toimialaraportti ja matkailun näkymät. Business Finlandia tuettiin Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRP) ns. matkailuinvestoinnin toteuttamisessa.

Kansainvälistä yhteistyötä toteutettiin aktiivisesti matkailustrategian tavoitteiden ja sisältöjen edistämiseksi. EU-tason matkailuyhteistyössä valmisteltiin matkailun siirtymäväylän tilannekuvan raportti, OECD:n matkailuyhteistyössä viimeisteltiin ja julkaistiin OECD Tourism Trends and Policies -julkaisu ja pohjoismaisessa matkailuyhteistyössä päivitettiin elinkeinoministerien hallinnonala koskeva matkailuyhteistyön suunnitelma vuoteen 2030. Suomen puheenjohtajuus Barentsin euroarktisen neuvoston matkailutyöryhmässä saatiin päätökseen. EU:n Itämeren alueen strategian matkailun politiikka-alueen yhteistyössä toteutettiin Baltic Sea Tourism Forum -tilaisuus Oulussa osana Suomen Council of the Baltic Sea States -puheenjohtajuuden ohjelmaa.

Luovat alat

Luovan talouden kasvua vahvistettiin asettamalla yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa Luovan talouden neuvottelukunta ja käynnistämällä Luovan talouden kasvustrategian valmistelu. Neuvottelukunnan yhtenä tehtävänä on laatia ehdotuksia luovan talouden kasvustrategian tavoitteiksi ja niiden saavuttamista tukeviksi toimenpiteiksi. Toimintavuonna osallistuttiin kasvusopimusten (Luovat monistettavat sisällöt, Brändi- ja kuluttajalähtöinen tekstiili- ja muotiala Suomessa 2030) laadintaan sekä tekstiili- ja muotialan kasvusopimusta seuranneen kasvutyöryhmän työskentelyyn. Av-tuotantokannustimen myöntövaltuus vahvistui vuodelle 2025, ja toiminta jatkuu katkeamattomana myös vuonna 2025. Lisäksi osallistuttiin kulttuuripoliittisen selonteon sekä kahden rahoitushaun valmisteluun. Luovan ja kulttuurialan innovaatio-osaaminen -ESR-hakujen tavoitteena on vahvistaa luovia aloja ja luovaa taloutta elinkeinorakenteen monipuolistajana parantamalla luovien alojen liiketoimintaosaamista, t&k-osaamista sekä toimialarajat ylittävää yhteistyötä. Luoville aloille kohdennetun t&k-rahoituksen tavoitteena on edistää luovan talouden uusiutumista sekä alan arvonlisän kasvua.

Elinkeinoelämän digitalisaatio

EU:n tekoälyasetuksen kansallinen toimeenpano aloitettiin asettamalla huhtikuun lopussa työryhmä, joka vastaa tarvittavien lakiehdotusten valmistelusta sekä valvonnan ja seuraamusten että tekoälyn sääntelyn testiympäristön osalta. Jatkettiin EU-politiikkavaikuttamista ja toimeenpanoa Digitaalinen Eurooppa –ohjelman osalta sekä OECD-yhteistyötä. Valmisteltiin datatalouden kasvuohjelmaa, joka sai erillisrahoitusta Valtioneuvoston tekoälykokonaisuuden koordinaatio ja datatalouden kasvuohjelma -hankkeesta. Osallistuttu poikkihallinnolliseen toimintaan digitalisaation ja datatalouden edistämiseksi digitoimiston puheenjohtajistossa sekä sihteeristössä elinkeino-, rittäjyys- ja innovaatiopolitiikan kannalta relevantein osin.

Yritysten erityisrahoitus

Suomen Teollisuussijoitus Oy

Suomen Teollisuussijoituksella (Tesi) on talouden kasvuun ja uudistumiseen sekä investointien edistämiseen liittyvä teollisuuspoliittinen tehtävä. Yhtiö kehittää pääomasijoitusmarkkinaa ja edistää suomalaisten yritysten kasvua ja kansainvälistymistä. Tesin tavoitteena on vivuttaa yksityistä pääomaa markkinoille tekemällä joko rahastosijoituksia tai suoria sijoituksia kasvuyhtiöihin. Tesi toimii markkinaehtoisena vähemmistösjoittajana yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa.

Tesi teki sijoituksia ja antoi sijoitussitoumuksia kaikkiaan 113 miljoonalla eurolla. Yhtiö antoi uusia sijoitussitoumuksia kahdeksaan pääomasijoitusrahastoon 53 miljoonalla eurolla. Tesi teki suoria sijoituksia 20 kasvuyritykseen yhteensä 34 miljoonalla eurolla. Lisäksi Tesi teki korona-ajan erityissijoitusohjelmista jatkosijoituksia kolmeen yritykseen 26 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2024 ensimmäisen vuosipuolikkaan jälkeen lopussa Tesin hallinnoitavat varat olivat yhteensä 2,6 miljardia euroa, ja yhtiö oli suoraan tai välillisesti kohderahastojensa kautta omistajana lähes 560 suomalaisessa yrityksessä.

Ilmastorahasto Oy

Ilmastorahasto Oy on valtion omistama erityistehtäväyhtiö, jonka toiminnan tarkoitus oli ilmasto- ja ympäristövaikuttavuuden aikaansaaminen rahoitustoiminnalla.

Petteri Orpon hallituksen kesäkuussa 2023 julkaistun ohjelman mukaisesti valtion pääomasijoitustoimintaa tehostetaan keskittämällä se Suomen Teollisuussijoitus-konserniin. Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi 21.5.2024 muun muassa

Ilmastorahasto Oy:n ja Oppiva Invest Oy:n toiminnan lakkauttamista toiminnan tehostamiseksi. Osana toiminnan alasajoa yhtiön henkilöstö irtisanottiin vaiheittain. Ilmastorahasto sulautuu Suomen Teollisuussijoitus Oy:öön (Tesi) 31.3.2025, jolloin yhtiön varat, velat ja sitoumukset siirtyvät vastaanottavalle yhtiölle.

Vuoden 2024 tammi-toukokuussa ennen alasajopäätöstä yhtiön hallitus teki kaksi uutta yhteensä 14 miljoonan euron suuruista rahoituspäätöstä. Vuonna 2024 julkistettiin, että Ilmastorahaston rahoitusta oli myönnetty älykkäiden sähkövarastojen käyttöönoton vauhdittamiseksi, merenkulun vähähiilisten teknologioiden käyttöönoton laajentamiseksi, teollisuuden pölyerotinratkaisuille sekä sieniproteiinin tuotantolaitoksen rakentamiseen. Alasajoperiodilla jatkettiin jo tehtyjen sijoituspäätösten täytäntöönpanoa, olemassa olevan portfolion hallinnointia ja sulautumisvalmistelua. Vuosien 2021-2024 rahoituspäätösten perusteella rahoituksen saajille oli vuoden loppuun mennessä maksettu yhteensä noin 81 miljoonaa euroa.

Business Finland Venture Capital Oy

Business Finland Venture Capital Oy:n (BFVC) tehtävänä on edistää yritysten alkuvaiheen liiketoimintaa tekemällä sijoituksia pääomarahastoihin yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa.

Vuoden 2024 aikana toteutui yksi uusi rahastosijoitus. BFVC teki sen lisäksi yhden ehdollisen sijoituspäätöksen. Yhtiön kohderahastojen sijoitustoiminta oli aktiivista kohderahastojen tehtyä ensisijoituksen 75 yritykseen vuoden 2024 aikana. Toimintansa vuoden alussa aloittanut kanssasijoitusrahasto teki sijoituksen seitsemääntoista yritykseen yhdessä yli 90 bisnesenkelsijoittajan kanssa.

Riskirahoitusohjelman mukaisten rahastojen määrä oli vuoden lopussa yksitoista ja niiden yhteenlaskettu koko oli 292,2 miljoonaa euroa. Yhtiöllä oli osuudet yhdeksästätoista pääomarahastossa, joiden yhteenlaskettu koko oli 384,5 miljoonaa euroa. BFVC:n rahastoille antamat sijoitussitoumukset olivat yhteensä 173,5 miljoonaa euroa.

Osana hallitusohjelman julkisten pääomasijoittajien tehostamista ja rakennejärjestelyä, Business Finland Venture Capital Oy siirretään osaksi Suomen Teollisuussijoitus -konsernia 31.3.2025. Ennakoiden tulevaa järjestelyä, BFVC:n henkilöstö on jo syksystä 2024 alkaen toiminut yhteistyössä Tesin kanssa alkaviin yrityksiin sijoitavissa pääomarahastohankkeissa.

EU:n markkinaehtoiset rahoitustuotteet

Toimenpiteitä EU:n rahoituslähteistä (mm. EIP, EIR, Horisontti Eurooppa, InvestEU) yrityksille saatavissa olevan rahoituksen hyödyntämiseksi jatkettiin. Ohjelmien tarkoituksena oli edistää yritysrahoitusmarkkinoiden toimivuutta ja eri kokoisten yritysten rahoitusvaihtoehtojen monipuolistumista. EU-rahoituksella paikattiin myös suhdanteiden ja kriisien aikana kasaantuvaa rahoituspainetta. Vuonna 2021 käynnistynyt InvestEU-ohjelma soveltuu edeltäjensä (ESIR) tavoin suomalaisten kasvu-yritysten tarpeisiin hyvin. Tosin InvestEU-ohjelman kautta saatavat takaukset ovat määrältään huomattavasti vaatimattomammat kuin edeltäjässään.

Finnvera Oyj hyödynsi EU-rahoitusta tavoitteidensa mukaisesti. Finnvera käytti toiminnassaan Euroopan Investointirahasto (EIR) tarjoamaa kohdennettua InvestEU-takausjärjestelyä pk-yritysten rahoitukseen. Sen turvin Finnvera voi myöntää ilmastomyönteisiin, digitaalisiin ja innovatiivisiin hankkeisiin lainoja yhteensä 283 miljoonan euron edestä vuosina 2023–2025. Finnvera päätti myös neuvottelut Euroopan investointipankin (EIP) kanssa vuonna 2021 päättyneen European Guarantee Fund (EGF) takausjärjestelyä jatkavan Linked Risk Sharing (LRS) -ohjelman käytöstä. LRS:n turvin Finnveran on mahdollista myöntää keskisuurille yrityksille lainoja yhteensä 400 miljoonan euron edestä EIP:n 50 % takauksella vuosien 2024–2027 ajan. Finnvera jatkoi myös neuvotteluja EIR:n kanssa pilottimuotoisesta rahoitusjärjestelystä Ukrainan jälleenrakennuksen tueksi. Finnvera jatkoi myös toteuttajakumppanisopimustaan Euroopan komission kanssa vuosina 2021–2023 käytössä olleesta Verkkojen Eurooppa -ohjelmasta (CEF). Uusi sopimus on voimassa vuodet 2024–2025.

Tesi hallinnoi kahta Euroopan investointipankin (EIP) kanssa luotua yhteisrahoitusohjelmaa: vuonna 2018 käynnistettyä ESIR-ohjelmaa ja vuonna 2022 käynnistettyä EGF-ohjelmaa. Molemmat ohjelmat ovat 100 miljoonan euron suuruisia ja luotu niin, että ohjelmien rahoituksesta puolet tulee EIP:ltä ja puolet Tesiltä. Yhteensä 200 miljoonan euron kasvurahoitusohjelmista on vuoden 2024 loppuun mennessä sijoitettu 11 yritykseen 107 miljoonaa euroa. EGF on osa koronan aiheuttaman vaikean taloustilanteen parantamiseksi käynnistettyä European Guarantee Fundia.

Business Finlandin EU-rahoituksen neuvontapalvelu (RANE) on saavuttanut kansallisesti vakiintuneen aseman vuosien 2022–2024 aikana, tarjoten asiantuntemusta ja ohjausta EU-rahoitusmahdollisuuksien hyödyntämisessä. EU-rahoitusneuvontapalvelu kokoaa yhteen tietoa Euroopan unionin avustuksista, lainoista, takauksista, pääomasijoituksista, tuista ja julkisista hankinnoista, sekä ohjaa ja neuvoo niiden käytössä. Yritysten tukemiseksi EU-rahoitusneuvonta tarjoaa kattavaa ohjausta, tukea ja asiantuntija-apua. Palvelun tavoitteena on tarjota yrityksille keskitettyä tietoa EU-rahoituksesta sekä helpottaa sen tehokasta käyttöä. Lisäksi

EU-rahoitusneuvonta järjestää aktiivisesti virtuaalisia infotilaisuuksia ja fyysisiä verkottumistilaisuuksia eri teemoihin liittyen. Näillä tilaisuuksilla pyritään lisäämään yritysten tietoisuutta ja ymmärrystä EU-rahoitusmahdollisuuksista sekä mahdollistamaan verkostoituminen alan asiantuntijoiden kanssa.

Finnvera Oyj

Kotimaan rahoitus

Finnvera Oyj (jatkossa Finnvera) rahoitti vuonna 2024 kotimaan rahoituksessa 1 610 aloittavaa yritystä ja 889 kasvuyritystä sekä myötävaikutti rahoituksellaan yli 5 000 uuden työpaikan syntymiseen. Kotimaan rahoitusta myönnettiin 0,9 miljardia euroa (1,8), mikä oli yli 51 % edellisvuotta vähemmän. Kotimaan rahoituksen määrä laski suuryritykselle vertailukaudella myönnetty yksittäinen suuri käyttöpääomarahoitus. Myönnetty rahoitus sisältää kotimaan rahoituksen lainat ja takaukset. Suurille yrityksille myönnetty kotimaan rahoitus oli 0,1 miljardia euroa (1,0). Vastuukanta oli vuoden lopussa kotimaan rahoituksessa 2,9 miljardia euroa. Finnveran tehtävä on täydentää rahoitusmarkkinoita sekä vauhdittaa kasvua, jotta suomalaisyritykset pääsevät mukaan maailmantalouden elpymiseen. Kotimaan rahoituksen volyyymi oli edelleen korkealla tasolla ja selvästi koronapandemiaa edeltäneitä vuosia korkeampi.

Viennin rahoitus

Vientikaappoihin myönnettiin vientitakuita ja -takauksia sekä erityistakauksia yhteensä 2,9 miljardia euroa (5,4). Vientitakuiden ja -takausten sekä erityistakausten vastuukanta, sisältäen voimassa olevat vastuut ja tarjousvastuut sekä takuu- ja takaussaamiset, oli 21,1 miljardia euroa (23,4). Rahoituksen kysyntä kohdistui pääasiassa tele-, alus ja telakka sekä kaivostoimialoille. Suomen Vientiluotto Oy (jatkossa Suomen Vientiluotto) myönsi vienti- ja alusluottoja 0,6 miljardia euroa (0,5). Myönnetyn rahoituksen vuosittaiseen vaihteluun vaikuttaa yksittäisten suurten rahoitusten ajoittuminen. Tytäryhtiö Suomen Vientiluoton rahoitus- ja koronatasausvaltuus ovat molemmat 33 miljardia euroa. Valtuudet riittävät vastaamaan kysyntään. Vientiluottojen rahoitus perustuu valtion takaamaan Finnvera Oyj:n varainhankintaan. Finnvera Oyj:n varainhankinnan valtioneuvoston enimmäismäärä on 20 miljardia euroa. Finnvera-konsernin rooli, merkitys ja vastuukannat ovat viime vuosina kasvaneet merkittävästi. Finnveran roolin vahvistuminen heijastuu myös valtioneuvoston rooliin riskien kantajana.

Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

Vuonna 2023 hyväksytyyn ja 1.1.2025 voimaan tulleeseen kotoutumisen edistämistä annettuun lakiin (681/2023) tehtiin pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa sekä julkisen talouden suunnitelmissa sovittuja muutoksia ja säästötoimia.

Suomeen kotoudutaan työllä. Kotoutuspolitiikka perustuu kielen oppimiseen, työntekoon sekä suomalaiseen yhteiskuntaan perehtymiseen. Kotoutumisjärjestelmän uudistaminen kotoutumiseen kannustavaksi ja muuttamiseksi tulijan velvollisuuksia ja omaa vastuuta painottavaan järjestelmään on aloitettu. Maahanmuuttajien työllisyys kääntyi huomattavaan laskuun vuoden 2023 aikana. Työllisyysaste palautui vuoden 2024 alussa likimäärin vuosien 2021–2022 jyrkkää nousua edeltäneelle tasolle. Vuoden 2024 alusta lähtien maahanmuuttajien työllisyysasteen trendi on ollut jälleen maltillisen nousujohteinen. Trendi näyttäisi noudattavan suurin piirtein vuodesta 2016 alkanutta pitkän aikavälin kasvu-uraa. Ulkomaan kansalaisten kausitasoitettu työllisyysaste oli vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä 62,1 %, mikä on noin 11 %-yksikköä matalampi kuin Suomen kansalaisilla. Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupamenettelyjen kehittämistä on jatkettu poikkiallinnollisessa viranomaisyhteistyössä. Tavoitteena on pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupien keskimääräisen käsittelyajan vakiinnuttaminen yhteen kuukauteen, käsittelyn laadun turvaaminen sekä väärinkäytösten torjunta. Työntekijän oleskelulupaprosessissa otettiin alkuvuodesta 2024 käyttöön osa-automaatio ja riskiperusteinen käsittelymalli, joiden myötä käsittelyajat lyhenivät merkittävästi.

Vuosi 2024 oli RRF-rahoitettavan toiminnan (OLEDIGI) osalta viimeinen vuosi. RRF-rahoitukselle asetettu päätavoite saavutettiin oikea-aikaisesti, kun vuonna 2024 työ- ja koulutusperusteisten lupien käsittelyaika asettui keskimäärin enintään kuukauteen. Pikakaista erityisasiantuntijoille, kasvuyrittäjille ja heidän perheenjäsenilleen on ollut toiminnassa vuodesta 2022 alkaen ja käsittelyaikaa koskeva 14 vuorokauden palvelulupaus on toteutunut myös vuonna 2024. 15.2.2024 hyväksyttiin työperäisen hyväksikäytön vastainen toimenpideohjelma, jonka toimeenpanoa on toteutettu ja seurattu vuoden aikana. Vuoden 2024 aikana valmistuneita säädöshankkeita olivat työntekijän palkkarajaa koskeva muutos (voimaan 1.1.2025), kausityölain muutos (voimaan 1.2.2025) sekä Blue Card-direktiivin toimeenpano (voimaan 13.5.2024).

Vuonna 2024 työ- ja koulutusperusteisia hakemuksia jätettiin yhteensä lähes saman verran kuin vuonna 2023: opiskeluperusteisten hakemusten määrä kasvoi noin 10 %, mutta työperusteisten hakemusten määrä oli noin 12 % alhaisempi. Käsittelyajat ovat lyhentyneet kaikissa työ- ja koulutusperusteisissä luvissa, ja hallitusohjelman mukaiseen kuukauden keskimääräiseen enimmäiskäsittelyaikaan on myönnettyjen lupien osalta päästy.

Kansainvälistä rekrytointia valtakunnallisesti tukeva Work in Finland -toiminno on käynnistynyt vuoden 2025 alusta täysimääräisesti ja käynnistystä on tuettu vuonna 2024 asetustasoisilla tarkennuksilla tarjottaviin palveluihin. (ks. tarkemmin vaikuttavuusosio kohdassa 1.3.)

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Uudistuminen ja vähähiilisyys

T&k -menot olivat Tilastokeskuksen mukaan 8,4 miljardia euroa vuonna 2023 (3,1 % BKT:sta). Menot lisääntyivät 503 miljoonaa (+6,3 %) vuonna 2023 vuoden 2022 tasoon nähden. Kun inflaation vaikutus otetaan huomioon, menot kasvoivat 2,3 %. Yritysten osuus t&k -menoista oli 68 % vuonna 2023.

Yritysten t&k -menot olivat 5,7 miljardia vuonna 2023. Ne kasvoivat 306 miljoonalla eurolla (+5,7 %) edellisvuoteen verrattuna, mikä oli nopeampaa kuin vuonna 2022. Teollisuudessa yritysten t&k -menot lisääntyivät 173 miljoonalla (+5,3 %) ja informaation ja viestinnän toimialalla 158 miljoonalla (+18 %). Laskua oli puolestaan toimialalla tieteellinen tutkimus ja kehittäminen, 64 miljoonaa (-4 %).

Tarkastellessa yrityksen kokoluokan mukaan t&k -menot kasvoivat 2022–2023 eniten 50-249 henkilön yrityksissä (+ 12,7 %). T&k -menoja syntyy kuitenkin eniten suurissa yrityksissä, yli 250 henkilöä työllistävien yritysten osuus oli 67 % vuonna 2023.

Business Finlandin asiakasyritykset, jotka saivat rahoituspäätöksen vuonna 2022, kasvattivat t&k-menoja 5,9 % vuonna 2023. Verrattuna Suomen yleiseen yritysten t&k-menojen kasvuvauhtiin (5,7 %), Business Finlandin asiakkaiden t&k-menojen kasvu oli hieman paremmalla tasolla, johtuen mm. merkittävistä kasvumoottori- ja veturihankekokonaisuuksista. Business Finlandin pk-yrityksiä 50–99 henkilön yritysten t&k-menoissa oli kasvua 12 %, mutta muuten t&k-menot olivat laskusuunnassa. Sen sijaan 250–499 henkilön yrityksissä t&k-menojen kasvu oli yli 11 % sekä yli 500 henkilön yrityksissä lähes 8 %, joista kertyvä t&k-menojen kasvu on yli 160 milj. euroa.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla Business Finland -kokonaisuuden tehtäviin kuuluvat tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitus yritysten ja soveltavan julkisen tutkimuksen hankkeille sekä TKI-toiminnan aktivointi, yritysten viennin ja kansainvälistymisen edistäminen, ulkomaisten investointien ja osaajien maahanmuuton edistäminen Suomeen sekä Suomeen suuntautuvan

kansainvälisen matkailun edistäminen. Business Finlandille vuodelle 2024 asetetut keskeiset vaikuttavuustavoitteet koskivat 1) talouden kasvun tukemista edistämällä asiakkaiden kehittymistä globaalisti erittäin menestyviksi yrityksiksi, 2) kestävä kehityksen edistämistä auttamalla asiakkaita kestävien ratkaisujen ja toiminnan kehittämisessä sekä 3) kilpailukyvyn vahvistamista kannustamalla asiakkaita liiketoiminnan rohkeiksi uudistajiksi. Nämä tavoitteet ovat yhteensopivia työ- ja elinkeinoministeriön strategisten tavoitteiden kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on jatkanut EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen investointeja ja uudistuksia yhteistyössä TEM-konsernin muiden toimijoiden kanssa vuonna 2024. RRF-rahoitus hallinnonalalla edistää erityisesti puhdasta siirtymää sekä lisäksi digitaalisia palveluita, työllisyyttä ja osaamisen vahvistamista. Suomen RRF-rahoitukseen sisältyy EU:n neuvoston päätöksellä Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan 5.12.2023 lisätty REPowerEU-osio, joka kohdentuu ympäristöluvituksen vauhdittamiseen, puhtaan energian tutkimukseen ja puhtaan siirtymän investointeihin. RRF-rahoitus Suomessa vuosina 2021-2026 on 1,95 miljardia euroa, josta 1,10 miljardia euroa TEM:n talousarviopääluokan toimenpiteisiin.

Tilanne energiemarkkinoilla oli vuonna 2024 vakaa. Käytössä oli runsaasti ydinvoimaa ja tuulivoimaa. Uusien puhtaiden teknologioiden kehittämistä jatkettiin.

EU:n valmiuspaketin (Fit for 55) kansallinen toimeenpano on edelleen käynnissä. Työ- ja elinkeinoministeriössä valmisteltiin päästökauppaa, uusiutuvaa energiaa ja energiatehokkuutta koskevien direktiivien kansallista toimeenpanoa.

Laki fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta vahvistettiin loppuvuonna 2024. Lailla pannaan täytäntöön EU:n muutettu päästökauppadirektiivi rakennusten erillislämmityksen, tieliikenteen ja eräiden muiden alojen päästökaupan osalta.

Työ- ja elinkeinoministeriö toimitti kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivityksen EU:n komissiolle 28.6.2024. Suunnitelma sisältää kansalliset tavoitteet ja tähän mennessä päätetyt politiikkatoimet EU:n energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. Energia- ja ilmastosuunnitelmassa käsitellään kaikkia viittä EU:n energiaunionin ulottuvuutta: hiilestä irtautuminen, energiatehokkuus, energiaturvallisuus, energian sisämarkkinat sekä tutkimus, innovointi ja kilpailukyky. Suunnitelmassa esitetään päätettyjen politiikkatoimien vaikutus kasvihuonekaasupäästöjen, uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden arvioituun kehityskulkuun vuoteen 2040 asti. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan politiikkatoimien vaikutuksia.

Hallitusohjelma suuntaa sähköntuotantoa perus- ja säätövoiman suuntaan. Fossiilinen energia korvataan sähköllä ja sähkөөn perustuvalla vedyllä. Useita toimia tavoitteiden saavuttamiseksi on käynnissä. Ydinenergialain uudistus käynnistyi jo edellisen hallituksen aikana ja valmistelua on jatkettu systemaattisesti. Merituulivoiman edistämistä ja kansallista yhteistyötä varten perustettiin koordinaatioryhmä, jonka toimikausi ulottuu syksyyn 2027 asti. Loppuvuonna 2024 vahvistettiin talousvyöhykkeen merituulivoimaa koskeva laki, joka muun muassa edistää merituulivoiman rakentamista. Sähkön siirtoverkon säätelyä on sujuvoitettu ja sähkölinjojen lunastusasioita on nopeutettu.

Uuden energia- ja ilmastostrategian laatimista on jatkettu hallitusohjelman mukaisesti. Uuden energia- ja ilmastostrategian valmistelua varten on kerätty tietoa energiasektorin ja kasvihuonekaasupäästöjen seuraavien vuosien ja vuosikymmenten kehityksestä Suomessa. Myös keskustelua erilaisten politiikkatoimien ottamisesta valmisteluun on jatkettu. Pyrkimyksenä on saada energia- ja ilmastostrategia selontekona eduskuntaan vuonna 2025.

Kasvavan sähköntuotannon ja -kulutuksen integroimista suurjänniteverkkoihin selvittänyt työryhmä sai työnsä valmiiksi loppuvuonna 2024. Työryhmä esittää ehdotukset sähkö- ja maakaasumarkkinalain muuttamiseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisi syksyllä 2024 yhteenvedon eri toimialojen vähähiilisyystiekarttojen päivityksistä. Tiekartat osoittavat, että toimialat ovat edenneet päästövähennystoimissaan ja etenkin energiantuotannon päästöt ovat vähentyneet ennakoitua nopeammin. Tuloksia hyödynnetään muun muassa energia- ja ilmastostrategian valmistelussa.

Uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämiseksi liikenteessä koskeva lakiesitys vahvistettiin. Jakeluvolite nousee maltillisesti vuoden 2024 13,5 prosentin tasosta vuosittain kolme prosenttiyksikköä kerrallaan vuosina 2025-2027. Näin vähennetään liikenteen riippuvuutta fossiilisista polttoaineista.

Tuulivoimarakentamisen edistämistä itäisessä Suomessa selvitettiin työ- ja elinkeinoministeriön ja puolustusministeriön asettamassa työryhmässä. Työryhmän loppuraportti julkaistiin 25.6.2024. Työryhmä selvitti keinoja aluevalvonnan ja tuulivoimarakentamisen yhteensovittamiseksi itäisessä Suomessa.

Energiatehokkuussopimukset ovat tärkeä osa Suomen energia- ja ilmastostrategiaa. Ne ovat ensisijainen keino edistää energian tehokasta käyttöä Suomessa. Sopimusten avulla toteutetaan EU:n energiatehokkuusdirektiivin asettamia energiatehokkuusvelvoitteita ja seurataan tavoitteiden toteutumista. Nykyinen sopimuskausi

kestää vuoden 2025 loppuun asti. Neuvottelut seuraavasta sopimuskaudesta ovat käynnissä. Työ- ja elinkeinoministeriö on tukenut yhteensä noin 145 miljoonalla eurolla energiatehokkuussopimukseen liittyneiden yritysten ja yhteisöjen energiatehokkuusinvestointeja vuosina 2017-2023. Tukea on myönnetty yli 1400 hankkeelle, jotka eivät olisi toteutuneet ilman tukea.

Työllisyys- ja yrittäjyys

Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikalla tuetaan työvoiman osaamisen kehittämistä ja yritysten kasvua, alkavaa yritystoimintaa sekä torjutaan työttömyyttä ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmia. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikan toimia kohdennettiin työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoon, yrittäjyyden edistämiseen sekä nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden alentamiseen.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on 80 %:n työllisyysaste vuoteen 2031 mennessä. Myös tehtyjen työtuntien määrää pyritään kasvattamaan. Hallitus toteuttaa uudistuksia työllisyyden nostamiseksi vähintään 100 000 työllisellä. Työllisyyden kasvulla tavoitellaan julkisen talouden vahvistumista yli 2 miljardilla eurolla. Tavoitteiden saavuttamiseksi hallitus toteuttaa laajan kokonaisuuden uudistuksia, joilla muun muassa parannetaan työnteon kannustimia, yksinkertaistetaan sosiaaliturvajärjestelmää, helpotetaan työllistämistä, kehitetään kansainvälistä rekrytointia, lisätään paikallista sopimista työmarkkinoilla, parannetaan työhyvinvointia sekä työn ja perheen yhteensovittamista ja jatketaan työvoimapalveluiden uudistamista.

Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa olleiden määrä laski vuonna 2024 edelliseen vuoteen verrattuna noin 2 600 henkilöllä. Muutos selittyy työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan ulkopuolisen rahoituksen piirissä olevissa palveluissa olleiden määrän laskulla. Työttömien määrän kasvusta johtuen aktivointiaste laski 30,1 %:sta 27,4 %:iin. Palveluiden jälkeinen työttömyys kasvoi kaikkien työ- ja elinkeinoministeriön seuraamien palveluiden paitsi palkkatuetun työn kohdalla. Palkkatuetun työn jälkeinen työttömyys pysyi suurin piirtein samalla tasolla kuin vuonna 2023.

Uusia avoimia olevia työpaikkoja ilmoitettiin TE-toimistoihin vuonna 2024 noin 40 % vähemmän kuin vuonna 2023 ja noin 58 % vähemmän kuin vuonna 2022. Uusien avointen työpaikkojen määrä oli vuoden 2022 aikana historiallisen korkea. Ilmoitettujen avointen työpaikkojen määrä oli alhaisin vuoden 2015 jälkeisenä aikana. Työnantajien kokemien rekrytointiongelmien määrä vähentyi. Vuoden 2024 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä työvoimaa hakeneista toimipaikoista rekrytointiongelmia koki 40 % (vrt. 50 % vuoden 2023 kolme ensimmäistä neljänneistä).

ELY-keskukset myönsivät yritysrahoitusta vuonna 2024 yhteensä 176 miljoonaa euroa. Rahoituksesta yrityksen kehittämisavustuksia myönnettiin yhteensä 993 pk-yritykselle kasvua, t&k-toimintaa, vähähiilisyttä ja digitaalisuutta edistäviin kehittämis- ja investointihankkeisiin yhteensä 157,9 miljoonaa euroa. Toimintaympäristön kehittämisavustusta myönnettiin pk-yritysten toimintaedellytyksiä parantaviin 77 hankkeisiin 13,6 miljoonaa euroa. Alueellista kuljetustukea myönnettiin 5,3 miljoonaa euroa harvaan asutuilla alueilla toimiville 239 pk-yrityksille niiden jalostamien tuotteiden pitkistä kuljetusmatkoista aiheutuviin rahtikustannuksiin.

Avustuksista pääosa eli 95 % (164 miljoonaa euroa) myönnettiin EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman 2021-2027 (Uudistuva ja Osaava Suomi 2021-2027) määrärahoista.

Pääosa eli 63 % myönnetystä rahoituksesta (yrityksen kehittämisavustus ja toimintaympäristön kehittämisavustus) kohdentui Itä- ja Pohjois-Suomeen, koska rahoitus on pääosin alueellisia kehittyneisyyseroja tasoittavaa koheesiooperustein kohdennettua EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman rahoitusta. Pk-yrityksille myönnetystä rahoituksesta hieman yli puolet kohdistui teollisuuden alan yrityksille ja 34 % palvelualan yrityksille. Mikro ja pienten yritysten osuus myönnetystä yrityskohtaisesta rahoituksesta oli 71 %.

Vuonna 2024 myönnetyllä yrityksen kehittämisavustuksella arvioidaan vaikutettavan noin 2,2 miljardin euron liikevaihdon kasvuun sekä yli 6 300 uuden työpaikan syntymiseen tuetuissa pk-yrityksissä.

ELY-keskukset myönsivät lisäksi yritystoiminnan kehittämispalveluja pk-yritysten liiketoiminnan nykytilan arviointiin ja liiketoiminnan strategiseen kehittämiseen 63 päätöksellä yhteensä noin 0,2 miljoonaa euroa vuodelta 2023 siirtyneistä momentin 32.30.51 määrärahoista. Päätöksistä pääosa eli 61 kpl oli Konsultointipalvelua koskevia päätöksiä. Uutta määrärahaa yritystoiminnan kehittämispalveluihin ei vuonna 2024 enää ollut käytettävissä hallituksen säästötoimista johtuen.

Työ- ja elinkeinoministeriö osallistui yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön, sosi-aali- ja terveysministeriön sekä valtiovarainministeriön kanssa jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudistuksen linjausten toimeenpanoon. Hanke päättyi hallituskauden lopussa 31.3.2023, mutta linjausten toimeenpano jatkuu pääministeri Orpon hallituskaudella. Toimeenpano on vahvasti sidoksissa RRF-rahoitukseen ja jatkuu pääosin alkuvuoteen 2025 asti, pois lukien jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden valmistelu, joka jatkuu vuoden 2025 loppuun. Toimintavuonna jatkettiin erityisesti ennakkoinnin työvälineiden uudistamista ja uudistettu Työvoimabarometri otettiin käyttöön. Myös muut RRF-hankkeet, kuten ohjauspalveluiden kehittäminen, jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus ja työelämässä kertyvän osaamisen tunnistamisen hankkeet etenivät suunnitellusti.

Valtion aluehallintouudistus

Valtion aluehallinnon uudistamista valmisteltiin hallitusohjelman mukaisesti valtiovarainministeriön päävastuulla työ- ja elinkeinoministeriön koordinoitessa elinvoimakusten perustamista koskevaa valmistelua laajassa kumppanuudessa eri hallinnonalojen kesken. Uudistuksen lainsäädäntöhankkeen ohjausryhmälle valmisteltiin linjattavaksi uusia elinvoimakuksia koskevat keskeiset kokonaisuudet kuten elinvoimakusten määrä, toimialueet ja päätoimipaikat, tehtävät, ohjaus, johtaminen ja sisäinen organisoituminen.

Vuoden 2024 aikana on valmisteltu aluehallintouudistusta koskeva HE-luonnos, josta työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla on ollut erityisesti elinvoimakuksia ja KEHA-keskusta koskevat säädökset. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle viikolla 10/2025.

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti lokakuussa 2024 elinvoimakusten toimeenpanohankkeen valmistelemaan elinvoimakusten toiminnan käynnistymistä ja tukemaan alueellista valmistelua.

TE 2024-uudistuksen toimeenpanon valmistelu

Työ- ja elinkeinoministeriö jatkoi TE-palvelut 2024 -uudistuksen toimeenpanon valmistelun johtamista ja koordinoitua eduskunnan maaliskuussa 2023 hyväksymän TE-palvelu-uudistuksen lakipaketin (mm. laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023), laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023), laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden muiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta (383/2023) mukaisesti. Vuonna 2024 edellä mainittuihin lakeihin esitettiin (HE 37/2024 vp) ja hyväksyttiin eräitä muutoksia, jotka edistävät työvoimapalveluiden järjestämisvastuun sujuvaa siirtoa. Muutokset koskivat muun muassa asiakastietojen käsittelyä, tietojärjestelmien käyttöoikeuksia sekä siirtymäsäännöksiä henkilöstön siirron ja vuoteen 2024 kohdentuvien palveluiden vuonna 2025 tapahtuvan maksatuksen rahoitusvastuun jakoa valtion ja kuntien välillä.

Uudistuksen tavoitteena on luoda palvelurakenne, jonka avulla voidaan edistää yhä paremmin työntekijöiden nopeaa työllistymistä, lisätä TE-palveluiden tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta yhdenvertaisesti eri alueilla. Myös kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) uudistus tuli voimaan samanaikaisesti 1.1.2025. Uudistuksen tavoitteena on tehostaa maahanmuuttaneiden kotoutumista ja työllistymistä, vahvistaa osallisuutta yhteiskunnassa, lisätä tasa-arvoa ja hyvinvointia ja edistää hyviä väestösuhteita. Kotoutumislain uudistus kytkeytyi TE-palvelut 2024 -uudistukseen, ja uudistusten toimeenpano oli yhteensovitettu.

Työ- ja elinkeinoministeriö käsitteli yhteistyössä valtiovarainministeriön kanssa kuntien järjestämisilmoitukset ja suunnitelmat vuoden 2023 lopussa, mutta kuulemiskierrosta edellyttäneiden kuntien osalta viimeisetkin työllisyysalueet varmistuivat helmikuussa 2024. Huhti-kesäkuussa käytiin kuntien kanssa ELY-keskusten järjestämät alueelliset yhteistyö- ja seurantakeskustelut, joihin myös työ- ja elinkeinoministeriö osallistui. Keskustelujen tarkoituksena oli tukea kuntia ja kuntien välistä yhteistyötä TE-palvelut 2024-uudistuksen toimeenpanon valmistelussa.

Työ- ja elinkeinoministeriön asettama valtakunnallinen TE-palvelut 2024- ja KOTO24-uudistusten toimeenpanoa tukeva neuvottelukunta kokoontui vuonna 2024 viisi kertaa. Neuvottelukunnan tehtävänä oli edistää sidosryhmien välistä yhteistyötä ja vuoropuhelua TE-palvelut 2024- ja KOTO24 –uudistusten siirtymävaiheessa. Neuvottelukunnan tehtävänä oli osaltaan myös edistää tarvittavien yhteistyörakenteiden muodostumista. Neuvottelukunta seurasi uuden palvelujärjestelmän muodostumista suhteessa uudistusten tavoitteisiin ja käsitteli mm. kuntien valmistelutilannetta (säännölliset katsaukset), Kuntaliiton muutostukitoimia, TE-digin etenemistä, työllisyys- ja hyvinvointialueiden yhdyspintojen rakentumista sekä työllisyyden edistämisen valtakunnallisia tavoitteita, jotka valtioneuvosto asetti 12/2024 hallituskauden loppuun saakka. Työ- ja elinkeinoministeriö järjesti neuvottelukunnalle työpajan pysyvän työllisyyden edistämisen neuvottelukunnan toimintamallien rakentamiseksi. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi kansliapäällikkö. Toimeenpanoa tukevan neuvottelukunnan toimikausi päättyi 31.12.2024 ja pysyvä neuvottelukunta asetetaan vuoden 2025 alussa.

Työ- ja elinkeinoministeriön asettamat toimeenpanon valtakunnallisesta valmistelusta vastaavat työryhmät työskentelivät tiiviisti kuntien ja työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan virastojen tukena toimeenpanon valmistelukysymyksissä koko vuoden 2024 ajan lukuun ottamatta muutosvalmennuksen ohjausryhmää, jonka työskentely päättyi 4/2024. Valmisteluryhmät jatkavat työskentelyä myös ylimenovaiheen ajan kevääseen 2025 saakka. TE-palvelut 2024-uudistuksen toimeenpanon koordinaatioryhmä johti toimeenpanon valmistelun kokonaisuutta. Riskiarviotyötä ja riskien hallintatoimien päivittämistä tehtiin kaikissa valtakunnallisissa valmisteluryhmissä. Ryhmät yhtä lukuun ottamatta jatkavat työskentelyä myös kevään 2025 ajan (suluissa tehtävät ja toimikaudet):

TE24 Rahoitus ja budjetointi –toimeenpanoryhmä (1.3.2023–30.5.2025)

Työryhmän tehtävänä on

- arvioida ja seurata uudistuksen suoria muutuskustannuksia
- valmistella rahoitusmallin toimeenpanoa mukaan lukien
- kunnille siirtyvien työvoimapalveluiden kustannusarvio

- siirtymäajan rahoitus
- kunnille siirtyvän työttömyysturvan rahoitusvastuu ja sen mukainen kuntakompensaatio
- käsitellä valtion talousarviossa siirtomäärärahamomenteilla vuodelle 2025 siirtyviä määrärahoja koskevat menettelyt
- seurata työttömyysturvan kuntalaskutuksen toimeenpanon valmistelua
- osaltaan valmistella työllisyyden edistämisen valtakunnallisessa neuvottelukunnassa käsiteltäviä asioita, kuten lainsäädännön toimivuuden seurantaan rahoituksen näkökulmasta ja julkis-taloudellisten vaikutusten arviointia.

TE24 Ohjaus ja tiedolla johtamisen työryhmä (1.3.2023–31.5.2025)

Työryhmän tehtävänä on

- työllisyyden edistämisen valtakunnallisten tavoitteiden valmistelu sekä seurannan ja tietopohjan kuvaaminen,
- työllisyyden edistämisen aluekeskustelujen järjestämisen kuvaus, keskusteluissa tarvittavan tietopohjan ja keskusteluihin osallistuvien vastuiden määrittely,
- yhteensovittaminen kansainvälisen rekrytoinnin ja kotoutumisen valtakunnallisten tavoitteiden valmisteluun sekä seurannan ja tietopohjan kuvaamiseen,
- työllisyyden edistämisen valtakunnallisen neuvottelukunnan toimintojen, tavoitteiden, tietopohjan sekä jaostojen valmistelu yhteistyössä muiden työ- ja elinkeinoministeriön asettamien valtakunnallisten valmisteluryhmien sekä muiden keskeisten tahojen kanssa, neuvottelukunnan valmistelun koordinointi ,
- neuvottelumenettelykäytäntöjen laatiminen ja
- tukea ohjaukseen liittyvien asetusten valmistelua.

TE24 Palvelut ja digitalisaatio –työryhmä (20.3.2023 – 31.5.2025)

Työryhmän tehtävänä on

- muodostaa tiekartta tukemaan viitearkkitehtuuri- ja muuta arkkitehtuurityötä ja varmistamaan palveluiden sekä tietojärjestelmien hallitun käyttöönoton onnistuminen kunnissa ja työllisyysalueilla,
- tukea kuntia ja työllisyysalueita oikea-aikaisen tiedon avulla tiekartan toimeenpanossa sekä digitalisaatioon ja palvelujen tuotantoon liittyvissä muutoksissa,
- suunnitella yhteisen palvelu- ja järjestelmäkehityksen organisointi ja toimintatavat sekä hallinnointimenettelyt,
- tunnistaa ja seurata toimeenpanoon liittyviä riskejä ja laatia riskienhallintasuunnitelma,
- tuottaa tietoa ja tarjota tilannekuvaa palveluista työvoima- ja yrityspalvelujen, ml. kansainvälisen rekrytoinnin ja kotoutumisen edistämisen palvelut, toimeenpanoa valmisteleville kunnille ja työllisyysalueille sekä muille valmisteluun osallistuvilla keskeisillä tahoilla ja
- tunnistaa muutoksen vaikutukset sekä kunnissa että valtiolla.

TE24 Sote-yhdyspinnat-työryhmä (1.3.2023 – 31.5.2025)

Työryhmän tehtävänä on

- tuottaa tietoa työvoimapalvelujen toimeenpanoa valmisteleville ja hyvinvointialueen työllisyydenhoitoon ja kotoutumisen edistämiseen liittyville yhdyspintatyöstä vastaaville tahoille,
- muodostaa tiekartta yhdyspintojen rakentamiselle alueita valmisteleville tahoille,
- tukea toimeenpanon valmistelutahoja ja hyvinvointialueiden vastuutahoja tiekartan toimeenpanossa esim. visualisoimalla/ tuottamalla tiekartasta materiaalia tulevien työllisyydenhoidon ja hyvinvointialueiden käyttöön ja
- tuottaa tilannekuvaa yhdyspintojen valmistelun tilanteesta tehtäväkokonaisuuksittain sekä tunnistaa ja seurata toimeenpanoon liittyviä riskejä.

TE24 Toimitilat ja omaisuus –työryhmä (1.2.2023 – 31.5.2025)

Työryhmän tehtävänä on

- laatia nykytilan kuvaus toimitiloista,
- valmistella ohjeistus ja toimintamalli toimitiloihin ja toimitilapalveluihin liittyvien sopimus siirtoon tai päättämiseen,
- tunnistaa tulevat sopimuskumppanit,
- valmistella ohjeistus omaisuuden siirtoon (irtaimisto, siirtykö tilojen mukana),
- huomioida julkisen hallinnon strategia (valtiovarainministeriön palveluverkkohanke),
- valmistella ict-palvelusopimukseen liittyvä ohjeistus (työasemat, tietoliikenne, ohjelmistot),
- muihin TE-palvelujen tiloihin liittyvä valmistelu: monialaiset yhteispalvelut, Ohjaamot, VIRTU-pisteet ja
- valmistella sopimusmallit (Senaatin tilojen osalta) työvoimaviranomaisille.

TE24 Hankinnat-työryhmä (1.10.2022 – 31.3.2025)

Hankinnat-työryhmä valmistelelee ELY-keskuksille yhteisen valtakunnallisen toimintamallin muun muassa seuraavien kysymysten tueksi;

- mihin saakka ELY-keskukset voivat tehdä hankintasopimuksia ja optioita (tarkastelu palveluittain),
- ohjeet hankintojen suunnitteluun tuleville vuosille, yhteistyössä kuntien kanssa,
- hankintasopimukseen tarvittavat siirtymälauseet,
- määrärahojen käyttö, jos hankittu palvelu jatkuu vuodelle 2025 ja
- nykyiset valtakunnalliset, yliaalueelliset hankinnat, ÄRM-tilanteet.

TE24 Muutosvalmennuksen ohjausryhmä (1.11.2022 – 30.4.2024)

Työryhmän tehtävänä on linjata ja ohjata valtion ja kuntien muutoksen kohteena olevan henkilöstön yhteisen muutosvalmennuksen suunnittelua ja toteutusta. Muutosvalmennuksen keskeisenä tavoitteena on rakentaa hyvää yhteistyötä valtio- ja kuntatoimijoiden välillä ja samalla tukea henkilöstön osaamista, motivaatiota sekä voimavaroja muutoksessa. Yhteistä muutosvalmennusta voidaan toteuttaa mm. erilaisilla yhteistyöfoorumeilla, tapaamisissa ja digialustoilla.

TE24 Toimeenpanon koordinaatioryhmä (1.3.2023 – 31.5.2025)

Koordinaatioryhmän tehtävänä on TE-palvelut 2024- ja KOTO24 -uudistusten toimeenpanon valmistelun ja toteutuksen kokonaiskoordinaatio ja sujuvaan siirtymään liittyvät moninaiset käytännön kysymykset. Toimeenpanon koordinaatioryhmä varmistaa, että valmistelun alatyöryhmät edistävät toimeenpanoa tehtäviensä mukaisesti ja tuovat panoksensa toimeenpanoon sekä alueellisen valmistelun tueksi oikea-aikaisesti.

Toimeenpanon koordinaatioryhmä mm.

- valmistelee toimeenpano-ohjelman yhdessä kuntien, TE-toimistojen, ELY-keskusten, KEHA-keskuksen, henkilöstön edustajien ja muiden keskeisten tahojen kanssa,
- seuraa toimeenpanon toteutumista ja päivittää uudistuksen kokonaistiekarttaa,
- huolehtii uudistuksen riskienhallinnasta ja viestinnästä kokonaisuuden näkökulmasta,
- tuo esiin toimeenpanoon mahdollisesti liittyviä haasteita ja edistää niiden ratkaisemista ja
- varmistaa osaltaan uudistuksen sujuvan toimeenpanon ja raportoi toimeenpanon etenemisestä kokonaisuudessaan.

Toimeenpanoa tukevia työ- ja elinkeinoministeriön valmisteluvastuulla olevia tuotoksia olivat vuonna 2024 mm. toimeenpanon käsikirjan päivittäminen ja toimeenpanon valtakunnallisen valmistelun tiekartta (toimijoille yhteinen) sekä erilaisten tietopakettien valmistelu ja julkaiseminen kuntien valmistelutyön tueksi. Työ- ja elinkeinoministeriö järjesti valtakunnallisia webinaareja TE24- ja KOTO24-uudistusten valmistelijoille ja sidosryhmille sekä osallistui lukuisiin sidosryhmien järjestämiin tilaisuuksiin jakaen tietoa uudistuksen tavoitteista ja etenemisestä. Työ- ja elinkeinoministeriö valmisteli yhteistyössä KEHA-keskuksen ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa valtakunnallisen viestintäkampanjan tukemaan tietoisuuden lisääntymistä erityisesti henkilöasiakkaissa ja yrityksissä sekä muissa työnantajissa uudistuksen tuomasta muutoksesta. Kampanja toteutettiin vuoden 2024 lopulta vuoden vaihteeseen 2024-2025 ja se tavoitti 72 % työikäisistä suomalaisista.

TE-palvelut 2024-uudistus toimeenpantiin 1.1.2025, jonka myötä valtion TE-toimistojen toiminta päättyi 31.12.2024.

Kuntakokeilut

Vuonna 2021 käynnistyneet työllisyyden edistämisen kuntakokeilut jatkuivat vuoden 2024 loppuun. Kokeilulakia (1269/2020) oli jatkettu kesäkuusta 2023 vuoden 2024 loppuun saakka, jotta TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyisi sujuvasti kuntien vastuulle tammikuussa 2025.

Kokeilukuntia oli 118 ja kokeilualueita 25. Kokeilulaila siirrettiin osa valtion työvoimapalveluista kuntiin. Kokeilun toimeenpanon ohella vuonna 2024 kokeilujen toiminnassa näyttäytyi valmistautuminen työvoimapalvelujen siirtoon mukaan lukien uusien työllisyysalueiden valmistelukeskusteluihin osallistuminen. Valtioneuvosto teki työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä päätöksen työllisyysalueista helmikuussa 2024. Työllisyysalueita muodostui 45. Työllisyysalueista kolmen kuntakokoonpano on täsmälleen sama kuin kokeilussa, joten kokeilukuntien kokemus työvoimapalveluiden järjestämisestä ulottuu usealle uudelle työllisyysalueelle.

Kuntakokeiluista toteutettiin VN TEAS-arviointitutkimus ajalla 2021–2023. Arvioinnin loppuraportti julkaistiin helmikuussa 2024. VN TEAS –rahoituksen enimmäiskesto (kolme vuotta) ei mahdollistanut arvioinnin jatkamista vuodelle 2024. Kokeilujen seuranta ja arviointia jatkettiin mukautetusti vuonna 2024. Kokeilun viimeisen vuoden seurantaan kerättiin tietoa kokeilussa käyttöön otetuista palveluista ja toimintamalleista sekä toteutettiin yhteisen työkuultuurin kehittämiseen liittyvä konsultointityö. Valtakunnallinen asiakastytyväisyyskysely toteutettiin edellisvuosien tapaan kvartaaleittain. Viimeisen vuoden seurannan aiheistot tallennetaan työvoimaviranomaisten käyttöön alkuvuonna 2025. Kokeilulle nimettiin viimeisen vuoden ajaksi seurantaryhmä, joka toimi kokeilujen ohjausryhmän kokoonpanolla käsitellen kokeilujen viimeisen vuoden seurantaan liittyviä teemoja. Kokeilujen kansallinen ohjausryhmä toimi syyskuun 2023 loppuun asti.

TE-asiakkaiden palveluprosessi

Työ- ja elinkeinoministeriö on jatkanut vuonna 2024 uuden asiakaspalvelumallin toimeenpanon tilastoseuranta kyseistä tarkoitusta varten laaditun raportin avulla. Seurannan perusteella asiakaspalvelumallin toimeenpanossa on havaittu vain vähäisiä muutoksia työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle vuoden 2023 lopulla toimitetussa selvityksessä tehtyihin havaintoihin nähden. Siten uuden asiakaspalvelumallin toimeenpano on myös vuonna 2024 jäänyt tavoitteesta ja lakiuudistuksen edellyttämästä tasosta.

Uutta asiakaspalvelumallia on uudistettu vuonna 2024 pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa asiakkaiden palveluprosessia kevennettiin niiden työnhakijoiden osalta, joilla on tiedossa muutos

työnhakutilanteeseensa kolmen kuukauden sisällä. Työnhakutilanteen muutos voi tässä yhteydessä tarkoittaa esimerkiksi työllistymistä tai perhevapaalle jäämistä. Lakimuutos astui voimaan 1.9.2024.

Työ- ja elinkeinoministeriö on jatkanut vuonna 2024 uuden asiakaspalvelumallin uudistamista aloittamalla palvelumallin toisen vaiheen uudistamiseen liittyvän hallituksen esityksen valmistelun. Asiaa koskevassa hallituksen esityksessä virkailijoiden harkintavaltaa palveluprosessin määräytymisessä lisättäisiin, ja palveluprosessi perustuisi jatkossa enemmän asiakkaiden palvelutarpeeseen nykyisen kaavamaisen palveluprosessin sijaan. Lisäksi esityksessä ehdotetaan henkilöasiakkaiden palveluun muitakin muutoksia, esimerkiksi työnhakuvollisuuteen liittyvää lainsäädäntöä selkeytettäisiin, työnhakuprofiilien julkaisemiseen ja niiden tarkasteluoikeuksiin tehtäisiin muutoksia sekä tehtyjen työtarjousten velvoittavuutta lisättäisiin. Esitys tulee eduskunnan käsittelyyn syysistuntokaudella 2025.

Työ- ja elinkeinoministeriö on vuonna 2024 tehnyt yhteistyössä ELY-keskusten ja TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen kanssa selvityksen, jolla tutkittiin TE-asiakaspalveluhenkilöstön työajan kohdentumista eri henkilöasiakaspalvelutyöhön kuuluviin prosesseihin. Selvityksen tulosten pohjalta asiakaspalvelutyön resurssitilanne on haastava, ja se on osaltaan johtanut POMA:n toimeenpanon alijäämään. Resurssien riittävyttä tulisi työllisyysalueilla edistää ensisijaisesti työnjohdollisilla toimilla.

Palkkatuki

Helmikuussa 2024 hallitus antoi eduskunnalle esityksen laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (13/2024 vp). Esitys valmisteltiin sosiaali- ja terveystieteiden ministeriössä, mutta työ- ja elinkeinoministeriö osallistui tiiviisti työttömyysturvalain palkkatuetta työtä koskevien muutosehdotusten valmisteluun sekä työ- ja elinkeinoministeriön vastuulle kuuluvien liitelakien valmisteluun. Esityksessä ehdotettiin muun muassa, että palkkatuetta ei pääsääntöisesti kerryttäisi työssäoloehto. Poikkeuksena pääsääntöön alentuneesti työkykyisestä tai pitkään työttömänä olleesta henkilöstä myönnettyä palkkatuella tuetun työn ehdotettiin kerryttävän edelleen työssäoloehto siltä osin kuin palkkatuetta työsuhteessa jatkuu yli 10 kuukauden ajan.

Lisäksi esityksessä ehdotettiin muun muassa kuntien työllistämismallin kumoamista. Työllistämismallin kumoaminen koski 57 vuotta täyttäneitä työttömiä työnhakijoita, joiden työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä henkilön kotikunnalla oli velvollisuus työllistää heidät soveltuvaan työtehtävään kunnassa. Ehdotukseen sisältyi myös kunnille tarkoitukseen laskennallisesti kohdennetun valtionosuuden vähennys poistuvaa tehtävää vastaavasti.

Eduskunta hyväksyi edellä kuvatut muutokset palkkatuetun työn huomioimiseen työssäoloehdossa sekä velvoitetyöllistämistä koskevan sääntelyn kumoamisen. Muutokset tulivat voimaan 1.9.2024. Muutoksilla tavoitellaan avoimille työmarkkinoille työllistymiseen liittyvien kannustimien parantamista. Lisäksi palkkatuettu työ rinnastuu jatkossa voimakkaammin muihin julkiseen työvoimapalveluiden järjestämistehtävään sisältyviin palveluihin, joihin osallistuminen ei kerrytä työssäoloehto.

Eduskunta päätti työ- ja elinkeinoministeriössä valmistellussa hallituksen esityksessä (HE 120/2024 vp) ehdotetun mukaisesti, että kunnalle ja kuntayhtymälle palkkatukea voidaan jatkossa myöntää ainoastaan alentuneesti työkykyisen tai 60 vuotta täyttäneen pitkään työttömänä olleen henkilön työllistämiseen. Samassa esityksessä ehdotettiin tehtäväksi myös TE-palvelu -uudistuksen liittyviä muutoksia valmiuslakiin. Valmiuslaissa työnvälityspakon ja työvelvollisuuden toimeenpanosta vastaavat jatkossa kuntien muodostamat työvoimaviranomaiset kukin omalla alueellaan. Ahvenanmaan osalta näistä tehtävistä vastaa jatkossa KEHA-keskus. Tehtävä voidaan siirtää tarvittaessa sopimusasetuksella Ahvenanmaan maakunnalle. Lisäksi valmiuslakiin tehtiin työvelvollisuusrekisteriä koskevia muutoksia, joilla selkiytettiin eri viranomaisten vastuita ja tiedonsaantioikeuksia.

Aluekehittäminen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikka

Alueiden kehittämisen ja rakennerahastopolitiikan toimien avulla on pyritty aiempien vuosien tapaan vahvistamaan talouskasvun edellytyksiä ja vihreää siirtymää sekä tuettu kasvu- ja työllisyystavoitteiden saavuttamista.

Erilaisten alueiden elinvoimaisuuden vahvistaminen ja potentiaalin hyödyntäminen edellyttävät alueiden kestävän kasvun mahdollisuuksien tukemista laaja-alaisesti eri toimenpitein.

Työ- ja elinkeinoministeriön välineitä kehitykseen vaikuttamiseksi ovat syksyllä 2021 voimaan tullut aluekehittämisen lainsäädäntö, valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen 2024–2027 toimeenpano, EU:n alue- ja rakennepolitiikkaan vaikuttaminen, rakennerahasto-ohjelmat, kaupunkipolitiikka sekä toimivat työvoima- ja yrityspalvelut. Lisäksi vuoden 2024 aikana on valmisteltu itäisen Suomen ohjelma, jonka tavoitteena on vahvistaa alueen elinvoimaa muuttuneessa geopoliittisessa ja taloudellisessa tilanteessa. Ohjelman toimeenpano käynnistyy vuoden 2025 alussa ja kestää hallituskauden loppuun asti.

Valtioneuvosto päätti aluekehittämisen painopisteistä hallituskaudelle keväällä 2024. Aluekehittämispäätöksessä 2024–2027 painotetaan vuorovaikutuksen lisäämisen merkitystä eri toimijoiden kesken, jotta alueiden kehittäminen olisi

mahdollisimman vaikuttavaa. Tavoitteiden saavuttamiseksi ministeriöt ovat laatineet toimeenpanosuunnitelman. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain osana aluekehityksen tilanne- ja kehityskuvaa ja siitä raportoidaan alueiden uudistumisen neuvottelukunnalle (AUNE). Toimenpiteet perustuvat hallitusohjelmaan ja etenevät osana hallitusohjelman toteuttamista.

Aluekehittämislainsäädännön mukaisten vuoden 2024 helmikuussa käydyissä aluekehittämisen keskusteluissa käsiteltiin uudistuvaa teollisuutta, vihreää siirtymää, investointien edistämistä, TKI-toimintaa ja osaamista sekä saavutettavuutta. Keskustelut käytiin neljänä tilaisuutena itäisen, pohjoisen, eteläisen ja läntisen Suomen maakuntien kanssa. Lisäksi jokaisen maakunnan kanssa käytiin erikseen lyhyt keskustelu maakunnan valitsemasta teemasta. Keskustelujen johtopäätösten toteutumista seurataan sekä eri hallinnonalojen että maakuntien toimenpiteiden osalta. Keskustelut ovat edistäneet maakuntien liittojen ja valtioneuvoston yhteistä tilannekuvaa ja edistäneet alueellisen ulottuvuuden tunnistamista ja yhteyttä kansallisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Työ- ja elinkeinoministeri koordinoi poikihallinnollisia keskusteluja ja niiden valmistelua ja toimeenpanoa. Keskustelujen seuranta ohjaa alueiden uudistumisen neuvottelukunta (AUNE).

Keskustelujen tavoitteena on vahvistaa aluekehittämisen vuorovaikutusta ja kumppanuutta valtioneuvoston ja maakuntien välillä. Keskusteluissa käsitellään laajasti sitä, miten maakunnissa on edetty aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelman tavoitteiden suuntaan, yhteistyötarpeita maakunnissa sekä maakuntien ja valtion välillä.

Keväällä 2024 käynnistettiin aluekehittämisen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan kokonaisuudesta annettavan selonteon valmistelu. Työtä tukee vuonna 2024 valmistunut ulkopuolinen arviointi kansallisesta aluekehittämisen toimintamallista sekä keskeisistä sidosryhmistä koostuva valmisteluryhmä. Selonteon tarkoituksena on kuvata kokonaisuuden toimivuutta ja nostaa esille tunnistettuja kehittämisen kohteita.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa aluekehittämisen ja kaupunkipolitiikan valmistelusta. Ministeriöiden kaupunkipoliittisia toimia koordinoi ja kehittää valtioneuvoston lokakuussa 2023 asettama kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmän tärkeimpiin tehtäviin kuuluu edistää hallitusohjelman ja valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen kaupunkipoliittisten linjausten toteutumista, koordinoita ministeriöiden kaupunkipoliittisia toimenpiteitä, kehittää valtion ja kaupunkiseutujen välistä kumppanuutta, yhteistyömuotoja ja sopimusmenettelyjä sekä edistää kaupunkiseutujen kansallista ja kansainvälistä verkostoitumista ja kokemusten vaihtoa. Lisäksi yhteistyöryhmä määrittää hallituskauden kaupunkipolitiikan tavoitteet ja painopisteet.

Kaupunkipolitiikkaa sekä valtion ja kaupunkien sopimuksellista yhteistyötä on vahvistettu suunnitellusti. Työ- ja elinkeinoministeriön johdolla on valmisteltu 16 kaupunkiseudun (18 kaupungin) kanssa hallitusohjelman mukaiset erilliset innovaatioekosysteemisopimukset julkisen ja yksityisen TKI-rahoituksen strategisesta kohdentamisesta globaalisti kilpailukykyisten ekosysteemien vahvistamiseksi. Sopimukset hyväksyttiin vuonna 2021 ja niiden toimeenpano on käynnissä. Sopimusten päivitys- ja tarkistuskierron on tehty väliarvioinnin perusteella. Valtion ja kaupunkien väliset ekosysteemisopimukset ovat olennainen osa kansallisen TKI-tiekartan uutta kumppanuusmallia, jonka tavoitteena on vahvistaa julkisen ja yksityisen sektorin välistä TKI-yhteistyötä.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnistettiin elokuussa 2023 kuuden suurimman kaupungin kanssa allianssiyhteistyö, jonka toimeenpano on käynnissä. Lisäksi on käynnistetty hallitusohjelman mukaisia temaattisia kumppanuuksia Jyväskylän, Kuopion ja Lahden kanssa elinvoimakumppanuus, keskisuurten kasvukaupunkien kumppanuus sekä itäisen Suomen rajakaupunkien välinen kumppanuustyö. Myös seutukaupunkiohjelman toimeenpano etenee ja toimeenpano-ohjelma on päivitetty. Kaupunki-valtio kumppanuuden vahvistamista on jatkettu.

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -Suomen rakennerahasto-ohjelman toteutus-aika päättyi vuoden 2023 lopussa ja maksatukset päättyivät kesäkuun 2024 lopussa. Julkista rahoitusta maksettiin ohjelmakauden aikana käynnistyneille lähes 11 800 hankkeelle yhteensä 2,9 miljardia euroa, joten ohjelman rahoituskehys toteutui täysimääräisesti ja Suomi tulee siten saamaan kokonaisuudessaan EU:n osuuden ohjelman rahoituksesta. Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) toimenpiteillä luotiin ohjelmassa lähes 13 800 uutta työpaikkaa, yli 1 300 uutta TKI-työpaikkaa ja lähes 600 uutta yritystä. Runsaat 3 000 pk-yritystä aloitti viennin tai laajensi uudelle vientimarkkina-alueelle. Euroopan sosiaalirahaston (ESR) toimenpiteisiin osallistui ohjelmakauden aikana lähes 268 000 työtöntä tai työelämän ulkopuolella olevaa sekä 205 000 työssä olevaa. ESR-toimenpitein tuettiin myös lähes 40 000 mikro- ja pk-yritystä.

Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ”Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027” toimeenpano on edennyt vuonna 2024 kaikkien kolmen rahaston, eli Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) sekä Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) osalta. Kaikissa rahastoissa rahoituspäätöksiä tehtiin runsaasti vuoden 2024 aikana ja hankkeita oli vuoden loppuun mennessä käynnistynyt 5 305 kpl. Käytettävissä olleesta EU- ja valtionrahoituksesta 58 % oli sidottu hankkeisiin vuoden 2024 lopussa. Koko ohjelmakauden runsaan kolmen miljardin euron rahoituskehyksestä (julkinen rahoitus yhteensä) oli vuoden 2024 lopussa varattu hankkeisiin lähes 46 %. Maksatusten osalta ohjelmakausi

2021–2027 on käynnistynyt ennakoitua hitaammin. Vuodesta 2024 alkaen kaikki ohjelmakauden 2021–2027 maksatustyyppit ovat olleet käytössä. Maksatusvauhti paranikin vuoden loppua kohti siten, että julkisen rahoituksen maksatusaste oli vuodenvaihteessa 7,3 %.

Euroopan alueellinen yhteistyö (EAY) –tavoitteella (Interreg) tuetaan rajat ylittävää, valtioiden välistä ja koko EU:n kattavaa alueiden välistä yhteistyötä EU:n sisärajoilla. Euroopan naapuruusvälineen rajayhteistyöohjelmilla (ENI CBC) on tuettu rajat ylittävää yhteistyötä EU:n ulkorajoilla.

Ohjelmakaudella 2014–2020 Suomi osallistui yhdeksään EAY/Interreg –ohjelmaan (Nord, Botnia-Atlantica, Central Baltic, Baltic Sea Region, Northern Periphery and Arctic (NPA), Interact, Interreg Europe, URBACT ja ESPON) ja kolmeen ENI CBC –ohjelmaan (Kolarctic, Karelia ja South-East –Finland- Russia). ENI CBC –ohjelmien toimintaympäristön muututtua merkittävästi Venäjän Ukrainassa aloittaman hyökkäyssodan myötä 2022 ohjelmien toimeenpanosta suljettiin pois kokonaan venäläiset kumppanit.

EAY/Int EAY/Interreg-ohjelmien toimeenpano keskittyi vuonna 2024 ohjelmien sulkemistyöhön. ENI CBC –ohjelmien toimeenpano keskittyi vuonna 2024 hankemaksatusten loppuunsaattamiseen ja ohjelmien sulkemistyöhön. Käynnissä olleet hankkeet toteutettiin loppuun Suomen puolella venäläisten kumppaneiden pois-sulkemisen jälkeen.

Ohjelmakaudella 2021-2027 Suomi osallistuu kahdeksaan Interreg-ohjelmaan: Aurora, Central Baltic, Baltic Sea Region, Northern Periphery and Arctic (NPA), Interact, Interreg Europe, URBACT ja ESPON. Kaikki Interreg-ohjelmat ovat toimeenpanovaiheessa ja hankemaksatukset ovat käynnistymässä.

Venäjän kanssa toteutettavien Interreg NEXT –ulkorajaohjelmien (Kolarctic, Karelia ja South-East –Finland- Russia) 2021–2027 valmistelu keskeytettiin Venäjän Ukrainassa aloittaman hyökkäyssodan myötä ja ne eivät tule käynnistymään ohjelmakaudella 2021-2027. Ohjelmille osoitettu EU/EAKR-rahoitus on kohdennettu uudelleen Interreg Aurora ja Interreg Central Baltic –sisärajaohjelmille.

Äkillisten rakennemuutosten toimikausi 2024

Äkillisellä rakennemuutoksella (ÄRM) tarkoitetaan tilannetta, jossa alueellisesti tai valtakunnallisesti merkittävä työnantaja tai toimiala irtisanoo suuren määrän työntekijöitä kerralla konkurssin tai laajan sopeuttamistoimenpiteen johdosta. Äkillisten rakennemuutosten hoitoon kehitetyn mallin avulla pyritään reagoimaan mahdollisimman nopeasti äkillisiin rakennemuutoksiin ja minimoimaan haitalliset vaikutukset aikaisessa vaiheessa.

Äkillisten rakennemuutostilanteiden hoitamiseen käytettyjä toimintamalleja kehitetään jatkuvasti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vuoden 2024 aikana keskeinen kehittämiskohde on ollut valmistautuminen rakennemuutostilanteiden hoitoon TE2024-uudistuksen myötä muuttuneessa työllisyydenhoidon toimintaympäristössä.

Vuoden 2024 aikana päätettiin tukea Etelä-Karjalan rakennemuutostilannetta äkillisten rakennemuutosten (ÄRM) hoitoon kehitetyn mallin mukaisesti. Lisäksi myönnettiin koordinaatorahoitusta yhteensä viidelle alueelle (Merikarvia, Etelä-Pohjanmaa, Outokumpu, Heinola ja Äänekoski) paikallisen äkillisen rakennemuutostilanteen (PÄRM) hoitoon. Erilaisilla kohdennetuilla ja tilanteen mukaan mitoitetuilla työllisyys-, elinkeino- ja aluekehitystoimenpiteillä sekä muilla vastaavilla toimilla pyritään estämään aluetalouden taantuminen.

Yritysten erityisrahoitus

Finnvera Oyj:n osalta saatiin valmiiksi ulkopuolinen arviointi alkuvuodesta 2024. Työ- ja elinkeinoministeriön 19.1.2024 julkaisema ja 4FRONT Oy:n tekemä arviointi Finnverasta toteaa, että Finnvera on erittäin merkittävä toimija suomalaisten pk-yritysten rahoituskentässä, joka hoitaa perustehtävänsä ammattimaisesti. Sen palveluprosessit ovat tehokkaita ja laadukkaita, ja se nauttii säännöllisesti erinomaista asiakaspalautetta.

Lisäksi Finnvera Oyj on entisestään kehittänyt vuotuista ministeriölle raportoitavaa sisäistä vaikuttavuusraportointia vuonna 2024. Tässä Finnveraa koskevassa vaikuttavuusraportissa otetaan menetelmällinen harppaus kohti syy-seuraussuhteiden estimointia hyödyntäen verrokkiryhmäasetelmia (engl. counterfactual analysis).

Tesi (Suomen Teollisuussijoitus Oy) julkaisee vuosittain vaikuttavuuskatsauksen ja 30.8.2024 julkaistu vaikuttavuusraportti toteaa, että Tesin taloudellinen kädenjälki näkyy vuosittain lähes 560 suomalaisessa yrityksessä, joissa Tesi on omistajana joko suorien sijoitustensa tai välillisesti rahastosijoitustensa kautta. Nämä yritykset tuovat vuositason 12 miljardia euroa liikevaihtoa ja 70 000 työpaikkaa. Vuonna 2023 näiden yritysten verokertymä Suomeen oli 1,4 miljardia euroa.

Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

Taulukko 3. Kotoutumisen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutuminen 2022-2024

	2022 toteuma	2023 toteuma	2024 tavoite	2024 toteuma
Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat, vähintään (lkm)	1 402	1 640	3300	1 336

Kotoutumispolitiikka perustuu kielen oppimiseen, työntekoon sekä suomalaiseen yhteiskuntaan perehtymiseen ja sen sääntöjen noudattamiseen. Kotoutumisen mahdollisuuksia varmistetaan lisäämällä maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisestaan ja muuttamalla järjestelmää velvoittavaksi. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmakirjausten toimeenpanemiseksi on aloitettu hallituksen esityksen valmistelu kotoutumisen edistämiseksi annetun lain muuttamiseksi.

Maahanmuuttajien työllisyys kääntyi huomattavaan laskuun vuoden 2023 aikana. Työllisyysaste palautui vuoden 2024 alussa likimäärin vuosien 2021–2022 jyrkkää nousua edeltäneelle tasolle. Vuoden 2024 alusta lähtien maahanmuuttajien työllisyysasteen trendi on ollut jälleen maltillisen nousujohteinen. Trendi näyttäisi noudattavan suurin piirtein vuodesta 2016 alkanutta pitkän aikavälin kasvu-uraa. Ulkomaan kansalaisten kausitasoitettu työllisyysaste oli vuoden 2024 kolmannella neljänneksellä 62,1 %, mikä on noin 11 %-yksikköä matalampi kuin Suomen kansalaisilla.

Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut melko tasaisesti vuodesta 2023 lähtien. Lyhyellä aikavälillä työttömien työnhakijoiden määrää on kasvattanut talouden heikon suhdanteen lisäksi tilapäistä suojelua saaneiden ukrainalaisten ilmoittautuminen TE-palveluiden asiakkaiksi. Pitkällä aikavälillä ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden määrän kasvua selittää ulkomaalaisen työvoiman määrän kasvu Suomessa yleisesti. Ulkomaan kansalaisten aktivointiaste oli 40,6 % vuonna 2024, mikä on noin 13 %-yksikköä enemmän kuin kaikilla työnhakijoilla yhteensä. Ulkomaalaisten aktivointiaste laski edellisvuodesta, mikä viittaa siihen, että työttömien osuus työnhakijoista on noussut matalasuhdanteen myötä. Aktivointiaste on selvästi koronapandemiaa edeltänyttä tasoa alempana. Ukrainalaisten TE-palveluiden asiakkaiden määrän kasvuun reagoitiin ohjaamalla vuoden

2023 siirtyvistä määrärahoista lisäresursseja TE-toimistojen toimintamenoihin. Vuonna 2024 laadittiin myös toimenpideohjelma Ukrainasta paenneiden auttamiseksi ja suomalaisessa yhteiskunnassa toimimisen tukemiseksi ja työmarkkinoille saattamiseksi.

Turvapaikkamenettelyssä ja tilapäisen suojelun perusteella oleskeluluvan saaneiden määrät vähenivät vuonna 2024 edellisestä vuodesta. Maahanmuuttovirasto myönsi vuonna 2023 oleskeluluvan 1 571 turvapaikanhakijalle ja vuonna 2024 1 581 turvapaikanhakijalle. Tilapäisen suojelun perusteella vuonna 2023 myönnettiin 18 969 ja vuonna 2024 12 210 oleskelulupaa. Toisaalta entistä useampi tilapäistä suojelua saava sai kotikunnan ja siirtyi vastaanottojärjestelmän piiristä kuntien ja hyvinvointialueiden palvelujen piiriin. Vuonna 2023 kunnille ja hyvinvointialueille maksettavien laskennallisten korvausten piirissä oli 18 480 henkilöä ja vuonna 2024 37 730 henkilöä. Maaliskuusta 2023 alkaen korvausten piirissä ovat olleet myös tilapäistä suojelua saavat, kotikunnan omaavat henkilöt. Vuonna 2024 pakolaiskiintiön koko oli 500.

Vuoden 2024 aikana 15 774 oleskeluluvan saanutta turvapaikanhakijaa ja tilapäistä suojelua saanutta on siirtynyt vastaanottopalveluista kuntiin. Työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeriö, Maahanmuuttovirasto ja ELY-keskukset ovat jatkaneet yhteistyötä kuntiin siirtymisen toimeenpanemiseksi ja ohjauksen yhteensovittamiseksi. ELY-keskuksille asetettu kuntapaikkatavoite vuodelle 2024 oli 3 300 paikkaa. ELY-keskukset saivat neuvoteltua 3 031 kuntapaikkaa, mutta toteutuneita kuntapaikkoja oli vain 40 % tavoitteesta (1 336 kuntapaikkaa). Kuntapaikkoja voi jäädä käyttämättä, koska oleskeluluvan saavien toiveet ja vastaanottokeskusten sijainti ja lakkautukset tai kiintiöpakolaisten vastaanotossa kuntien valmiudet ja esimerkiksi saapumisten aikataulut eivät aina kohtaa neuvoteltujen kuntapaikkojen kanssa. Vastaanottavien kuntien verkosto pysyi laajana edelleen tilapäisen suojelun perusteella kuntaan siirtyvien myötä. Kiintiöpakolaisille kohdennettuja kuntapaikkoja oli riittävästi.

Kotoutumispolitiikan kehittämiseksi ja toimeenpanon tehostamiseksi työ- ja elinkeinoministeriössä toimiva kotoutumisen osaamiskeskus on kehittänyt kotoutumisen seurantaa, vahvistanut kotoutumisen tietopohjaa sekä eri toimijoiden osaamista ja verkostoistumista. Valtakunnallisen, alueellisen ja kaupunkikohtaisen tiedon lähteenä ylläpidettiin indikaattoritietokantaa ja rekisteripohjaista kototietokantaa. Indikaattoritietokantaan lisättiin hallitusohjelmakirjauksen toteuttamiseksi nettotulonsiirtoja koskeva indikaattori. Työllisyyskatsaukset, tutkimuswebinaarit, policy brief- julkaisut sekä erillisselvitykset tukivat kotoutumisen edistämisen tietopohjaa sekä palveluiden ja ohjauksen kehittämistä. Alalla toimiville ammattilaisille järjestettiin koulutusta, tuotettiin työvälineitä ja jaettiin tietoa uutiskirjeillä ja

kotoutuminen.fi-sivustolla sekä koordinoitiin valtakunnallista eri organisaatioiden kotoutumisen kumppanuusohjelmaa kotoutumistoimien vaikuttavuuden parantamiseksi. Loppuvuonna valmisteltiin 1.1.2025 voimaan tulevan kotoutumislain mukaisten tehtävien siirtoa KEHA-keskukselle.

Kansainvälinen osaaminen ja työvoima

Työ- ja koulutusperusteisen maahanmuuton toimenpiteet on koottu Talent Boost -toimenpideohjelmaan. Vuosille 2023-2027 päivitetyn ohjelman keskeisinä toimina ovat työmarkkinoiden ja TKI-toiminnan tarvitsemien osaajien saatavuuden parantaminen, sujuvat ja hallitut oleskelulupamenettelyt sekä Suomen pitovoiman vahvistaminen.

Kansainvälisen rekrytoinnin sujuvoittamisen valtakunnallisia ja yliaalueellisia tehtäviä hoitamaan on vuonna 2022 perustettu Work in Finland -toiminto Business Finlandin ja KEHA-keskuksen yhteistyönä työ- ja elinkeinoministeriön ohjaamana, ja toiminto aloittaa täysin valtuuksin vuoden 2025 alussa. Work in Finlandin puitteissa mm. tehdään osaajamarkkinointi- ja maakuvatyötä, kehitetään kansainvälisten osaajien ja työnantajien palveluita, tarjotaan digitaalisia alustoja kohtaannon tueksi sekä parannetaan tiedolla johtamista. Palveluiden piiriin on vuonna 2024 saatu yhä useampia työnantajia ja osaajia, ja samalla on panostettu erityisesti Work in Finlandin ja kuntien yhteisen palveluprosessin luomiseen, jotta työnantajien rekrytointikynnystä saadaan tehokkaasti madallettua. Työ- ja elinkeinoministeriön, ulkoministeriön hallinnonalan ja Work in Finlandin yhteistyössä on tehokkaasti edistetty hallitusohjelman mukaisen kumppanuusmallin toteutusta Intian, Vietnamin, Filippiinien ja Brasilian kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriö on lisäksi edistänyt sosiaali- ja terveysalan kansainvälistä rekrytointia osana sosiaali- ja terveysministeriön johtamaa Hyvän työn ohjelmaa. Asiantuntijaryhmän loppuraportti ja ehdotukset EU/ETA-alueen ulkopuolella tutkinnon suorittaneiden sairaanhoitajien, lääkäreiden ja hammaslääkäreiden laillistusprosessin ja sitä tukevan koulutuksen kehittämiseksi valmistuivat toukokuussa 2024. Lisäksi sote-alaa koskevaa tietoa ja ohjeistusta kehitettiin Work in Finlandin verkkosivuille vuoden 2024 aikana.

Työ- ja koulutusperusteisten oleskelulupamenettelyiden kehittämisestä, ks. tuloksellisuusosio kohdassa 1.2.

Alueellisella tasolla Talent Boost -toimenpideohjelmaa toteutetaan ns. Talent Hub -palvelumallilla, jossa kehitetään organisaatorajat ylittäviä palvelupolkuja kansainvälisten osaajien ja työnantajien tueksi, sekä vahvistetaan monitoimijaista yhteistyötä alueella. Myös C6-kaupunkien ja valtion allianssityön kautta vahvistetaan strategista yhteistyötä kansainvälisen osaamisen tehokkaammaksi hyödyntämiseksi. Kansainvälisten osaajien teemaa on käsitelty pääministerin johdolla ja sovittu etenemisestä yhdessä esitettyjen toimenpiteiden mukaisesti.

Ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön esiin tulevat tapaukset ovat yleisesti kasvussa, mikä kertoo ongelman laajuudesta mutta myös ilmitulon eteen tehdyn työn tuloksellisuudesta. Valtioneuvoston periaatepäätös työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi ja torjumiseksi hyväksyttiin keväällä 2023 ja konkreettisempi toimenpideohjelma valmistui helmikuussa 2024. Ohjelman toimeenpano etenee, joskin viranomaisresurssien vähäisyys haastaa tiettyjen toimenpiteiden toteutusta. Work in Finlandin toimin on edistetty eettistä rekrytointia monipuolisesti esimerkiksi helpottamalla luotettavien rekrytointikumppaneiden tunnistamista Suomessa ja tärkeimmissä kumppanimaissa.

Työelämän vastaanottavuuden lisääminen on sisällä Talent Boost -ohjelmassa vuosille 2023–2027. Yrityksille suunnatun rekrytoinnin ja työnantajakuvan monimuotoistamiseen kannustavan valmennuspalvelun (Imago-ohjelma) tarjoaminen jatkuu vuoden 2024 aikana Pirkanmaan TE-toimiston koordinoimana ja valmennukset ovat olleet täysiä. Palvelu jatkuu vuonna 2025 Work in Finlandin tarjoamana. Lisäksi Work in Finland järjestää yritysten keskinäistä mentorointia. Monimuotoisuusosaamista on edistetty osana KEHA-keskuksen osaamisen kehittämisen palveluita työllisyysalueille.

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Hallinto

32.01.40. Valtionavustus kestävästä kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille

Vuoden 2024 talousarviossa on osoitettu kestävästä kasvupolitiikkaa edistävän toiminnan rahoittamiseen.

Innovaatiot ja yritysrahoitus -osasto kohdisti määrärahaa (1 990 000 euroa) seuraavasti:

- Osuuskunta Viexpolle myönnettiin yleisavustuksena enintään 260 000 euroa vuoden 2024 toimintamenoihin. Avustuksella tuettiin yleishyödyllisten palveluiden tuottamista erityisesti pk-yrityksille, jotka tähtäävät viennin aloittamiseen tai laajentamiseen Ruotsiin ja Pohjoismaihin.
- Osuuskunta Viexpolle myönnettiin erityisavustuksena enintään 160 000 euroa hankkeeseen Viexpon koordinoima NordicHub. Avustuksella tuettiin viennin kasvattamista edistävästä pohjoismaista verkosto- ja klusteritoimintaa, neuvonnan ja tiedon jakamista yhteispohjoismaisista hankkeista sekä markkinamahdollisuuksien selvittämistä suomalaisille klustereille.
- Suomalais-ruotsalainen kauppakamari SRKK ry:lle myönnettiin yleisavustuksena enintään 300 000 euroa vuoden 2024 toimintamenoihin. Avustuksella tuettiin yleishyödyllisten neuvontapalveluiden, Ruotsin markkinoiden viestinnän sekä verkostoyhteistyön toteuttamista.
- Suomen Musiikki & Media-Tapahtumat S.M.M. Oy:lle myönnettiin erityisavustuksena enintään 80 000 euroa hankkeeseen Shine -tapahtumakonseptin kehitys ja monistettavien sisältöalojen uudet palvelut. Avustuksella tuettiin luovien sisältöalojen yritysten vienti- ja kansainvälistymisvalmiuksia osaamisen kehittämisen sekä verkostoyhteistyötä tukevan Shine-tapahtumakonseptin kehittämisen kautta.
- Saksalais-Suomalaiselle kauppakamarille myönnettiin erityisavustuksena enintään 110 000 euroa hankkeeseen Suomen ja Saksan välisen kaupan ja investointien edistäminen. Avustuksella tuettiin suomalaisten pk-yritysten viennin edistämistä Saksaan, ekosysteemyhteistyötä (eritellen vety- ja startup-yritykset) sekä tietämyksen lisäämistä markkinoista ja yhteistyömahdollisuuksista.
- Music Finland ry:lle myönnettiin erityisavustuksena enintään 280 000 euroa hankkeeseen Music Finlandin vienninedistämistoiminta 2024.

Avustuksella tuettiin neuvontapalveluiden toteuttamista kansainvälisille markkinoille tähtääville musiikkialan yrityksille, musiikkialan kansainvälisten markkinoiden tutkimus- ja selvitystoimintaa sekä vientiosaamisen kehittämistä.

- Suomen taideteollisuusyhdistys ry:lle (Design Forum Finland) myönnettiin erityisavustuksena enintään 250 000 euroa hankkeeseen Yritysten vienti- ja kansainvälistymisvalmiuksien lisääminen kestäväen muotoilun ja aineettoman arvonluonnin avulla. Avustuksella tuettiin yritysten osaamisen kehittämistä kiertotalousperusteisesta muotoilusta sekä yritysten kansainvälistymis- ja vientivalmiuksien kehittämistä koulutusten ja verkostoyhteistyön kautta.
- Suomen Yrittäjät ry:lle myönnettiin erityisavustuksena enintään 100 000 euroa hankkeeseen Omistajanvaihdos yrityksen kansainvälistymisen työkaluna. Avustuksella tuettiin yritysten osaamisen ja tietoisuuden kehittämistä omistajanvaihdoksista osana kansainvälistymistä, selvitettiin Euroopan yritysmarkkinatilannetta ja tutkittiin yritysostojen vaikutuksia kansainväliseen kasvuun.
- EastCham Finland kauppakamariyhdistys ry:lle myönnettiin erityisavustuksena enintään 450 000 euroa hankkeeseen Team Finland -toimintaa täydentävät palvelut (Keski-Aasia, Etelä-Kaukasiala, Ukraina ja Moldova). Avustuksella tuettiin alkuvaiheen neuvontapalveluiden toteuttamista kohdealueista ja niiden markkinoista, viestintää kohdealueiden liiketoimintamahdollisuuksista sekä osaamisen kehittämistä (ml. Ukrainan jälleenrakennus ja pakotteiden kiertämisen estäminen).

Alueet ja kasvupalvelut -osasto kohdisti rahoitusta (80 000 euroa) seuraavasti:

- Suomen Yrityskummit ry:lle myönnettiin yleisavustuksena enintään 80 000 euroa käytettäväksi yhdistyksen harjoittamaan yrityskummitoimintaa ylläpitävään ja kehittävään toimintaan vuonna 2024

Työllisyys- ja toimivat markkinat -osasto kohdisti rahoitusta (2 572 000 euroa) seuraavasti:

- SFS Suomen Standardit ry on yksi Suomen kansallisista standardointijärjestöistä. Yhdistys luo puitteita standardisoinnille ja sen hyötyjen saavuttamiselle myös Suomessa. Valtion rahoituksella tuetaan standardisoinnin perusrakenteita sekä avustetaan taloudellisesti SFS:n ja sen toimialayhteisöjen osallistumista eurooppalaiseen ja kansainväliseen standardisointiin. Vuonna 2024 SFS Suomen Standardit ry:lle myönnettiin 1 000 000 euroa standardointitoiminnan edistämiseen.

- Pohjoismaisen ympäristömerkintäjärjestelmän avulla kannustetaan valmistajia ja palveluntarjoajia tarjoamaan ympäristön kannalta parempia vaihtoehtoja. Samalla pyritään antamaan kuluttajille ja hankkijoille tietoa keskimääräistä vähemmän ympäristöä kuormittavista tavaroista ja palveluista. Näillä toimenpiteillä parannetaan paitsi ympäristön tilaa myös kilpailukykyä ja luodaan mahdollisuuksia uusille innovaatioille. Ympäristömerkintä Suomi Oy:lle myönnettiin vuonna 2024 yhteensä 215 000 euroa.
- Suomen Kuntaliitto ry:lle myönnettiin 220 000 euroa julkisten hankintojen tarjoajille suunnattuun neuvontatehtävään. Julkisten hankintojen neuvontayksikön toiminnalla tavoitellaan tehokasta, avointa ja osaavaa julkista hankintatointia, joka takaa yrityksille tasapuoliset ja avoimet mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluita ja urakoita julkiselle sektorille. Neuvontayksikön työ oli vuonna 2024 kysyttyä ja tuloksellista.
- Suomen Yrittäjät ry:lle myönnettiin avustusta hankintalainsäädännön mukaiseen neuvontatoimintaan 280 000 euroa. Neuvontaa annetaan hankintojen tarjoajille Suomen Yrittäjien aluejärjestöjen kautta siten, että neuvontatoimintaa on tarjolla eri puolilla Suomea. Neuvonnan tavoitteena on saada useampia tarjoajia ja sitä kautta lisätä kilpailua. Vuoden 2024 neuvonta oli aktiivista ja tuloksellista.
- Kuluttajaliitto ry on kuluttajien etua valvova edunvalvonta- ja kansalaisjärjestö. Edunvalvonnan ohella liiton tehtäviä ovat kuluttajien koulutus-, neuvonta- ja asiantuntijapalvelut sekä vapaan kansalaistoiminnan eri muotojen tukeminen ja edistäminen. Kuluttajaliitto ry:lle myönnettiin valtionavustusta 772 000 euroa käytettäväksi Kuluttajaliitto ry:n toimintaan. Kuluttajaliitto viestii aktiivisesti jäsenilleen ja kuluttajille ympäri Suomea käyttäen monipuolisesti sosiaalisen median kanavia ja verkkosivujaan. Järjestö osallistuu kuluttaja-aiheiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun, kansallisen ja kansainvälisen kuluttajalainsäädännön kehittämiseen ja tuo aktiivisesti kuluttajanäkökulman julkiseen päätöksentekoon. Kuluttajaliitto myös kehittää järjestöllistä toimintaa entistä laadukkaammaksi tuoden kuluttajille erilaisia tapoja osallistua ja vaikuttaa.
- Hämeen Yrittäjät ry:lle myönnettiin 85 000 euroa Nuorten Yritysten starttipolun ja yrittäjyyskasvatuksen kehittämiseen Kanta-Hämeessä. Hankkeessa kehitettiin uusi yrittäjyyskasvatuksen viitekehys ja nuorten yrittäjyyden starttipolku, joka nojaa erityisesti vihreän siirtymän mukaisen liiketoiminnan mahdollisuuksiin. Loppuraportin mukaan Nuorten Yrittäjien starttipolun kehittämisen hyötyinä ovat nuorten yrittäjyys- ja työelämävalmiuksien vahvistuminen sekä alueellisen elinvoimaisuuden kasvu Kanta-Hämeessä.

32.01.41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin

Momentille myönnettiin vuonna 2024 talousarviossa määrärahaa yhteensä 16 020 000 euroa. Määrärahasta ja valtuudesta varattiin 500 000 euroa puhtaan energian pilotti-infrastruktuuri Bioruukkiin (REPowerEU) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahasta käytettiin yhteensä 4 920 000 euroa kvanttietokoneen hankinnan kustannuksiin, kvanttisalaustestiverkon rakentamiseen, kyberturvallisuuden kehittämiseen sekä RePowerEU-pilotti-infrastruktuuri Bioruukin kehittämiseen. Määrärahan ja käytetyn määrärahan erotus 11 100 000 euroa on siirretty vuodelle 2025 hankkeiden viivästymisten johdosta.

Vuonna 2024 uusia rahoituspäätöksiä sai tehdä enintään 10 000 000 eurolla. Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:lle yhteensä 10 000 000 euroa käytettäväksi kvanttietokoneen skaalaukseen 300 kubittiin, Kvanttinova-infrastruktuurin ja RePowerEU-pilotti-infrastruktuuri Bioruukin kehittämiseen sekä uuden kellon hankintaan Suomen ajan varmistamiseksi. Määräraha jakautuu käytettäväksi vuosina 2023-2027. Hankkeet sisältävät useita toimenpiteitä ja investointeja kuten Kvanttinova-puhdastilaympäristön pilotointilaittehankintoja, joilla tuetaan mikroelektronikan ja kvanttiteknologian ekosysteemin kehittymistä Suomessa, sekä puhtaan energian pilotointikeskus ja infrastruktuuri Bioruukin rakentamisen uusiutuvan vedyn ja päästöttömän liikenteen kehittämiseen.

32.01.49. Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan

Momentille myönnettiin vuoden 2024 talousarviossa määrärahaa yhteensä 118 055 000 euroa käytettäväksi yhtiön strategiseen, muuhun kuin liiketaloudellisilla perusteilla tapahtuvaan toimintaan. Määrärahasta varattiin 10 380 000 euroa RePowerEU -ohjelman toteutukseen osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Määrärahasta käytettiin yhteensä 118 055 000 euroa muun muassa yhtiön oma- ja yhteisrahoitteiseen tutkimus- ja kehitystyöhön, osaamisen kehittämiseen, innovaatiotoimintaan, teknologian lisensointiin, uusien yritysten perustamiseen ja yhteisrahoitteisten tutkimushankkeiden omarahoitusosuutta koskeviin menoihin sekä RePowerEU -ohjelman toteutukseen osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahasta rahoitettiin myös kansallisen mittanormaalijärjestelmän yleistä toteuttamista, hallinnointia ja kehittämistä, kansallisten mittanormaalilaboratorioiden toiminnan ohjausta, kansallisen kalibrointipalvelun järjestämistä ja mittatekniikan edistämistä sekä kyberturvallisuuden kehittämistä. Lisäksi määrärahaa käytettiin Euroopan atomienergiayhteisön fuusiotutkimuksen kansallisen koordinaatiotehtävän hoitamiseen, Metrijärjestön jäsenmaksuun sekä korvaukseen yhtiölle hankintojen ja toimitilavuokrien arvonlisävero-osuuteen sekä toimitilavuokrien

piileviin arvonlisäverokustannuksiin muun kuin arvonlisäverolain (1501/1993) 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun liiketoiminnan muodossa harjoitetun liiketaloudellisen toiminnan osalta.

32.01.51. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta

Momentille oli budjetoitu 2,8 miljoonaa euroa. Tästä 1,1 miljoonaa euroa käytettiin merimiespalvelujen rahoittamiseen ja 1,6 miljoonaa euroa valtion varoista korvattavien merimiesten matkakustannusten korvaamiseen. Käyttämättä jäi 147 840 euroa.

32.01.66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet

Innovaatiot ja yritysrahoitus -osasto käytti 14 539 880 euroa kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin vuonna 2024. Määrä jakautui siten, että 14 074 630 euroa käytettiin Euroopan avaruusjärjestön (ESA) jäsenmaksuun ja osuuteen järjestössä työskentelevien suomalaisten eläkemaksuista. Muiden kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuja sekä OECD:n maksuosuuksia maksettiin 465 250 euroa.

Kansainvälisen työjärjestön ILO:n vuoden 2024 jäsenmaksu oli 1,8 miljoonaa euroa.

32.01.95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset

Momentille oli budjetoitu 1,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 määrärahaa käytettiin kilpailu- ja kuluttajavirastolle määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen yhteensä 1 650 000 euroa ja Energiavirastolle määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen yhteensä 50 000 euroa.

Uudistuminen ja vähähiilisyys

32.20.41. Energiatuki

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi energiataukea yhteensä noin 92,7 miljoonaa euroa. Tuki kohdennettiin uuden energiateknologian suuriin demonstraatiohankkeisiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö myönsi EU:n elpymis- ja palautumissuunitelmaan liitetyille hankkeille tukea yhteensä noin 91 miljoonaa euroa. Energiainfrastruktuurihankkeille myönnettiin noin 34 miljoonaa euroa, uuteen energiateknologiaan noin 1,3 miljoonaa euroa ja teollisuuden prosessien sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen noin 1,3 miljoonaa euroa sekä puhtaan siirtymän investoinneille noin 54,4 miljoonaa euroa.

32.20.44. Suomen elpymis- ja palautumisvälineen mukainen investointituki vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen edistämiseen

Työ- ja elinkeinoministeriö on toteuttanut EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) kehyksessä tehtäviä investointeja ja uudistuksia yhteistyössä TEM-konsernin muiden toimijoiden kanssa. Toimenpiteen ”Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen” osalta käytiin komission kanssa keväällä 2024 keskustelut Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman päivityksestä ja toimenpiteen uudelleen muotoilusta. Keskustelujen aikana kävi ilmi, että erityisesti vetyhankkeiden loppuun saattamiselle asetettu vuoden 2026 määräaika on investointiympäristön merkittävien muutosten vuoksi haasteellinen ja alkuperäisestä tavoitteesta olisi pystytty saavuttamaan vain hyvin pieni osuus.

Ratkaisuehdotuksena päädyttiin tekniseen rahoitusinstrumenttijärjestelyyn, jossa vetyhankkeiden rahoitusosuus kokonaisuudessaan (127 miljoonaa euroa) siirretään Business Finlandin käyttöön, jolloin hankkeiden rahoituspäätökset on tehtävä 6/2026 mennessä, mutta hankkeiden toimeenpano voi jatkua yli vuoden 2026.

32.20.46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki

Laivanrakennuksen innovaatiotukiin osoitettiin talousarviossa 25 343 000 euron määräraha (arviomääräraha) ja uusiin myöntämispäätöksiin 20 000 000 euroa, joka sidottiin kokonaisuudessaan.

Määrärahasta saa myöntää innovaatiotukea Suomessa rekisteröidylle laivanrakennusyriykselle, laivankorjausyriykselle ja aluksen rakenteen muuttamista harjoittavalle yritykselle sekä kelluvia ja liikkuvia offshore-rakenteita valmistavalle yritykselle. Business Finlandin tavanomaiset esikilpailulliset innovaatiotuet eivät ole telakoiden käytettävissä, sillä laivanrakennusteollisuudessa innovaatiotoiminta toteutetaan laivatilauksen varmistuttua.

Tuki mahdollistaa suomalaisen laivanrakennusteollisuuden kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistamisen kannalta välttämättömät panostukset innovaatioiden kehittämiseen. Tuella on ollut merkittävä vaikutus telakkateollisuuden työpaikkojen turvaamiseen ja isojen vientikauppojen toteutumiseen. Tuella on välillistä vaikutusta meriteollisuuden arvoverkostoon, jonka kehittämien innovatiivisten ratkaisujen käyttöönottoa tuella on voitu vauhdittaa.

Työllisyys ja yrittäjyys

32.30.35. Valtion korvaus kunnille TE- palveluudistuksen muutuskulujen kattamiseen

Momentille myönnettiin 34 miljoonaa euroa. Määrärahasta käytettiin 620 000 euroa avustuksen myöntämiseen Kuntaliitolle TE-palvelu-uudistuksen toimeenpanoon liittyvän neuvonnan järjestämiseksi kunnille uudistuksen siirtymävaiheessa. Määrärahasta käytettiin 33 380 000 euroa TE -palvelu-uudistuksen toimeenpanon muutuskulujen kertaluonteiseen korvaamiseen kunnille. Järjestämisvastuun siirtoon valmistautumisesta on aiheutunut kunnille kustannuksia esimerkiksi ICT-integraatioista, projektihenkilöstöstä, muutokseen liittyvistä konsulttipalveluista, tilojen muutostöistä, henkilöstön perehdytyksestä sekä tiedottamisesta ja viestinnästä. Korvaus maksettiin kaikille Manner-Suomen kunnille laskennallisin kriteerein määritellyn määrän suuruisena. Valtioneuvosto vahvisti korvauksen laskentaperusteet.

32.30.40. Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen

Määrärahasta myönnettiin maakuntien liitoille yhteensä 325 000 euroa alueellista elinvoimaa edistäviin hankkeisiin. Lisäksi Etelä-Karjalan liitolle 5 000 000 euroa käytettäväksi Kutilan kanava -hankkeen maksatuksiin.

Vuoden 2024 talousarvion aluekehittämisen määrärahat liittyvät ennalta määriteltyihin käyttökohteisiin ja hankkeisiin, mikä heikentää mahdollisuuksia valtioneuvoston aluekehittämissäätönsä ja maakuntaohjelmien tuloksekkaaseen ja vaikuttavaan toimeenpanoon.

Valtioneuvoston päätöksillä myönnettiin vuoden 2022 määrärahasta Etelä-Karjalan liitolle 2 000 000 euroa käytettäväksi Imatran seutukunnan ja lähialueen äkillisen rakennemuutoksen (ÄRM) toimintasuunnitelman toteuttamiseen, Etelä-Savon liitolle 3 000 000 euroa itäisen Suomen kestävän matkailun kasvuohjelmaan ja Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle 2 474 000 euroa käytettäväksi itäisen Suomen ohjelmaan sisältyvän metsäbiotalouden uudet avaukset -ohjelman toimeenpanoon.

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksillä myönnettiin maakuntien liitoille yhteensä 685 000 euroa vuoden 2022 määrärahasta käytettäväksi paikallisten äkillisten rakennemuutoksen tilanteiden edellyttämiin toimenpiteisiin.

32.30.41. Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan

Työkanava Oy:lle ei myönnetty valtionavustusta vuonna 2024.

32.30.42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen

Momentilla oli käytettävissä ainoastaan vuodelta 2023 uusittua valtuutta yhteensä 9,4 miljoonaa euroa. Momentin valtuudesta myönnettiin avustuksia yhteensä 7,5 miljoonaa euroa 104 pk-yrityksen hankkeeseen. Myönnetystä valtuudesta pääosa eli 4,7 miljoonaa euroa kohdentui pk-yritysten TKI-toimia tukeviin hankkeisiin. Loppuosa valtuudesta myönnettiin Kaakkois-Suomen alueen pk-yritysten kehittämishankkeisiin sekä Jämsän äkillisen rakennemuutostilanteen hoitoon liittyviin pk-yritysten kehittämis- ja investointihankkeisiin.

32.30.44. Alueellinen kuljetustuki

Harvaan asutuilla alueilla sijaitsevien pk-yritysten valmistamien tuotteiden pitkistä kuljetusmatkoista aiheutuvien kuljetuskustannusten alentamiseksi myönnettiin yhteensä 5,3 miljoonaa euroa 239 pk-yritykselle.

32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut

Vuoden 2024 määrärahaa käytettiin 104,2 miljoonaa euroa ja vuodelta 2023 siirtynyttä määrärahaa 156,6 miljoonaa euroa. Määrärahan käyttö oli yhteensä 260,8 miljoonaa euroa (2022 304,4 miljoonaa euroa, 2021 287,8 miljoonaa euroa ja 2020 277,8 miljoonaa euroa). Momentilta rahoitettavien palvelujen piirissä oli vuonna 2024 keskimäärin 45 500 henkilöä, mikä on noin 300 henkilöä enemmän kuin vuonna 2023.

Työvoimakoulutukseen käytettiin 128,2 miljoonaa euroa, mikä on 6,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023. Kasvua selittää kotoutumiskoulutuksen määrän kasvu, joka selittyy ainakin osin ukrainalaisten tilapäistä suojelua saavien suurella määrällä.

Työvoimakoulutuksessa oli kuukauden aikana keskimäärin 23 700 henkilöä, mikä on noin 1 400 henkilöä enemmän kuin edellisellä vuonna. Koulutuksen vaikuttavuus laski vuonna 2024: kolmen kuukauden kuluttua ammatillisen työvoimakoulutuksen päättymisen jälkeen työttömänä oli 48,0 %, mikä on 4,9 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuonna 2023 (43,1 %).

Palkkatuettuun työhön ja starttirahaan käytettiin työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan sekä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan määrärahoja yhteensä noin 276,6 miljoonaa euroa, mikä on 50,6 miljoonaa euroa (18,3 %) vähemmän kuin vuonna 2023. Työllistettynä oli keskimäärin noin 35 900 henkilöä, jossa on nousua edellisestä vuodesta noin 1,5 % (2023 noin 35 400 henkilöä). Kolmen kuukauden kuluttua palkkatuetun työn päättymisen jälkeen työttömänä oli 49,3 %, mikä on 0,2 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuonna 2023 (49,5 %).

Työllistämiseen käytetyistä määrärahoista maksettiin momentilta 32.30.51. noin 80,3 miljoonaa euroa (josta noin 2,2 miljoonaa euroa valtionhallintoon työllistämiseen), momentilta 33.20.50. maksettiin noin 37,8 miljoonaa euroa (josta noin 0,5 miljoonaa euroa valtionhallintoon työllistämiseen), ja momentilta 33.20.52. maksettiin noin 94,7 miljoonaa euroa (josta noin 0,3 miljoonaa euroa valtionhallintoon työllistämiseen).

Valmennuksiin ja kokeiluihin käytettiin noin 28,5 miljoonaa euroa (2023 noin 31,3 miljoonaa euroa).

32.30.52. Palkkaturva

Momentille oli budjetoitu 33 460 000 euroa, johon saatiin ylityslupa 3 000 000 eurolla. Tästä 33 511 188 euroa euroa käytettiin palkkaturvaan, 1 556 euroa takaisinperittyjen saatavien palautuksiin ja niistä kertyneisiin korkoihin ja 79 158 euroa viranomaismaksuihin, oikeudenkäyntikuluihin ja konkurssikustannuksiin eli yhteensä 33 591 902 euroa. Käyttämättä jäi 131 902 euroa.

32.30.55. Toimet työurien pidentämiseksi

Momentin määrärahaa käytettiin 18,3 miljoonaa euroa. Momentilta rahoitetaan muutosturvakoulutusta, 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea sekä kuntien työllistämismuutosten ajalta kunnalle maksettavaa tukea. Muutosturvakoulutuksen aloitti vuonna 2024 noin 900 henkilöä, työllistämistuella tuetun työn noin 500 henkilöä ja työllistämismuutosten perusteella järjestetyn työn noin 1 800 henkilöä. Muutosturvakoulutukseen määrärahaa käytettiin noin 5,1 miljoonaa euroa, työllistämistukeen noin 4,0 miljoonaa euroa ja veloitetyöllistämisen ajalta maksettuaan tukeen noin 9,2 miljoonaa euroa. Muutosturvakoulutuksen toteutuneet kustannukset laskutetaan jälkikäteen Työllisyysrahastolta ja kirjataan momentille 12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot.

32.30.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin

Ohjelmakauden 2021–2027 Euroopan sosiaalirahaston, aluekehitysrahaston ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston toimet on koottu Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaan ”Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027”. Ohjelman julkinen kokonaisrahoitus on noin 3,1 miljardia euroa, josta EU-rahoitusosuus on 61 % eli noin 1,9 miljardia euroa ja kansallinen julkinen vastinrahoitus noin 1,2 miljardia euroa. Ohjelmakausi käynnistyi keväällä 2022, mutta pääsi täysipainoiseen

toimeenpanoon vasta vuoden 2024 aikana kun maksatukset kaikille hanketyypeille saatiin käyttöön. Vuoden 2024 lopussa 46 % ohjelman julkisesta rahoituksesta oli varattu hankkeille, joita oli ohjelmassa käynnistynyt 5 300 kpl. Hankkeiden toteutuneita tulostietoja päästään tarkastelemaan kevään 2025 aikana.

Ohjelmakauden 2021–2027 alue- ja rakennepolitiikan rahoitus kohdentuu elinkeinoelämälähtöisen innovaatiotoiminnan edistämiseen, pk-yritysten kasvumahdollisuuksien parantamiseen, toiminnan uudistumiseen ja liiketoimintaympäristön kehittämiseen, työhakijoiden, työttömien, työvoiman ulkopuolella olevien ja työmarkkinoille heikosti kiinnittyneiden ryhmien työllistymisen edistämiseen, työttömyyden pitkittymisen ehkäisemiseen, oppimismahdollisuuksien kehittämiseen, kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevien aseman parantamiseen sekä niiden alueiden tukemiseen, joihin kohdistuu vakavia sosioekonomisia haasteita ilmastoneutraaliin talouteen siirtymisen vuoksi.

Ohjelman rahoitusta käytetään myös InvestEU-ohjelmaan, jonka tavoitteena on tukea Euroopan unionin politiikkatavoitteita rahoitus- ja investointitoimilla, joilla edistetään unionin kilpailukykyä, talouden kestävyyttä ja kasvua, sosiaalista sopeutumiskykyä ja osallistavuutta, pääomamarkkinoiden yhdentymistä sekä sisämarkkinoiden vahvistumista.

Ohjelmakauden 2014–2020 rakennerahasto-ohjelman julkinen rahoitus oli noin 2,8 miljardia euroa, josta EU:n osuus oli puolet. Julkista rahoitusta maksettiin ohjelmakauden aikana käynnistyneille lähes 11 800 hankkeelle yhteensä 2,9 miljardia euroa, joten ohjelman rahoituskehys toteutui täysimääräisesti. Ohjelman seurantakomitean kesällä 2019 tarkistamien tavoitetasojen mukaan ohjelman avulla tavoiteltiin mm. 10 500 uuden työpaikan ja 600 uuden yrityksen syntymistä vuoteen 2023 mennessä. Uusia työpaikkoja syntyi ohjelmassa lopulta 13 755 ja uusia yrityksiä 594.

Koronakriisin johdosta rakennerahasto-ohjelmaan lisätyn REACT-EU-elvytysrahoituksen myötä ohjelmassa käynnistyi vielä lähes 1 700 uutta hanketta. REACT-EU-rahoitus kasvatti ohjelman kokoa runsaalla 10 %:lla. Lisärahoitusta suunnattiin erityisesti digitalisaatiota ja vihreää siirtymää edistäviin EAKR- ja ESR-hankkeisiin.

Euroopan sosiaalirahaston (ESR) osarahoittamat hankkeet liittyivät muun muassa nuorisotakuuseen, pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon, ikääntyvien työllisyyteen ja maahanmuuttajien kotoutumiseen. Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) osarahoittamien hankkeiden pääalaa olivat olleet pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen sekä t&k- ja innovaatiotoiminta, joka painottui rakennerahasto-ohjelmassa erityisesti alueille, joiden osuus kansallisesta t&k&i- rahoituksesta on pienempi. Ohjelman päättyessä 27,9 % hankkeille maksetusta

EAKR-rahoituksesta oli kohdistunut vähähiilisyttä edistäviin hankkeisiin. EAKR:n osarahoittama ja kansallisella lisärahoituksella toteutettu takausohjelma kasvuyritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseksi jatkui vuoden 2023 loppuun. Takauksiin varattu 75 miljoonan euron rahoitus on käytetty sille varattuun tarkoitukseen.

32.30.95. Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu

Määrärahaa oli 6 000 000 euroa käytettäväksi tuloperusteisen työllisyyden vaikuttavuusinvestointihankkeen tuoton maksamiseen. Määrärahasta käytettiin 5 813 016 euroa.

Yritysten erityisrahoitus

32.40.42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi

Vuonna 2024 ei tehty uusia tukipäätöksiä sähköverkkojen korvausinvestointeihin. Tukiohjelman mukaisesta hankkeesta aikaisemmin myönnettyjen avustusten maksaminen jatkui.

32.40.47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset ja korkotuet

Finnvera Oyj:n toiminnalle on asetettu itsekannattavuustavoite eli yhtiön toiminnan menot pitää pystyä kattamaan pitkällä aikavälillä yhtiön toiminnasta saatavilla tuloilla. Pk-rahoituksessa itsekannattavuuden tarkasteluajanjaksona pidetään 10 vuotta ja viennin rahoituksessa 20 vuotta.

Finnvera myönsi vuonna 2024 luotto- ja takaustappiositoumuksen piirissä olevaa rahoitusta noin 0,9 miljardia euroa (1,8), mikä oli 51 % edellisvuotta vähemmän. Edellisvuotta merkittävästi pienempään rahoitusmäärään vaikutti vertailukaudella suuryritykselle myönnetty yksittäinen suuri käyttöpääomarahoitus. Tappiositoumuksen piirissä oleva rahoitus kasvaville ja kansainvälistyville yrityksille vuonna 2024 oli 348 miljoonaa euroa (389). Finnvera myönsi rahoitusta omistajanvaihdoksiin 105 miljoonaa euroa (121) ja oli mukana 599 (688) yrityksen omistajanvaihdoksen toteuttamisessa. Finnvera rahoitti vuonna 2024 kotimaan rahoituksessa 1 610 (1 666) aloitettavaa yritystä ja 889 (889) kasvuyritystä sekä myötävaikuttanut rahoituksellaan noin 5 146 (4 835) uuden työpaikan syntymiseen.

Taulukko 4. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset ja korkotuet (32.40.47) 2022-2024

	2022	2023	2024
Tappiokorvaukset ja korkotuet (milj. euroa)	36,5	22,7	21,3

32.40.48. Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille

Vienninrahoitus pyrkii parantamaan suomalaisten vientiyritysten edellytyksiä menestyä globaaleilla markkinoilla. Finnvera Oyj:n varainhankintaan perustuvan rahoitusjärjestelmän puitteissa (1543/2011) Suomen Vientiluotto Oy ei allekirjoittanut vuosina 2023 ja 2024 uusia kiinteäkorkoisia vientiluottosopimuksia.

Suomen Vientiluotto Oy hallinnoi julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasausjärjestelmää. Korontasauksella vahvistetaan rahoituslaitosten mahdollisuuksia järjestää luotonsaajalle kansainvälisesti kilpailukykyistä kiinteäkorkoista vientiluottorahoitusta. Myös Suomen Vientiluotto Oy:n rahoittamissa kiinteäkorkoissa luotoissa käytetään korontasauksia. Vuoden 2024 lopussa liikepankkien rahoittamien korontasauksista hyödyntävien luottojen luottokanta oli euroissa laskettuna 0,1 (0,1) miljardia. Nostamattomien luottojen määrä oli euroissa 0,0 miljoonaa (0,0). Suomen Vientiluotto Oy:n kiinteäkorkoisten luottojen luottokanta oli vastaavana aikana euroissa 3,9 (4,2) miljardia ja nostamattomien luottojen määrä oli euroina 2,7 (3,1) miljardia.

Taulukko 5. Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (32.40.48.) 2022–2024

	2022	2023	2024
Korkotuki- ja muut maksut (miljoonaa euroa)	77,8	78,6	145,3

Korontasaukoiminnasta kertyi valtiolle suojaustuloja ja korkohyvitystä vuonna 2024 yhteensä 154,9 (78,2) miljoonaa euroa. Korkotuki- ja suojausmenoja aiheutui 145,3 (78,6) miljoonaa euroa. Kumulatiivinen tulos järjestelmän alusta (1997-2024) lähtien on ollut noin 178,5 (168,9) miljoonaa euroa.

32.40.60. Siirrot hallinnonalan rahastoihin

Momentille on myönnetty 20 000 euroa. Momentti ehdotetaan pidettäväksi avoimna mahdollisia suuria ja äkillisiä korvausmenoja varten. Mahdollinen Finnvera Oyj:n korvausvaade saattaa tulla lyhyellä varoitusajalla, jolloin talousarviomenettely olisi liian hidas.

Valtiontakuurahaston vastuulla oleva vientitakuu- ja erityistakauskanta (nostetut, nostamattomat ja tarjousvastuut) oli vuoden 2024 lopussa 21,1 miljardia euroa (23,4) sisältäen takuu- ja takaussaamiset. Vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan erillistuloksen ollessa tappiollinen käytetään ensisijaisesti Finnvera Oyj:n taseessa olevaa vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan puskurirahastoa, tämän jälkeen valtiontakuurahaston varoja ja tarvittaessa ko. momentin varoja. Mikäli yhtiön vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan rahaston ja valtiontakuurahaston varat eivät riitä, joudutaan tekemään raha-asiainvaliokunnan puolta edellyttävä arviomäärärahaylytys, koska momentille on varattu ainoastaan 20 000 euron määräraha.

Finnvera Oyj:n taseen vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan rahastossa oli 31.12.2024 varoja 511 miljoonaa euroa (135) ja valtiontakuurahastossa vastaavasti 767 miljoonaa euroa (760) eli yhteensä 1 278 miljoonaa euroa (895).

Finnveran suuret riskikeskittymät ja yksittäiset muut riskipitoiset vastuut pitävät riskitason korkeana ja keskittymät saattavat aiheuttaa luottotappioiden ja -tappiovausten kasvua seuraavien vuosien aikana.

32.40.82. Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan

Julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain (1543/2011) nojalla Suomen Vientiluotto voi myöntää Finnveran varainhankintaan perustuvia vienti- ja alusluottoja. Rahoitusmarkkinoiden toiminnan ollessa sellaisessa häiriötilanteessa, että se estäisi Finnveraa hankkimasta markkinoilta varoja kohtuullisilla ehdoilla, voidaan yhtiölle myöntää valtion talousarviossa olevien määrärahojen puitteissa lyhytaikaista enintään 12 kuukauden pituista lainaa käypää korkoa vastaan. Lainanantovaltuus on talousarviossa enintään 1 000 miljoonaa euroa. Valtuutta ei käytetty vuonna 2024.

Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

32.50.03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen

Valtion vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa momentille on myönnetty 4,9 miljoonaa euroa. Määrärahaa vähennettiin vuoden toisessa lisätalousarviossa 50 000 euroa. Vähennys aiheutui 100 000 euron siirrosta momentille 29.40.20. Korkea-koululaitoksen ja tieteen yhteiset menot maahanmuuttajien kielennopimissovelluksesta järjestettävään valtiovastustushakuun ja 250 000 euron siirrosta momentille 33.10.60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut Kansaneläkelaitoksen etuustietopalvelun (Kelmu) järjestelmäkehitykseen sekä lisäyksenä 300 000 euroa siirtona momentilta 32.01.02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot valtiovastuksiin ruotsinkielisten ja kaksikielisten kotoutumista ja työllistymistä edistävien palveluiden ja palvelupolkujen kehittämiseksi kotoutuja-asiakkaille.

Moniammatillisten kotoutumisen osaamiskeskusten toiminnan vakiinnuttamisen tukemista jatkettiin valtiovastuksilla seitsemässä kaupungissa (Espoo, Helsinki, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu ja Jyväskylä). Avustusta myönnettiin hakemuksesta osaamiskeskustoiminnan vakiinnuttamisen jatkamiseen ajalla 1.9.-31.12.2024 kunnille, joissa asui vähintään 8 000 vieraskielistä asukasta. Hämeen ELY-keskus myönsi vuonna 2024 avustusta erityisavustuksena noin 670 000 euroa. Osaamiskeskuksissa maahanmuuttaneet asiakkaat ohjataan joustavasti TE-palveluihin, sosiaali- ja terveyspalveluihinsekä koulutukseen ja muihin palveluihin yksilöllisen tarpeen mukaisesti koulutus- ja työllistymispolkujen nopeuttamiseksi. Lisäksi Hämeen ELY-keskus myönsi vuonna 2024 18 kunnalle erityisavustusta yhteensä noin 670 000 euroa maahanmuuttaneiden matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluiden toiminnan vakiinnuttamisen jatkamiseen kunnissa ajalla 1.9.-31.12.2024. Palveluiden tavoitteena on tehostaa maahanmuuttaneiden ohjautumista peruspalveluihin ja kotoutumista edistäviin erityispalveluihin. Valtiovastusta myönnettiin edellä mainittuihin kuntien monialaisiin palveluihin yhteensä noin 1,3 miljoonaa euroa, joka osoitettiin KEHA-keskukselle avustusten maksamista varten. Avustukset maksetaan kunnille vuoden 2025 aikana.

Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt pääkaupunkiseudun kunnille (Espoo, Helsinki, Vantaa) erityisavustusta vuosina 2022-2023 kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuuden pilotointiin. Avustuksella on tuettu kuntien valmistautumista 1.1.2025 voimaan tulleeseen kotoutumislain kokonaisuudistukseen. Avustuksella on kehitetty vuosien 2022-2024 aikana kotoutumisen alkuvaiheen palveluita työvoiman ulkopuolella olevien, erityisesti kotona lapsia hoitavien kotoutujien tarpeisiin tukemaan kohderyhmän koulutus- ja työllistymispolkuja sekä osallisuutta. Vuonna 2024 erityisavustusta myönnettiin Espoon ja Vantaan kaupungeille yhteensä 91 918

euroa ajalle 1.10.-31.12.2024 pilotoinnin jatkamiseksi uuden kotoutumislain voimaantuloon asti. Uuden palvelukokonaisuuden pilotointi on ollut perusteltua toteuttaa kunnissa, joissa asuu eniten uuden kotoutumislain mukaista kohderyhmää. Tämän vuoksi rahoitusta on myönnetty kunnille, joissa asuu vähintään 50 000 vieraskielistä asukasta. Vuonna 2024 myönnetyt avustukset maksetaan kaupungeille vuoden 2025 aikana.

Lisäksi Vantaan kaupungille on myönnetty vuosina 2023-2024 erityisavustusta 20 000 euroa/vuosi Talent Boost Summit -tapahtumaan, joka on työelämän kansainvälistymisen ja osaajien maahanmuuttotapahtuma. Vuonna 2023 myönnetty avustus on maksettu vuonna 2024 ja vuonna 2024 myönnetty avustus maksetaan vuoden 2025 aikana.

Kunnille vuonna 2023 myönnettyjä avustuksia maksettiin työ- ja elinkeinoministeriöstä vuonna 2024 yhteensä 331 450 euroa (297 832 euroa vuonna 2023, 25 847 euroa vuonna 2022). Järjestöille maksettiin erityisavustusta maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen yhteensä 186 375 euroa (266 975 euroa vuonna 2023, 852 602 euroa vuonna 2022).

32.50.30. Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä

Momentin vuoden 2024 talousarvion määräraha oli 384,3 miljoonaa euroa. Määrärahaa vähennettiin toisessa lisätalousarviossa 400 000 euroa. Vähennys aiheutui aikuistumisen tuen ikärajan alentamisesta 1.7.2024 lukien 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Määrärahasta 383,9 miljoonaa euroa käytettiin 316,2 miljoonaa euroa (175,6 miljoonaa euroa 2023, 140,3 miljoonaa euroa 2022) ja määrärahaa jäi käyttämättä 67,7 miljoonaa euroa.

26.01.26.2 AMIF-erillismäärärahat

Työ- ja elinkeinoministeriö käyttää sille vuosittain talousarviossa osoitettua Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) uudelleensijoittamisen erillismäärärahaa pakolaisten kuntiin sijoittamista tukeviin toimiin sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudelle 2021–2027 annetun lain (1125/2021) ja valtioneuvoston asetuksen (119/2022) mukaisesti. Määräraha on kolmivuotista siirtomäärärahaa. Sisäministeriö myöntää työ- ja elinkeinoministeriölle kirjausoikeuden momentille 26.01.26.2 talousarvion mukaiseen määrärahaan. Työ- ja elinkeinoministeriö voi osoittaa määrärahaa sen hallinnonalalla kuntiin sijoittamista tukeviin toimiin KEHA- ja ELY-keskuksille. Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut määrärahan hallintoihin Pakolaisten kuntiin ohjaamisen ja kotoutumisen tuen toimintaohjelman vuosille 2022–2027.

Työ- ja elinkeinoministeriölle osoitettiin AMIF-erillismäärärahaa vuoden 2024 talousarviossa 13,3 miljoonaa euroa momentilta 26.01.26.2. Työ- ja elinkeinoministeriö osoitti määrärahasta KEHA-keskukselle kotoutumislain mukaisten korvausten lisänä kunnille myönnettävien lisätukien maksatukseen noin 3,3 miljoonaa euroa, kuntiin sijoittamista tukevaan tietojärjestelmäkehitykseen n. 5,4 miljoonaa euroa sekä muuhun kuntiin sijoittamista tukevaan kehittämistoimintaan noin 188 000 euroa. Työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitoyksikölle ei vielä toteutunut määrärahaan kustannuksia ja työ- ja elinkeinoministeriön käyttämätöntä määrärahaa siirtyy vuodelle 2025 noin 4,4 miljoonaa euroa.

Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö jatkoi vuoden 2022 talousarviossa sille osoitetun AMIF-erillismäärärahan käyttöä vuonna 2024 momentilta 4.22.26.01.26.2, jolla käytettävissä oleva noin 325 000 euroa käytettiin täysimääräisesti. Määräraha käytettiin pääasiallisesti kotoutumislain muutosten edellyttämään laskennallisen korvauksen automatisoidun järjestelmän kehitykseen (LAKO3-projekti). Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö jatkoi sille vuoden 2023 talousarviossa osoitetun AMIF-erillismäärärahan käyttöä momentilta 4.23.26.01.26.2, jolla käytettävissä oli noin 622 000 euroa. Työ- ja elinkeinoministeriö käytti noin 80 000 euroa LAKO3-projektin toteuttamiseen ja noin 62 000 euroa Pakolaisten kuntiin ohjaamisen ja kotoutumisen tuen toimintaohjelman koordinointiin. Työ- ja elinkeinoministeriön käyttämätöntä määrärahaa siirtyi momentilta 4.23.26.02.26.2 vuodelle 2025 noin 480 000 euroa. Momenttien 4.22.26.01.26.2 ja 4.23.26.01.26.2 määrärahaa on osoitettu myös KEHA-keskuksen kirjanpitoyksikölle valtioneuvoston asetuksen (119/2022) 38 §:n mukaisiin toimiin.

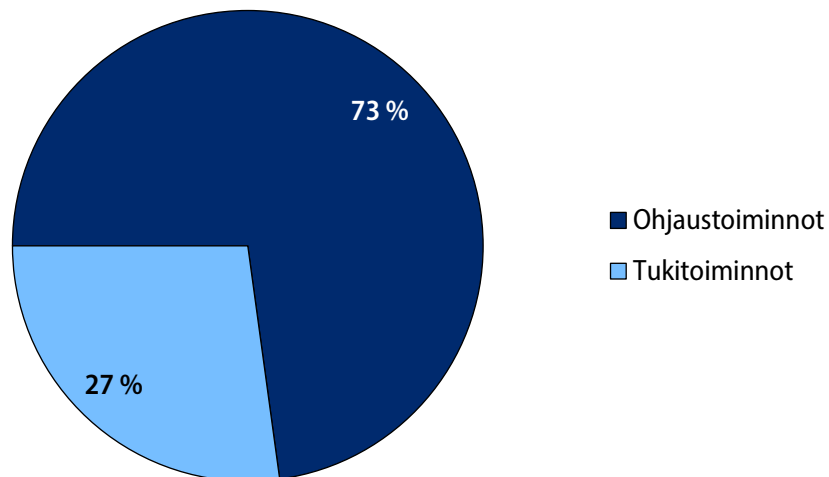
1.4 Toiminnallinen tehokkuus

Työ- ja elinkeinoministeriön toiminnan tuottavuutta ja taloudellisuutta on arvioitu ministeriön keskeisten toimintojen osalta Kieku-järjestelmästä saatavien kustannustietojen perusteella. Kustannustiedot perustuvat seurantakohteille (toiminnot, toimintayksiköt, suoritteet, projektit ja seuko1-koodit) kirjattuihin menoihin sekä seurantakohteille tehtyjen työajankohdennusten perusteella laskettuihin henkilötyövuosiin ja palkkakustannuksiin. Ministeriön toiminnoille ei ole asetettu varsinaisia tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Työ- ja elinkeinoministeriössä tehollinen kokonaistyöaika oli 315,5 henkilötyövuotta (jatkoksa htv). Laskua vuodesta 2023 oli noin 7,4 % (340,5 htv). Tehollisesta työajasta ohjaustoimintoihin kohdistui 73 % ja tukitoimintoihin 27 %. Ohjaustoimintojen osuus tehollisesta työajasta kasvoi 2 % vuodesta 2023. Vuonna 2024 kohdentamattoman työn osuus oli 0,1 htv:tä.

Kuvio 1. Tehollisen työajan prosentuaalinen kohdentuminen ohjaus- ja tukitoiminnoille Kieku-raportin mukaisesti 2024

Taulukko 6. Henkilötyövuodet toimintayksiköittäin ja Kieku-raportin mukaisesti 2022-2024

Toimintayksiköt	htv			Ydintoiminnot			Ohjaustoiminnot			Tukitoiminnot			Poissaolot			Kohdentamaton		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Kansliapäällikkö, alivaltiosihteeri ja johdon tuki	3,1	5,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	2,5	4,2	5,0	0,5	0,7	1,0	-	-	-
Ohjausyksikkö	15,9	24,4	24,0	0,0	0,0	0,0	9,3	14,9	13,2	3,4	4,4	3,8	3,3	5,1	6,9	-	-	-
Henkilöstö- ja hallintoyksikkö	40,5	37,2	25,2	0,0	0,0	0,0	4,3	3,8	3,2	28,6	26,5	17,6	7,7	6,9	4,4	0,0	0,0	
Viestintä	13,7	12,7	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,9	9,6	10,5	2,7	3,1	2,7	-	-	-
Työvoiman maahanmuutto ja kotouttamisyksikkö	30,9	32,3	31,0	0,0	0,0	0,0	19,5	19,7	18,6	3,9	4,6	5,5	7,3	8,0	7,0	0,1	-	-
EU- ja kansainvälisten asioiden yksikkö	11,7	12,0	11,0	0,0	0,0	0,0	7,1	6,9	5,9	1,9	2,4	2,1	2,7	2,7	3,0	-	-	-
Sisäinen tarkastus	3,0	3,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	2,4	2,1	0,6	0,6	0,7	-	-	-
Innovaatio- ja yritysrahoitusosasto	79,0	72,8	63,2	0,0	0,0	0,0	43,1	40,1	36,6	13,9	14,0	10,0	21,8	18,7	16,7	0,2	-	0,0
Energiaosasto	49,0	48,3	48,4	0,0	0,0	0,0	32,4	31,7	33,3	7,2	7,3	5,5	9,4	9,3	9,6	0,0	-	-
Alueet- ja kasvupalveluosasto	103,1	91,8	87,2	0,0	0,0	0,0	68,8	62,3	59,1	12,5	10,9	9,6	21,8	18,6	18,4	-	-	-
Työllisyys- ja toimivat markkinat osasto	89,3	85,7	82,8	0,0	0,0	0,0	54,6	53,3	52,7	14,1	12,7	13,1	20,5	19,7	16,9	0,0	-	0,1
Muut (VST, YTA, TN)	9,7	10,4	9,9	0,0	0,0	0,0	8,5	8,1	7,1	0,1	0,6	0,8	1,2	1,6	1,9	-	-	-
Yhteensä	448,9	435,6	404,7	0,0	0,0	0,0	247,7	240,9	229,7	101,3	99,6	85,7	99,5	95,2	89,3	0,4	0,0	0,1
%-osuus kokonaishenkilötyövuosista	-	-	-	0%	0%	0%	55%	55%	57%	23%	23%	21%	22%	22%	22%	-	-	0,0
%-osuus tehollisista henkilötyövuosista	349,4	336,1	315,5	0%	0%	0%	71%	72%	73%	29%	30%	27%	-	28%	28%	-	-	0,0

Htv-yhteensä luku eroaa hieman TAHTIn lukuihin, jotka on esitetty kohdassa 1.6. Henkisten voimavarojen hallinta

Taulukko 7. Kiekun htv:t ydin- ja ohjaustoiminnoittain 2022-2024

Toiminnot, HTV	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
YDINTOIMINNOT	0,0	0,0	0,0	
OHJAUSTOIMINNOT	247,6	240,9	229,7	-5 %
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	67,2	64,8	57,4	-11 %
Ministeriön toimialan ohjaus, toiminta- ja taloussuunnittelu ja seuranta	32,4	35,4	31,0	-12 %
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	47,9	43,2	48,0	11 %
EU- ja kansainväliset asiat	32,6	30,5	27,3	-10 %
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	67,5	66,9	66,0	-1 %
Muut erikseen seurattavat tehtävät	2,3	2,2	2,7	27 %
Energia- ja investointituet	1,5	2,2	1,6	-29 %
Energiamarkkinoiden toimivuuden kehittäminen ja parantaminen	0,6	0,8	1,6	86 %
Päästökauppa	0,7	1,2	0,9	-26 %
Ydinenergiaan liittyvät lupaviranomaistehtävät	3,8	3,5	4,1	16 %
Valtionavustukset ja osuudet työaika	2,1	1,0	1,0	-2 %
Ministeriökohtaiset erityistehtävät	8,1	7,4	6,8	-9 %
Maahanmuuttajien kotouttaminen ja työvoiman maahanmuutto	6,5	5,4	4,5	-16 %
Kansallinen aluekehittäminen	4,3	3,9	5,0	-11 %
Taloudellinen huoltovarmuus	1,8	1,8	1,2	-32 %
Avaruusasiat	0,5	1,9	2,4	25 %
RRF-tehtävät	11,6	12,4	11,6	-6 %
Digitalisaation edistäminen**	2,9	1,6	1,5	-7 %
Rakennerahastojen viranomaistehtävät	18,5	19,5	18,7	5 %
Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet	0,9	0,6	1,1	77 %

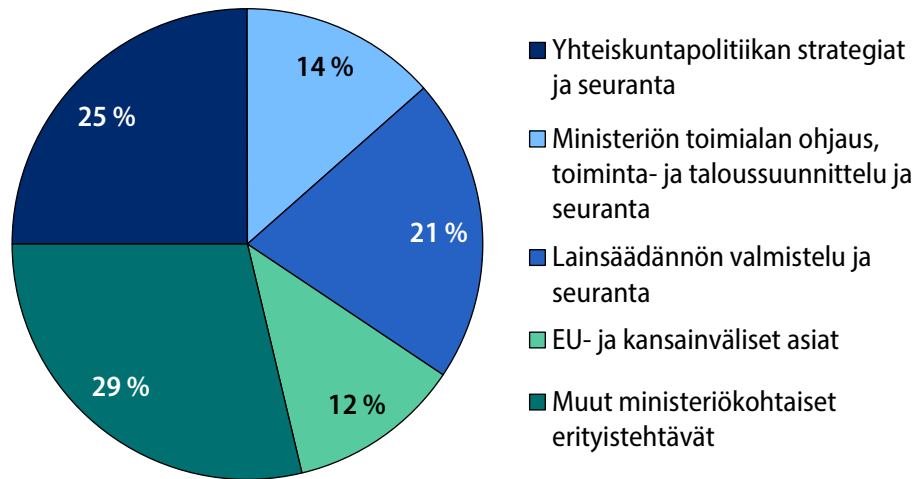
Toiminnot, HTV	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Maksullinen toiminta	1,3	1,6	1,4	-12 %
Tukitoiminnot	101,5	99,6	85,7	-14 %
Kohdistamaton työ	0,4	0,0	0,1	100 %
Poissaolot	99,5	95,2	89,3	-6 %
YHTEENSÄ	448,9	435,6	404,7	-7 %

* toiminto päätetty vuonna 2022

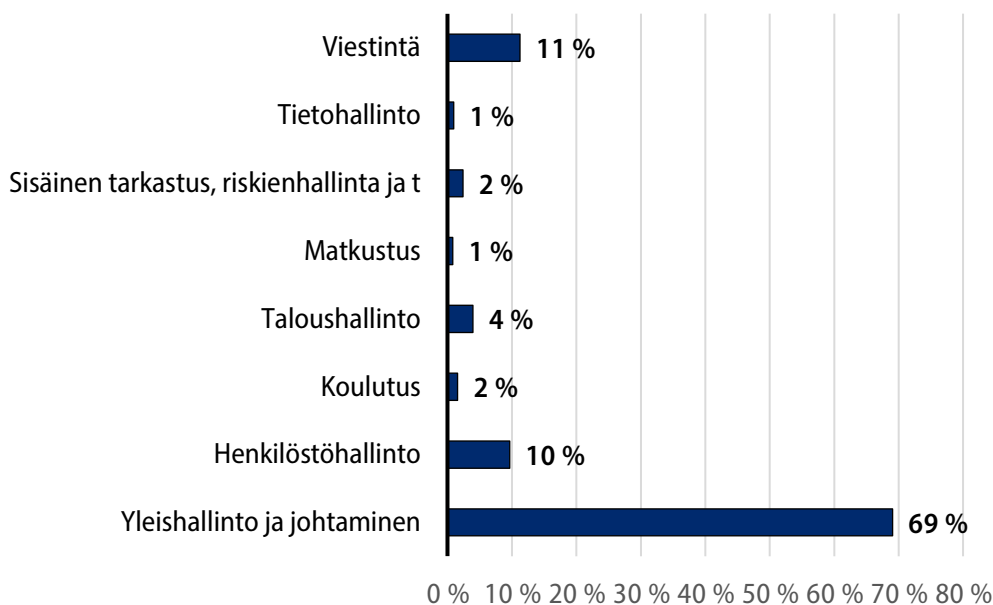
**uusi vuonna 2022

Ohjaustoiminnoista henkilötyövuosia kohdistui eniten toimintoryhmään Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät 66 htv (66,9 htv vuonna 2023). Laskua vuodesta 2023 oli kuitenkin noin yhden prosentin verran. Merkittävin kasvu Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät toimintoryhmässä oli toiminnoilla Energiamarkkinoiden toimivuuden kehittäminen ja parantaminen sekä toiminnolla Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet. Kasvua vuoteen 2023 nähden toiminnolla toiminnoilla Energiamarkkinoiden toimivuuden kehittäminen ja parantaminen oli 86 % ja toiminnolla Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet 77 %. Molemmille toiminnoille kohdennettu työaika oli kuitenkin hyvin vähäistä (Energiamarkkinoiden toimivuuden kehittäminen ja parantaminen 1,6 htv ja Ulkopuolisen rahoituksen hankkeet 1,1 htv).

Toiseksi eniten henkilötyövuosia kohdistui toimintoryhmään Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta 57,4 htv (64,8 htv 2023). Merkittävin htv-kasvu oli Lainsäädännön valmistelu ja seuranta -ryhmässä, missä kasvu oli 11 %. Lainsäädännön valmistelu ja seuranta -toimintoryhmään kohdistui toimintoryhmistä kolmanneksi eniten henkilötyövuosia 48 htv (43 htv 2023). Ministeriön toimialan ohjaus, toiminta- ja taloussuunnittelu ja seuranta -ryhmään kertyi 31 htv (35,4 htv vuonna 2023) ja EU- ja kansainväliset asiat -toimintoryhmään 27,3 htv (30,5 htv vuonna 2023).

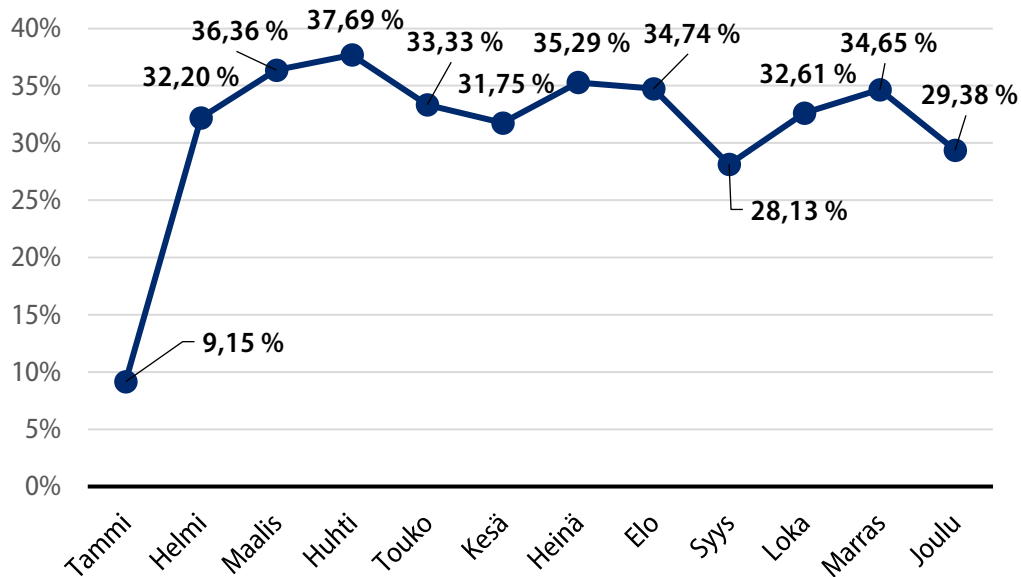
Kuvio 2. Ohjaustoimintojen htv-jakauma Kieku-raportin mukaisesti vuonna 2024

Tukitoimintojen htv-kertymä 85,7 htv on vähentynyt noin 14 % vuodesta 2023 (99,6 htv). Suurin osa (69 %) tukitoiminnoista kohdistui toiminnolle Yleishallinto ja johtaminen. Kyseiselle toiminnolle kohdistetaan johtamisen lisäksi muun muassa perusvirkamiehen hallinnollisiin tehtäviin kulunut työaika, eli kyseistä toimintoa käyttää koko työ- ja elinkeinoministeriön henkilöstö. Muut paljon käytetyt tukitoiminnot olivat Viestintä sekä Henkilöstöhallinto. Koulutus toiminnon htv-kertymä on pysynyt samalla tasolla vuosina 2023 ja 2024, kun kyseiselle tukitoiminnon htv-kertymä oli 2 % tukitoimintojen htv-kertymästä.

Kuvio 3. Tukitoimintojen htv-jakauma Kieku-raportin mukaisesti vuonna 2024

Handi-järjestelmä

Ostolaskujen automatisoinnissa hyödynnetään Handin sopimuskohdistus –toiminnallisuutta. Sopimuskohdistuksen käyttö on selkiyttänyt ja tehostanut ostolaskujen tiliöintiä, koska tiedot viedään etukäteen järjestelmään ja toistuvissa laskuissa seurantakohdetiedot pysyvät samoina. Sopimuskohdistustyypeistä ovat käytössä budjetti, kausibudjetti, vahvistuksessa muokattava ja kausittainen maksuerä. Työ- ja elinkeinoministeriössä on säännöllisesti toistuvia kiinteähintaisia laskuja usealta eri toimittajalta, mihin maksueräperusteisella sopimuskohdistuksella on saatu vähennettyä ostolaskujen asiatarkastamiseen ja hyväksymiseen kuluva henkilötyötä. Automaatioastetta on nostettu hyödyntämällä Handin toiminnallisuuksia, kuten lisätty vahvistuksessa muokattavan sopimuskohdistustyyppin käyttöä vuoden 2023 ja 2024 aikana.

Kuvio 4. Täysin automaattisesti kohdistuneet laskut kuukausittain vuonna 2024

Työ- ja elinkeinoministeriössä on vuonna 2024 ollut pientä vaihtelua kuukausitasolla täysin automaattisesti kohdistuneissa laskuissa (kuvio 4). Tammikuun alhainen automaatiotaso muihin kuukausiin nähden selittyy sopimusten päivittämisestä tammikuussa vuodelle 2024. Syyskuussa alv-muutoksesta johtuen Handi-sopimukset tuli uusia alv-muutosta koskevien Handi-sopimusten osalta. Toimittajien laskuttamisväleissä on vaihtelua, mistä johtuen kaikkia Handi-sopimuksia ei voitu uusia syyskuun alusta alkaen. Osa laskuista jouduttiin käsittelemään manuaalisesti, mistä johtuen syyskuun automaatioaste laski muihin kuukausiin nähden. Ostolaskujen määrä laski vuodesta 2023 noin 18 %.

Taulukko 8. Työ- ja elinkeinoministeriön laskujen automaatioaste 2022-2024

Automaatioaste (%)	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Täysin automaattisesti kohdistuneet laskut, first time match (keskiarvo)	9,9	34,5	31,3	-9 %
Automatiikalla käsitellyt laskut, sis. laskut, jotka on osittain jouduttu käsittelemään manuaalisesti (keskiarvo)	63,4	65,6	68,7	5 %
Ostolaskujen määrä	2023	1832	1496	-18 %

Handin myötä työ- ja elinkeinoministeriössä on otettu taloushallinnon ylläpitämä hankintasopimusluettelo aktiiviseen käyttöön. Sopimusluetteloon on koottu kaikki ministeriön voimassa olevat hankintasopimukset. Sopimusluetteloä päivitetään ajantasaisesti yhteistyössä osastojen kanssa. Suurin osa sopimuksista on saatu vietyä Handiin automaattikohdennukseen.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Taulukossa 9. on esitetty työ- ja elinkeinoministeriön vuoden 2022-2024 ohjaustoiminnoille vyörytetyt kokonaiskustannukset. Ydintoiminnot poistettiin käytöstä vuoden 2021 alussa. Poissaolojen ja tukitoimintojen kustannukset, työ- ja elinkeinoministeriön osuus VNHY:n kustannuksista (10 560 461 euroa vuonna 2024, taulukko 14.) sekä kohdentamaton työ on kustannuslaskennan avulla kohdennettu ministeriön substanssitoimintoihin. Siirtotalouden kuluja ei sisällytetä osaksi toimintolaskentaa.

Kustannukset vähenivät ohjaustoiminnoissa vuoteen 2023 nähden 33 %. Eniten kustannuksia kohdistui toimintoryhmään Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät, 38 %. Kustannukset nousivat ainoastaan toimintoryhmässä Lainsäädännön valmistelu ja seuranta, missä kustannukset kasvoivat 10 % vuoteen 2023 verrattuna.

Taulukko 9. Vyörytetyt kustannukset ohjaustoiminnoilla 2022-2024 sis. työ- ja elinkeino- ministeriön osuus VNHY:n kustannuksista (1 000 €)

Toiminto	2022	%	2023	%	2024	%	Muutos-% 2023-2024
Ohjaustoiminnot	88 335	100 %	106 493	100 %	71 656	100 %	-33 %
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	21 457	24 %	34 158	32 %	20 022	28 %	-41 %
Ministeriön toimialan ohjaus- ja toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	6 864	8 %	7 979	7 %	6 570	9 %	-18 %
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	9 329	11 %	8 986	8 %	9 900	14 %	10 %
EU- ja kansainväliset asiat	9 975	11 %	10 718	10 %	8 195	11 %	-24 %
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	40 710	46 %	44 650	42 %	26 969	38 %	-40 %
Ei toimintoa	63	0 %	4	0 %	10	0 %	146 %
YHTEENSÄ	88 398	100 %	106 496	100 %	71 665	100 %	113 %

Yhteistoiminnan kustannusten korvauksia kertyi noin 445 000 euroa (taulukko 10.). Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset sisältävät viranomaistoimintaan liittyvät yhteistoiminnasta ja yhteisistä hankkeista aiheutuneiden kustannusten korvaukset. Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset sisältävät muun muassa EU-komission ja EU-neuvoston matkakustannusten korvaukset.

Yhteistoiminnan kustannusten korvauksia kertyi merkittävästi vähemmän vuonna 2024 verrattuna vuoteen 2023. Vuosina 2022 ja 2023 suurin osa yhteistoiminnan kustannuksista liittyi ministeriön rakennerahastovaroin rahoitettuihin teknisen tuen hankkeisiin. EU-rakennerahastojen itse toteutettujen valtakunnallisten kehittämissuunnitelmien ja teknisen tuen rahoitusta kirjattiin ennen vuotta 2024 tukikelpoisia menoja vastaavasti ministeriön pääluokan talousarviomomentin menoksi. Vuoden 2024 kolmannessa lisätalousarviossa momentin 32.30.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin valtuuden perusteluja muutettiin niin, että määrärahaa ja myöntämisvaltuutta saa käyttää enintään 250 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin kausien 2014-2020 ja 2021-2027 ohjelmien toteuttamiseen, mistä johtuen kyseiset kustannukset eivät sisälly enää yhteistoiminnan kustannusten korvauksiin.

Taulukko 10. Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset 2022-2024 (1 000€)

Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset	2022	2023	2024
Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset EU:lta	14	56	64
Yhteistoiminnan kustannusten korvaukset, sisäiset	11 539	12 451	370
Muut yhteistoiminnan kustannusten korvaukset	7	4	11
Yhteensä	11 561	12 511	445

Taulukossa 11. on esitetty työ- ja elinkeinoministeriön matkakulut vuosina 2022-2024. Matkakulut laskivat vuoteen 2023 nähden 20 %. Matkustaminen palasi vuonna 2022 koronapandemiaa edeltävälle tasolle, mutta on vähentynyt vuosina 2023 ja 2024.

Ministeriön matkakustannukset olivat 2 460 euroa/henkilötyövuosi (2 853 euroa/htv vuonna 2023 ja 2 889 euroa/htv vuonna 2022). Työ- ja elinkeinoministeriön kokonais-htv on vähentynyt 7,4 % vuodesta 2023 vuoteen 2024 (taulukko 7.). Matkustaminen on laskenut vuodesta 2023, mikä on havaittavissa taulukosta 12. matkavuorokausien laskulla 22 %. Eniten ovat laskeneet kotimaan matkavuorokaudet 37 %. Lisäksi EU-neuvoston matkat ovat merkittävästi vähentyneet, sillä EU-neuvoston matkavuorokausissa on havaittavissa laskua 31 % ja lisäksi EU-neuvoston matkakustannusten korvaukset ovat laskeneet 26 % vuoteen 2023 nähden.

Taulukko 11. Työ- ja elinkeinoministeriön matkakulut kirjanpidon kululajeilla vuosina 2022-2024

Kululaji	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Päivärahat kotimaa	23	29	18	-39 %
Päivärahat ulkomaat	93	123	103	-16 %
Kilometrikorvaukset	12	8	8	1 %
Matkustuspalvelut*	1168	1083	866	-20 %
Yhteensä	1297	1243	995	-20 %

* Summissa ei ole huomioitu EU-neuvostolta ja EU-komissiolta saatuja korvauksia.

Taulukko 12. Matkavuorokaudet 2022–2024

Matkatyyppi	2022	2023	2024	Muutos-% 2023–2024
Kotimaan matka	374	478	302	-37 %
Ulkomaan matka	1133	1082	908	-16 %
EU-neuvosto	238	324	222	-31 %
EU-komissio	113	246	232	-6 %
Yhteensä	1858	2130	1664	-22 %

Taulukko 13. EU-komission ja EU-neuvoston matkakustannusten korvaukset 2022–2024 (1 000 €)

Kululaji	2022	2023	2024	Muutos-% 2023–2024
EU-neuvosto	279	179	133	-26 %
EU-komissio	16	56	64	13 %
Yhteensä	294	235	196	-16 %

Ministeriöiden hallinto- ja palvelutoimintoja hoitaa valtioneuvoston hallintoyksikkö (VNHY). Palvelusta syntyneet kustannukset jaetaan ministeriöille aiheuttamisperiaatteella.

Taulukko 14. VNHY:n palvelutuotannon kustannukset työ- ja elinkeinoministeriön osalta 2022–2024 (1 000 €)

Kululaji	2022	2023	2024	Muutos-% 2023–2024
Tietotekniikka ja tietojärjestelmät	2 694	2 533	2 280	-10 %
Tiedonhallinta	1 203	1 324	1 538	16 %
Toimitilat	2 705	3 183	3 129	-2 %

Kululaji	2022	2023	2024	Muutos-% 2023–2024
Virastopalvelut	510	484	465	-4 %
Edustustilapalvelut	36	64	89	28 %
Kuljetuspalvelut	498	402	399	-1 %
Tilannekuva ja varautuminen	414	498	498	0 %
Tietotuki- ja julkaisupalvelut	369	344	360	5 %
Käännöspalvelut	1 357	893	1 274	43 %
Henkilöstöpalvelut	308	328	379	16 %
Muut valtioneuvoston yhteiset*	162	197	149	-24 %
Yhteensä	10 258	10 251	10 560	3 %

*Sis. laajennetun hankinnan tuen joka alkoi vuonna 2021

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos- ja kannattavuus

Ministeriön maksullista toimintaa säätelee työ- ja elinkeinoministeriön asetus työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista (615/2023), työ- ja elinkeinoministeriön asetus ydinenergian käytön valvontaan kuuluvista työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista (875/2023), työ- ja elinkeinoministeriön asetus ydinlaitosten ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn kuuluvista työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista (874/2023), sekä valtioneuvoston asetus ydinenergian käytön valvontaan kuuluvista valtioneuvoston päätöksistä suoritettavista maksuista (1474/2001).

Valtion maksuperustelain (150/1992) ja maksullista toimintaa koskevien erityislakien mukainen maksullinen toiminta muodostuu julkisoikeudellisista suoritteista, ydinenergian käytön valvontaan kuuluvista valtioneuvoston päätöksistä suoritettavista maksuista, ydinenergian käytön valvontaan kuuluvista maksullisista suoritteista, ydinlaitoksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn kuuluvista maksullisista suoritteista ja liiketaloudellisesti hinnoitelluista suoritteista.

Työ- ja elinkeinoministeriön maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet ovat lupia ja päätöksiä, jotka hinnoitellaan omakustannusarvon mukaan ja niistä peritään yleensä maksuperustelain 6 §:n mukainen kiinteä hinta. Maksullinen toiminta voi kuitenkin olla euromäärältään merkittävää, jos vuoden aikana on tehty esimerkiksi ydinenergian käytön valvontaan liittyvä periaatepäätös.

Taulukko 15. Maksullisen toiminnan tuottojen jakautuminen 2022-2024

Maksullisen toiminnan tuotot	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Maksuperustelain mukaiset julkisoikeudelliset suoritteet	480 630	442 154	378 924	-14,3 %
Maksuperustelain mukaiset muut suoritteet	- 6 000	19 018	38 380	101,8 %
Yhteensä	474 630	461 172	417 304	-9,5 %
Laskujen lukumäärä (kpl)	244	331	291	-12,1 %

Maksullisen toiminnan tuotot vuonna 2024 (417 304 euroa) laskivat 9,5 % vuodesta 2023 (461 172 euroa). Maksullisen toiminnan tuotot olivat korkeammat vuosina 2022 ja 2023 aikaisempiin vuosiin nähden. Vuonna 2022 laskutettiin huomattavan ydinlaitoksen käyttöluja, yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä arviointiselostuksesta, joita ei laskuteta vuosittain, jotka näin ollen nostivat tuottoja merkittävästi vuonna 2022. Vuonna 2023 laskutettiin vuodelle 2022 kuuluvia energiaosaston maksullisista suoritteita, jotka lisäksi nostivat tuottojen määrää vuonna 2023. Vuonna 2024 laskutettiin yksi yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta. Laskujen määrä on ollut merkittävästi vähäisempi vuonna 2024 (291 kpl) vuoteen 2023 (331 kpl) verrattuna, mikä selittää osittain maksullisen toiminnan tuottojen laskua vuoteen 2023 nähden.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuusprosentti vuonna 2024 oli 88,3 tarkoittaen, että kustannukset olivat 55 530 euroa suuremmat kuin tuotot. Maksullisen toiminnan kustannukset (472 833,96 euroa) laskivat 1,4 %, mutta tuotot olivat 9,5 % pienemmät, kuin vuonna 2023.

Ydinenergiaan ja ydinlaitoksiin liittyviä suoritteita ei laskuteta vuosittain, vaikka niistä syntyy vuosittain kustannuksia (muun muassa henkilöstökustannuksia). Laskutus tapahtuu, kun hanke saadaan päätökseen. Yhdessä hankkeessa voi kulua useampi vuosi. Kyseisten suoritteiden osalta maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus ei käytännössä voi ikinä olla 100 %.

Ministeriössä jatketaan työajan kohdentamisen seurantaan, etenkin työajan kohdentamista maksullisen toiminnan suoritteille. Maksullisen toiminnan suoritteista perittäviä hintoja on päivitetty sekä vuoden 2022 että vuoden 2023 alussa. Maksullisen toiminnan hinnoitteluperusteet ja suoritteiden hinnat tullaan päivittämään vuoden 2025 aikana.

Kustannusvastaavuuslaskelma tulee esittää toimintakertomuksessa, jos maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden tuotot ovat vähintään 1 miljoonaa euroa.

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja kertyi vuonna 2024 noin 1,1 miljoonaa euroa (1 miljoonaa euroa vuonna 2023). Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot koostuivat pääosin sisäministeriön hallinnoiman Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, AMIF-rahaston (Asylum, Migration and Integration Fund) rahoituksesta sekä valtioneuvoston yhteinen toiminta ja hankkeet -määräraha. Valtioneuvoston yhteinen toiminta ja hankkeet -määräraha perustuu hallitusohjelman kirjaukseen vuonna 2024 luodusta toimintamallista, minkä avulla voimavaroja kohdennetaan hallitusohjelmaa tukeviin hankkeisiin ja toimenpiteisiin. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen kasvu oli vuonna 2024 9 % vuoteen 2023 nähden.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmaan sisällytettiin kirjausoikeudella saadut muiden valtion virastojen rahoitukset. Kirjausoikeudella saadut tuotot ja kustannukset olivat 1 129 023 euroa. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 100 % (103 % vuonna 2023).

Taulukko 16. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2022-2024 (sisältää VNHY:n kustannuksia)

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus*	2 239 252	1 052 823	1 149 023	9 %
EU:lta saatu rahoitus	0	0	0	–
Muut valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0	0	0	–

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	0	0	0	–
Tuotot yhteensä	2 239 252	1 052 823	1 149 023	9 %
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	540	85	0	-100 %
Henkilöstökustannukset	242 842	185 893	365 291	97 %
Vuokrat	0	1 321	6 373	–
Palvelujen ostot	137 673	167 790	104 582	-38 %
Muut erilliskustannukset	1 815 177	662 776	661 969	0 %
Erilliskustannukset yhteensä	2 196 232	1 017 866	1 138 214	12 %
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus				
Tukitoimintojen kustannukset	172 904	8 676	6 740	-22 %
Poistot	0	0	0	–
Korot	0	0	0	–
Muut yhteiskustannukset	0	0	0	–
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	172 904	8 676	6 740	-22 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 369 136	1 026 541	1 144 954	12 %
OMARAHOITUSOSUUS	-129 885	26 282	4 069	-85 %
Omarahoitusosuus, %	95 %	103 %	100 %	-2 %

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet on kuvattu luvussa 1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos- ja kannattavuus.

Tulosohjauksella varmistetaan, että työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala ja virastot toimivat tehokkaasti ja vaikuttavasti hallitusohjelman ja hallinnonalan strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Virastojen tulostavoitteiden asettaminen pohjautuu talousarvioon, hallitusohjelmaan sekä työ- ja elinkeinoministeriön ja hallinnonalan strategiaan. Virastokohtaiset tulostavoitteet määritellään tulossopimuksessa. Tulossopimukset tehdään nelivuotisiksi kausiksi ja niitä päivitetään vuosittain.

1.5.2 Palvelukyky sekä ruoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Palvelukyvyille ja suoritteiden laadulle ministeriössä ei ole määritelty tavoitteita tai indikaattoreita, mutta kaikessa toiminnassa pyritään kuitenkin jatkuvaan toiminnan ja palvelukyvyn kehittämiseen.

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstön määrä ja ikärakenne

Ministeriön henkilöstömäärä on vähentynyt viimeisen vuoden aikana. Vuoden 2024 lopussa henkilöstömäärä oli 395, henkilötyövuosimäärä 404,4. Vuoden 2023 lopussa luvut olivat 421 ja 436,5, vuoden 2022 lopussa 445 ja 448,6.

Taulukko 17. Henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien kehitys v. 2022–2024

Henkilöstömäärä	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Yhteensä	445	421	395	-6,2 %
Naiset	312	290	267	-7,9 %
Miehet	133	131	128	-2,3 %
Henkilötyövuodet	448,6	436,5	404,4	-7,4 %

Ministeriön strategian toteuttamiseen, ydintoimintojen turvaamiseen ja henkilös-
töresurssien tarkoituksenmukaiseen kohdentamiseen tähtääviä resurssikartoituksia
on tehty vuosittain ennen tulosneuvottelujen käynnistymistä toimintayksiköiden
ja henkilöstö- ja hallintoyksikön kesken. Näiden kartoitusten lisäksi toimintayksiköi-
den kanssa on käyty jatkuvaa vuoropuhelua riittävien osaamisresurssien turvaami-
seksi. Kuluneen vuoden aikana on korostunut strategisen henkilöstösuunnittelun
merkitys.

Henkilötyövuosien ja palkkausmäärärahojen seuranta on tehty osasto- ja yksikkö-
kohtaisesti henkilötarkkuudella. Ministeriössä käytiin syksyllä 2024 tuotannollisista
ja taloudellisista syistä johtuen yt-neuvottelut. Tänä aikana uusia virkoja tai määräai-
kaisia virkasuhteita ei täytetty.

Vuonna 2024 ministeriön henkilöstön keski-ikä oli 50,1 vuotta. Vuonna 2023 se oli
49,8 vuotta ja vuonna 2022 48,7 vuotta.

Taulukko 18. Työ- ja elinkeinoministeriön henkilöstömäärä ikäluokittain v. 2022–2024

Ikäluokat	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
65 -	7	10	15	50 %
55-64	159	157	146	-7,0 %
45-54	123	115	113	-1,7 %
35-44	83	93	75	-19,4 %
25-34	66	45	45	0 %
-24	7	1	1	0 %

Henkilöstörakennetta on kehitetty johdonmukaisesti asiantuntijapainotteisem-
maksi. Henkilöstön tehtävänkuvia päivitetään vuosittaisen tavoitekeskustelukierrok-
sen yhteydessä. Tehtävänkuvat ovat jatkuvasti vaativoituneet niiden laajentumisen
ja monipuolistumisen myötä.

Määräaikaisen henkilöstön määrä on vähentynyt hieman vajaa neljänneksellä edel-
lisestä vuodesta. Määräaikaisia virkasuhteita oli vuonna 2024 yhteensä 49 (vuonna
2023 oli 61, vuosimuutos -19,7 %).

Taulukko 19. Työ- ja elinkeinoministeriön henkilöstöresurssit v. 2022–2024

	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Vakinaiset	365	360	346	-3,9 %
Naiset	247	243	233	-4,1 %
Miehet	118	117	113	-3,4 %
Määräaikaiset	80	61	49	-19,7 %
Naiset	65	47	34	-27,7 %
Miehet	15	14	15	-7,1 %
Kokoaikaiset	424	410	381	-7,1 %
Naiset	293	281	256	-8,9 %
Miehet	131	129	125	-3,1 %
Osa-aikaiset	21	11	14	27,3 %
Naiset	19	9	11	22,2 %
Miehet	2	2	3	50,0 %
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	82,2	82,0	81,6	-0,4 %
Kokonaistyövoimakustannukset, €/v	35 296 073	36 127 268	34 017 890	-5,8 %
Tehdyn työajan palkkojen %- osuus palkkasummasta	77,5	77,2	78,2	1,3 %
Välilliset työvoimakustannukset, €/vuosi	12 353 455	12 857 147	11 456 502	-10,9 %
Välilliset työvoimakustannusten %- osuus tehdyn työajan palkoista	53,8	55,3	50,8	-8,1 %

Työ- ja elinkeinoministeriön kokonaistyövoimakustannukset olivat yhteensä 34 017 890 euroa vuonna 2024. Työvoimakustannukset vuonna 2023 olivat 36 127 268 euroa ja vuonna 2022 ne olivat 35 296 073 euroa. Työvoimakustannusten vuosimuutos on -5,8 %.

Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämiseen käytetyt resurssit kattavat ministeriön yhteiset osaamisen kehittämiskulut sekä toimintayksiköiden koulutuskulut. Lisäksi se sisältää koulutuskulut, jotka ovat aiheutuneet ministeriöläisten osallistumisesta valtioneuvoston yhteisiin eli valtioneuvoston kanslian järjestämiin valmennuksiin. Kuluneen vuoden aikana ei järjestetty henkilöstölle kohdennettuja erityisiä koulutus- tai kehittämismoduuleja. Ministeriön oman koulutustuotannon sijaan on viimeisten vuosien aikana yhä enemmän tukeuduttu valtioneuvoston yhteiseen, erittäin laajaan ja monipuoliseen koulutustarjontaan (erityisesti ict- ja kielivalmennukset, virkamiesosaamisen vahvistaminen). Ministeriöstä on osallistuttu myös HAUS:n ja SITRA:n koulutus- ja valmennusohjelmiin. Voimakkaassa kasvussa on ollut HAUS:n ylläpitämän sähköisen oppimiskanavan, eOppivan, koulutustarjonnan hyödyntäminen osaamisen vahvistamisessa.

Taulukko 20. Työ- ja elinkeinoministeriön henkilöstöinvestoinnit 2022–2024

Henkilöstöinvestoinnit	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Koulutus ja kehittäminen, työpäivää/ htv	0,7	0,6	0,5	-20,4
Koulutus ja kehittäminen, euroa/htv	447,6	388,1	288,7	-25,6

Taulukko 21. Työ- ja elinkeinoministeriön koulutustasoindeksi v. 2022-2024

Koulutustasoindeksi	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Yhteensä	6,6	6,7	6,7	0,6
Naiset	6,4	6,5	6,6	1,3
Miehet	7,0	7,0	6,9	-1,2

Työhyvinvointi, työterveyshuolto ja työsuojelutoiminta

Vuonna 2024 syksyllä toteutettiin työhyvinvointikysely uudella TUTKA-järjestelmällä. Vuonna 2023 ei kyselyä tässä muodossa järjestetty, johtuen kyselytyökalun vaihdoksesta, joten aikaisempiin tuloksiin ei pysty tuloksia suoraan vertaamaan.

Vastausprosentti oli 71,8 ja koko talon työtyytyväisyysindeksi 3,59 (asteikko 1-5). Kyselyyn vastasi yhteensä 288 henkilöä, jolloin vastausprosentti oli lähes 72.

Tuloksia: Esimiestyö ja johtaminen 3,46, Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet 4,18, henkilöstön osaaminen, oppiminen ja uudistuminen 3,66, työyhteisön toimintakulttuuri 4,01, Vuorovaikutus ja viestintä 3,58 sekä työnantajakuva ja arvot 3,56.

Keskeisiä tunnuslukuja (kokonaistyöhyvinvointi, johtaminen, osaaminen) on tarkasteltu toimintayksiköittäin ja niitä on hyödynnetty työyhteisöjen ja johtamisen kehittämisessä. Tuloksia ja henkilöstön antamaa palautetta esihenkilöille ja talon johdolle käsiteltiin lisäksi esihenkilöfoorumissa ja ministeriön yt-ryhmässä.

Ministeriön tulovaihtuvuus vuonna 2024 oli 5,0 %, vuonna 2023 se oli 8,2 % ja vuonna 2022 7,9 %.

Vuonna 2024 ministeriön henkilöstön työhyvinvointitoimintaan mukaan lukien virkistystoiminta käytettiin yhteensä 136 020,03 euroa (vuonna 2023: 164 016 euroa ja vuonna 2022: 53 993 euroa). Tähän kokonaisuuteen sisältyy mm. Mehiläisen luennot, työhyvinvointiin liittyvät yksiköiden / osastojen virkistäytymiset, ravitsemispalveluita ja annosveloituksia (kahviautomaatit). Kesäjuhlia ja pikkujouluja ei vuonna 2024 pidetty.

Ministeriössä on ollut käytössä valtioneuvostotasoinen kulttuuri- ja liikuntaetu, Smartum on arvoltaan 140 euroa/henkilö. Siitä aiheutuneet kulut olivat yhteensä 60 644,72 € vuonna 2024 (53 573 euroa vuonna 2023, 44 689 euroa vuonna 2022).

Työkyvyn ylläpitämiseen ministeriössä käytettiin vuonna 2024 yhteensä 239,86 euroa. Vuonna 2023 vastaavasti 197 euroa/htv ja vuonna 2022 114 euroa/htv.

Ministeriön työterveyshuollon painopisteenä kuluneen vuoden aikana on ollut ennaltaehkäisevä työterveyshuolto ja erityisesti henkilöstön jaksamiseen ja työkyvyn ylläpitämiseen liittyvät proaktiivinen toiminta.

Sairauspoissaolojen määrä vuonna 2024 on edelliseen vuoteen verrattuna vähentynyt. Tahti-tietojen perusteella sairauspoissaolojen määrä oli vuonna 2024 5,3 työpäivää/htv (vuonna 2023: 6,4 työpäivää/htv ja vuonna 2022: 6,1 työpäivää/htv). Kuluneen vuoden aikana ei työkyvyttömyyseläkkeelle siirtynyt yhtään henkilöä.

Ministeriön työterveyshuollon kustannukset, joista vastaa VNHY olivat vuonna 2024 yhteensä 857,21 euroa/htv (vuonna 2023: 678,30 euroa/htv ja vuonna 2022: 641,10 euroa/htv).

Työsuojelu- ja työhyvinvointitoiminnassa on keskitytty tukemaan esihenkilöitä ja henkilöstöä muutoksessa. Työsuojelun yhteistyöryhmänä toimii ministeriön yt-ryhmä, jossa myös työsuojelun toimintaohjelman toteutumista seurattiin.

Henkilöstöinvestoinnit ministeriössä vuonna 2024 yhteensä (työtyytyväisyys, työhyvinvointi, koulutus, työterveyshuolto) olivat 1 686 euroa/htv (vuonna 2023: 1 874 euroa/htv ja v. 2022: 1 739 euroa/htv).

1.7 Tilinpäätösanalyysi

1.7.1 Rahoituksen rakenne

Työ- ja elinkeinoministeriön käytössä oli pääluokan 32 määrärahoja 851 miljoonaa euroa (901 vuonna 2023). Ministeriön käytössä oli myös muiden hallinnonalojen määrärahoja 6,4 miljoonaa euroa (4,2 vuonna 2023). Vuodelta 2023 siirtyi määrärahoja yhteensä 65,6 miljoonaa euroa (71 vuodelle 2023 vuodelta 2022) mukaan lukien muiden hallinnonalojen siirtyneet määrärahat. Sekalaisia tuloja kertyi 414 miljoonaa euroa (224,3 vuonna 2023). Sekalaisiin tuloihin sisältyi 29,2 miljoonaa euroa (9,4 vuonna 2023) siirrettyjen määrärahojen peruutuksia.

Taulukko 22. Työ- ja elinkeinoministeriön käytettävissä ollut rahoitus (talousarvio ja siirtyneet määrärahat) vuosina 2022-2024 (1 000 euroa)

	2022	2023	2024	Muutos 2023-2024
Tuloarviotilit	481 415	412 628	335 244	-19 %
Käytössä olleet määrärahat				
Työ- ja elinkeinoministeriö	1 300 441	900 750	850 524	–
Valtioneuvoston kanslia	125	53	790	–
Ulkoasiainministeriö	178	144	143	–
Sisäministeriö	3 302	3 602	5 378	–
Valtiovarainministeriö	82	199	0	–
Sosiaali- ja terveysministeriö	135	13	0	–
Opetus- ja kulttuuriministeriö	–	212	132	–
Määrärahat yhteensä	1 304 263	904 972	856 967	-34%

Hallinto

32.01.20. Siiviilipalvelus

Arviomäärärahamentille oli talousarviossa varattu 6,1 miljoonaa euroa ja vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa mentille budjetoitiin 883 000 euroa, jolloin arviomäärärahaa oli varattuna yhteensä 7,02 miljoonaa euroa KEHA-keskuksen käyttöön. Arviomäärärahan lisästarve johtui täydennyspalvelusvelvollisten ennakoitua merkittävästi suuremmasta määrästä. Arviomäärärahasta jäi käyttämättä 876 617 euroa.

32.01.51. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta

Momentille oli budjetoitu 2,8 miljoonaa euroa. Tästä 1,1 miljoonaa euroa käytettiin ministeriössä merimiespalvelujen rahoittamiseen ja 1,6 miljoonaa euroa valtion varoista korvattavien merimiesten matkakustannusten korvaamiseen, jotka maksoi KEHA-keskus. Käyttämättä jäi 147 840 euroa.

32.01.95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset

Momentille oli budjetoitu 1,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 määrärahaa käytettiin Kilpailu- ja kuluttajavirastolle määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen yhteensä 1 650 000 euroa ja Energiavirastolle määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen yhteensä 50 000 euroa.

Uudistuminen ja vähähiilisyys

32.20.44. Suomen elpymis- ja palautumisvälineen mukainen investointituki vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen edistämiseen

Vuoden 2024 kolmannessa lisätalousarviossa RRF-toimenpiteen ”Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen” jäljellä oleva valtuus siirrettiin Business Finlandin käyttöön erilliselle momentille (32.20.44). Business Finland avasi haun vetyhankkeille loppuvuonna 2024, ja haun mukaiset päätökset tullaan tekemään vuoden 2025 ja tarvittaessa vuoden 2026 ensimmäisen puoliskon aikana.

32.20.46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki

Vuoden 2024 talousarviossa eduskunta päätti myöntää laivanrakennuksen innovaatiotukeen (mom.32.20.46) arviomäärärahaa 25 500 000 euroa ja myöntämisvaltuutta 1 500 000 euroa. Määräraha ja valtuus siirrettiin Business Finlandin käyttöön.

Työllisyys ja yrittäjyys

32.30.32. Valtionosuus kunnille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen

Ohjaamojen kannustinmallilla (RRF-määräraha 6,1 miljoonaa euroa) on tuettu kuntia ja hyvinvointialueita Ohjaamojen monialaisuuden vahvistamiseksi. Tuki on jaettu valtionavustuksena kriteerit täyttävillä kunnilla ja hyvinvointialueille. TEM on tehnyt päätökset valtionavusta ja KEHA-keskus puolestaan hoitanut maksatukset. Ohjaamojen kannustinmallille asetetut tavoitteet on saavutettu täysimääräisesti ja määräraha sidottu. Avustuksia on jaettu 116 henkilötyövuoden palkkaamiseen. Ohjaamojen kannustinmallin rahoitus jatkuu vuoden 2026 loppuun.

32.30.35. Valtion korvaus kunnille TE -palvelu-uudistuksen muutuskulujen kattamiseen (kiinteä määräraha)

Vuoden 2024 talousarvion 34 000 000 euron määrarahasta käytettiin 620 000 euroa avustuksen myöntämiseen Kuntaliitolle TE-palvelu-uudistuksen toimeenpanon liittyvän neuvonnan järjestämiseksi kunnille uudistuksen siirtymävaiheessa ja 33 380 000 euroa TE -palvelu-uudistuksen toimeenpanon muutuskulujen kertaluonteiseen korvaamiseen kunnille.

32.30.42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen

Vuonna 2024 momentilla oli käytettävissä ainoastaan vuodelta 2023 vuodelle 2024 tuoreutunutta valtuutta yhteensä 9 404 926 euroa. Aikaisemmin ELY-keskuksille jaettu tuoreutunut valtuus vahvistettiin ELY-keskuksille työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä.

32.30.44. Alueellinen kuljetustuki

Vuoden 2024 talousarvion mukainen määräraha oli 6 300 000 euroa, joka jätettiin kokonaan työ- ja elinkeinoministeriön käyttöön. Vuoden 2022 määrärahaa siirtyi vuodelle 2024 yhteensä 792 556 euroa ja vuoden 2023 määrärahaa 6 300 000 euroa.

32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut

Vuoden 2024 talousarvion 230 971 000 euron määrarahasta jaettiin ELY-keskuksille noin 150,9 miljoonaa euroa ja työ- ja elinkeinoministeriön käyttöön jäi 80,0 miljoonaa euroa työvoimaviranomaisille maksettaviin korvauksiin sekä valtionhallintoon työllistämisen menoihin. Vuodelta 2023 siirtynyttä määrärahaa oli noin 156,6 miljoonaa euroa, joka oli täysimääräisesti ELY-keskusten käytössä.

Vuoden 2024 kolmannella lisätalousarviolla lisättiin momentin määrärahaa 47 000 000 euroa varsinaisessa talousarviossa myönnetyn 183 971 000 euron lisäksi. Lisäys aiheutui työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta annetun lain (383/2023) 6 §:n 3 momentin ja 11 §:n 2 momentin mukaisten korvausten maksamiseen varautumiseen.

32.30.52. Palkkaturva

Vuoden 2024 talousarvion momentille oli budjetoitu 33 460 000 euroa KEHA-keskuksen käyttöön, johon saatiin ylityslupa 3 000 000 eurolla. Tästä 33 511 188 euroa euroa käytettiin palkkaturvaan, 1 556 euroa takaisinperittyjen saatavien palautuksiin ja niistä kertyneisiin korkoihin ja 79 158 euroa viranomaismaksuihin, oikeudenkäyntikuluihin ja konkurssikustannuksiin eli yhteensä 33 591 902 euroa. Käyttämättä jäi 131 902 euroa.

32.30.55. Toimet työurien pidentämiseksi

Momentille myönnettiin määrärahaa 41 500 000 euroa. Määrärahaa vähennettiin kolmannella lisätalousarviolla 17 000 000 euroa varsinaisessa talousarviossa myönnetystä 58 500 000 eurosta. Vähennys aiheutui siirrosta momentille 32.30.51 työvoimaviranomaisille maksettaviin korvauksiin. Kaikki momentin määräraha oli KEHA-keskuksen käytössä.

32.30.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin

Vuoden 2024 talousarviossa momentille budjetoitiin ohjelmakauden 2021–2027 myöntämisvaltuuksia. Vuoden 2024 myöntämisvaltuuksia sekä vuodelta 2023 uusittuja myöntämisvaltuuksia jaettiin valtioneuvoston päätöksellä.

Vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa momentin arviomäärärahaa vähennettiin 100 000 000 euroa ja vuoden 2024 kolmannessa lisätalousarviossa 99 380 000 euroa ohjelmakauden 2014–2020 maksatusten päättymisestä johtuen. Maksatukset päättyivät kesäkuun 2024 lopussa.

Vuodelle 2024 ajoittui eri ohjelmakausille kohdistuvia velvoitemaksuja komissiolle ja hankkeille. Näiden arvioita täsmennettiin tilijaottelussa vuoden 2024 kolmannen lisätalousarvion yhteydessä.

Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

32.50.03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen

Momentille myönnettiin vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa määrärahaa 4,9 miljoonaa euroa. Määrärahasta vähennettiin vuoden toisessa lisätalousarviossa 50 000 euroa. Vähennys aiheutui 100 000 euron siirrosta momentille 29.40.20 maahanmuuttajien kielenoppimissovelluksesta järjestettävään valtioneuvustushakuun ja 250 000 euron siirrosta momentille 33.10.60 Kansaneläkelaitoksen etuustietopalvelun (Kelmu) järjestelmäkehitykseen sekä lisäyksenä 300 000 euroa siirtona momentilta 32.01.02 valtioneuvustuksiin ruotsinkielisten ja kaksikielisten kotoutumista ja työllistymistä edistävien palveluiden ja palvelupolkujen kehittämiseksi kotoutuja-asiakkaille.

Määrärahasta 4,8 miljoonaa euroa (vuoden 2023 määräraha oli 7,2 miljoonaa euroa) oli KEHA-keskuksen käytettävissä 1,3 miljoonaa euroa kunnille maahanmuuttajien osaamiskeskus- ja ohjaus- ja neuvontapalvelut -hankkeisiin myönnettävien

valtionavustusten maksatukseen. Määrärahasta 3,5 miljoonaa euroa myönnettiin valtion eri kirjanpitoyksiköiden käyttöön 338 900 euroa ja työ- ja elinkeinoministeriön käyttöön jäi 3,1 miljoonaa euroa. Lisäksi käytettävissä oli vuodelta 2023 käyttämättä jäänyttä vuodelle 2024 siirrettyä määrärahaa 7,1 miljoonaa euroa, josta KEHA-keskuksen käytettävissä oli 4,0 miljoonaa euroa vuonna 2023 myönnettujen maahanmuuttajien osaamiskeskus- ja ohjaus- ja neuvontapalvelut –hankkeiden avustusten maksatukseen vuonna 2024. Työ- ja elinkeinoministeriön käytössä vuoden 2023 määrärahaa oli 1,9 miljoonaa euroa ja muiden kirjanpitoyksiköiden käytössä 1,1 miljoonaa euroa.

32.50.30. Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä

Talousarvion määrärahasta 383,4 miljoonaa euroa (vuoden 2023 määräraha oli 237,0 miljoonaa euroa) jaettiin ELY-keskuksille ja KEHA-keskukselle 242,4 miljoonaa euroa. Kansaneläkelaitoksen käytössä oli pakolaisten perustoimeentulotuen maksamiseen 105,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa määrärahaa vähennettiin 400 000 euroa. Vähennys aiheutui aikuistumisen tuen ikärajan alentamisesta 1.7.2024 lukien 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Työ- ja elinkeinoministeriön jätettiin myöhemmin ELY-keskuksille, KEHA-keskukselle ja Kansaneläkelaitokselle jaettavaksi 36,4 miljoonaa euroa.

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Tuloarviotilit

Työ- ja elinkeinoministeriön tulorahoituksen rakenne muodostuu pääosin sekalaisista tuloista yhteensä 414 miljoonaa euroa (224,3 vuonna 2023).

Palkkaturvamaksuja palautettiin 29,8 miljoonaa euroa (19,8 vuonna 2023). EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muista koheesiopolitiikan rahastoista saatiin tuloja 333,9 miljoonaa euroa (174,7 vuonna 2023). Korkotuloja ja osakkeiden myyntituloja kertyi 1,5 miljoonaa euroa (92,6 vuonna 2023) ja muiden lainojen lyhennyksiä toteutui yhteensä 14,9 miljoonaa euroa (14,9 vuonna 2023).

Menoarviotilit

Työ- ja elinkeinoministeriön käytössä oli vuonna 2024 työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan määrärahan lisäksi valtioneuvoston kanslian määrärahaa 790 320 euroa, ulkoministeriön hallinnonalan määrärahaa 143 109 euroa, Sisäministeriön hallinnonalan määrärahaa 5 377 762 euroa, opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan määrärahaa 132 032 euroa.

Työllisyys ja yrittäjyys

32.30.35 Valtion korvaus kunnille TE -palvelu-uudistuksen muutuskulujen kattamiseen (kiinteä määräraha)

Vuoden 2024 talousarvion määrärahaa oli käytössä 34 000 000 euroa ja määräraha käytettiin täysimääräisesti.

32.30.40. Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen

Momentilla oli vuoden 2024 talousarvion määrärahaa 10 870 000 euroa. Vuoden 2024 kolmannessa lisätalousarviossa momentilta siirrettiin 650 000 euroa momentille 32.01.40 käytettäväksi matkailua edistäviin valtionavustuksiin.

Vuonna 2024 jaettiin valtioneuvoston ja työ- ja elinkeinoministeriön päätöksillä vuosien 2022 ja 2024 määrärahaa yhteensä 13 484 000 euroa maakuntien liitoille. Vuodelta 2023 vuodelle 2024 siirtynyt ulkorajamaakuntien kehittämiseen varattu valtuus 16 106 000 euroa, siirtyi käytettäväksi vuodelle 2025. Tämän rahoituksen käytöstä ja alueellisesta kohdentamisesta tullaan päättämään itäisen Suomen ohjelmatyön yhteydessä vuonna 2025.

Työ- ja elinkeinoministeriö -kirjanpitoyksikön (540) käytettävissä olleesta määrärahasta maksettiin yhteensä 14 990 434 euroa, josta 5 325 000 euroa vuoden 2024 määrärahaa ja 9 665 434 euroa vuoden 2022 määrärahaa. Vuoden 2022 määrärahasta jäi käyttämättä 159 045 euroa.

Määrärahaa sai käyttää enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen. Tästä toteutui 3 henkilötyövuotta, josta 1 henkilötyövuotta työ- ja elinkeinoministeriössä, 1 henkilötyövuosi Suomen ympäristökeskuksessa ja 1 henkilötyövuosi Business Finlandissa.

32.30.42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen

Momentilla oli käytettävissä ainoastaan vuodelta 2023 vuodelle 2024 tuoreutunut valtuutta yhteensä 9 404 926 euroa. Myöntämisvaltuudesta jäi käyttämättä 1 884 084 euroa. Vuoden 2025 talousarviossa mahdollistettiin vuonna 2024 käyttämättä jääneestä valtuudesta enintään 2 700 000 euron tuoreutuminen vuodelle 2025.

Vuoden 2024 arviomääräraha oli 10 200 000 euroa, josta 1 400 000 euroa oli varattu kasvun kiihdyttämisohjelman toimeenpanoon (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumis-suunnitelmaa. Raha-asiainvaliokunta puolsi 14.11.2024 työ- ja elinkeinoministeriön ehdotusta, jonka mukaan momentin määräraha voitiin ylittää yhteensä 2 000 000 eurolla. Määrärahaa käytettiin vuonna 2024 ja sitä ennen tehtyjen päätösten maksuihin yhteensä 11 269 762 euroa. Määrärahaa jäi käyttämättä 930 238 euroa. Määrärahaa jäi käyttämättä johtuen osan rahoitetuista hankkeista toteutumisesta pienempänä sekä aikaisemmin rahoitettujen hankkeiden maksatusaikataulujen muutoksista.

32.30.44. Alueellinen kuljetustuki

Vuoden 2024 talousarvion mukainen siirtomääräraha oli 6 300 000 euroa, joka jätettiin kokonaan työ- ja elinkeinoministeriön käyttöön. Vuoden 2022 määrärahaa siirtyi vuodelle 2024 yhteensä 792 556 euroa ja vuoden 2023 määrärahaa 6 300 000 euroa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, jolle kuljetustuen maksaminen on delegoitu, maksoi kuljetustukea vuoden 2022 talousarvion määrärahasta vuonna 2024 yhteensä 792 462 euroa ja vuoden 2023 määrärahasta 4 556 711 euroa.

32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut

Vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa myönnettyyn määrärahaan 183 971 000 euroa lisättiin vuoden kolmannessa lisätalousarviossa 47 000 000 euroa.

Vuoden 2024 talousarvion määrärahaa oli käytössä yhteensä 230 971 000 euroa. Määrärahaa käytettiin 104 209 456,63 euroa, josta ELY-keskusten käyttö oli 101 979 313,24 euroa ja valtion virastojen ja laitosten valtionhallintoon työllistämismenojen käyttö suoraan momentilta 2 230 143,39 euroa. Valtion virastojen ja laitosten määrärahasta käyttämättä jäi 0,61 euroa, joka ei siirry vuodelle 2025. Muu käyttämättä jäänyt määräraha 126 761 543,37 euroa siirrettiin vuodelle 2025. Siirtyvän määrärahan määrä väheni edellisestä vuodenvaihteesta momentilla tehtyjen tasapainottavien toimenpiteiden sekä työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtoon varautumisen johdosta.

Momenttia 32.30.51 ei ole enää valtion vuoden 2025 talousarviossa. Vuodelta 2024 siirtynyttä määrärahaa käytetään vuonna 2025 työvoimaviranomaisille ja kunnille maksettaviin työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulon jälkeen annetun lain ([383/2023](#)) 6 §:n 3 momentin ja 11 §:n 2 momentin mukaisesti korvauksiin. Korvausten arvioidaan olevan mittaluokaltaan noin 112 miljoonaa euroa. Vuodelle 2025 siirtyvää määrärahaa voidaan käyttää

myös mahdollisiin myöhässä saapuneisiin vuotta 2024 koskeviin ostolaskuihin, joista ei ole tehty varausta vuoden 2024 kirjanpitoon. Tällaisten laskujen määrän odotetaan olevan vähäinen. Arviolta noin 10-14 miljoonaa euroa vuodelta 2025 siirtynyttä määrärahaa voisi jäädä käyttämättä, ellei sitä budjetoida uudelleen.

ELY-keskukset käyttivät vuodelta 2023 siirtyneestä määrarahasta 156 570 950,18 euroa. Vuodelta 2023 siirtyneestä määrarahasta 69 444,75 euroa jäi käyttämättä. Käyttämätön osuus aiheutui yritystoiminnan kehittämisspalveluiden päättymisestä hallituksen tekemän linjauksen mukaisesti. Ajettaessa toimintaa alas kaikkea tarkoitukseen kohdennettua määrärahaa ei pystytty käyttämään täysimääräisesti.

Momentin päätösosan mukaan määrärahaa saa käyttää työttömien työllistämiseen valtion virastoille ja laitoksille enintään 250 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen. Määrärahaa on vuonna 2024 käytetty noin 99 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen valtionhallintoon.

32.30.55 Toimet työurien pidentämiseksi

Vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa myönnettyä määrärahaa 58 500 000 euroa vähennettiin vuoden kolmannessa lisätalousarviossa 17 000 000 euroa.

Vuoden 2024 talousarvion määrärahaa oli käytössä yhteensä 41 500 000 euroa. Määrärahaa käytettiin 18 330 521,12 euroa, josta 5 133 194,25 euroa muutosturvakoulutukseen, 4 021 660,50 euroa 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukeen ja 9 175 666,37 euroa työllistämisveloitteen ajalta maksettuun tukeen. Muutosturvakoulutukseen käytetty määräraha laskutetaan jälkikäteen Työllisyysrahastolta. Käyttämättä jäänyt 23 169 478,88 euroa ei siirry seuraavalle vuodelle, koska momentti on arviomäärärahmomentti. Käyttämättä jääneestä määrarahasta 14 866 805,75 euroa oli budjetoitu muutosturvakoulutuksiin ja näin ollen tätä vastaava tulo jää myös syntymättä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muissa tuloissa momentilla 12.32.99.

32.30.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin

Momentille on budjetoitu ohjelmakauden 2014–2020 rakennerahasto-ohjelman ja ulkorajayhteistyö- ja muiden koheesiopolitiikan ohjelmien rahoitus sekä ohjelmakauden 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahastojen ohjelman ja Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien rahoitus. Budjetoinnin lähtökohtana ovat edellä mainittujen ohjelmien vuosittaiset rahoituskehykset, joiden mukaisesti momentin vuosittainen myöntämisvaltuus on mitoitettu.

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmien myöntämisvaltuudesta tehdään useampivuotiselle hankkeelle sidonta pääsääntöisesti vuosittain, jotta useita hankkeita voidaan rahoittaa yhtäaikaisesti ja näin varmistaa ohjelmavarojen täysimääräinen käyttö. Menettely vähentää myös hankkeesta peruuntuvan valtuuden määrää, mikäli hanke toteutuu arvioitua pienempänä. Tämä nopeuttaa ohjelmavarojen käyttöä. Jos valtuuden käyttö peruuntuu sen jälkeen, kun valtuus ei ole enää käytävissä (sitoumusta seuraavina vuosina), on peruuntunut valtuus uudistettava talousarvion kautta, mikä on verraten hidaskäyttöprosessi.

Ohjelmakausi 2021–2027 on käynnistynyt ennakoitua hitaammin erityisesti maksatusten osalta. Vuodesta 2024 alkaen kaikki ohjelmakauden 2021–2027 maksatustyyppit ovat kuitenkin olleet käytössä ja maksatukset ovat lähteneet suhteellisen hyvin käyntiin. Vuonna 2024 maksettiin InvestEU-ohjelman toinen maksuerä.

Rakennerahasto-ohjelman 2014–2020 toteutusaika päättyi vuoden 2023 lopussa. Maksatuksia oli mahdollista tehdä vuoden 2024 kesäkuun loppuun asti. Maksatuksia oli vuoden 2023 lopussa vielä runsaasti toteutumatta suhteessa rahoituspäätöksiin. Maksatuksia ei lopulta kertynyt rahoituspäätösten mukaisten arvioiden mukaisesti. Tämän johdosta vuoden 2024 toisessa lisätalousarviossa momentilta vähennettiin arviomäärärahaa yhteensä 100 000 000 euroa ja kolmannessa lisätalousarviossa yhteensä 99 380 000 euroa.

EAY/Interreg hankkeiden ohjelmakauden maksatukset jatkuivat vielä alkuvuonna 2024. ENI CBC -ohjelmissa ei aiemmista arvioista poiketen ollut enää vuonna 2024 tarpeen jakaa maakuntien liitoille määrärahaa hankemaksatuksia varten. ENI CBC -ohjelmissa maksatusten määrään on vaikuttanut merkittävästi venäläisten kumppaneiden poissulkeminen toiminnasta.

Arvioiden tekeminen on niiden suuresta volyyymistä ja hallintomallin moninaisuudesta johtuen hankalaa. Kesän tilanteessa ei myöskään voida yksiselitteisesti arvioida sitä, mikä loppuvuoden toteuma on ensimmäisen puolen vuoden toteuman perusteella: joinakin vuosina maksatukset ovat painottuneet alkuvuoteen ja

joinakin vuosina loppuvuoteen. On vaikeaa arvioida, ajoittuuko maksatus päättävän vuoden vai alkavan vuoden puolelle. Loppujen lopuksi yli 15 % momentin arviomäärärahasta jäi käyttämättä.

Ohjelmakaudella 2014–2020 maakuntien liitoille jaettujen momentin valtuuksien käsittelyssä otettiin käyttöön tekninen uudistus, jossa maakunnan liitolle jaetut, mutta hankkeille sitomattomat päättävän talousarviovuoden valtuudet palautettiin EURA 2014 -järjestelmän vuodenvaihteen käyttökätkön aikana työ- ja elinkeinoministeriöön. Valtuudet jaettiin seuraavalle talousarviovuodelle työ- ja elinkeinoministeriössä uusittuina valtuuksina käytettäväksi maakunnan liitossa välittömästi vuodenvaihteen jälkeen. Samaa menettelyä on jatkettu ohjelmakaudella 2021–2027.

Menettely mahdollistaa maakunnan liittojen tekemien todellisten sitoumusten huomioimisen ao. varainhoitovuoden valtuusilmoituksessa. Käytännöt maakunnan liitoille myönnettyjen valtuuksien osalta säilyvät muilta osin ennallaan ja näiden valtuuksien seuranta sisältyy työ- ja elinkeinoministeriön valtuuskirjanpitoon. Hankkeiden sulkemistoiminto otettiin käyttöön vuonna 2019. Maakuntien liittojen osalta sulkeminen ja uudelleen budjetointi on tehty samojen periaatteiden mukaan kuin muissakin välittävissä toimielimissä. Hankkeilta purkaantuneet valtuudet on huomioitu vuosien 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 ja 2024 tilinpäätösten yhteydessä. Ohjelmakauden 2014–2020 valtuuksia ei uusittu enää vuodelta 2024 vuodelle 2025.

Vuoden 2024 tilinpäätöksen liitetiedoissa on ilmoitettu ohjelmakakaudella 2021–2027 rahoitettujen hankkeiden rahoitussuunnitelmätiedot yhteensä (vuoden 2024 sidonta + varaukset kustannuksiksi tuleville vuosille). Rakennerahastojen välittävät toimielimet ovat tehneet rahoituspäätöksiä eli sitoneet myöntämisvaltuuksia vuonna 2024 yhteensä 487 514 268 eurolla. Tämän lisäksi ne ovat varautuneet rahoittamaan näitä sekä aiempina valtuusvuosina rahoitettuja hankkeita tulevina vuosina yhteensä 151 735 442 eurolla, edellyttäen että tulevien vuosien talousarvioihin otetaan lisää myöntämisvaltuuksia ja että niitä jaetaan edelleen ko. välittävillä toimielimille. Varsinaisessa valtuusilmoituksessa ilmoitettavat valtuuden käyttötiedot on ilmoitettu ohjelmakauden 2021–2027 osalta hankkeille tehtyjen rahoituspäätösten (sidontojen) mukaan ohjelmakaudeksi 2021–2027 sovittujen menettelyjen mukaisesti.

Määrärahaa sai käyttää ohjelmakausien 2014–2020 ja 2021–2027 ohjelmien toteuttamiseen tarvittavan yhteensä enintään 250 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen. Toteuma 134 henkilötyövuotta oli pienempi kuin vuonna 2023, mikä johtuu ohjelmakauteen 2014–2020 kohdistuneen teknisen tuen käytön vähenemisestä sekä ELY-keskusten rahoitus- ja maksatustehtävien rahoittamisesta toimintamenoilla edellisvuotta enemmän.

Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

32.50.03 Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen

Määrärahaa myönnettiin vuoden 2024 talousarviossa 4,9 miljoonaa euroa. Määrärahaa vähennettiin vuoden toisessa lisätalousarviossa 50 000 euroa. Vähennys aiheutui 100 000 euron siirrosta momentille 29.40.20 maahanmuuttajien kielennopimissovelluksesta järjestettävään valtionavustushakuun ja 250 000 euron siirrosta momentille 33.10.60 Kansaneläkelaitoksen etuustietopalvelun (Kelmu) järjestelmäkehitykseen sekä lisäyksenä 300 000 euroa siirtona momentilta 32.01.02 valtionavustuksiin ruotsinkielisten ja kaksikielisten kotoutumista ja työllistymistä edistävien palveluiden ja palvelupolkujen kehittämiseksi kotoutuja-asiakkaille

Määrärahasta oli KEHA-keskuksen käytössä 1,3 miljoonaa euroa Hämeen ELY-keskuksen kunnille maahanmuuttajien osaamiskeskus- sekä ohjaus- ja neuvontapalvelut -hankkeisiin vuonna 2024 myöntämiin valtionavustusten maksatuksiin. Valtionavustukset maksetaan kunnille toteuman mukaan jälkikäteen vuonna 2025 (käyttö 0 euroa, 1,3 miljoonaa euroa siirtyy vuodelle 2025 käytettäväksi). Lisäksi KEHA-keskuksen käytettävissä oli 300 000 euroa ruotsinkielisen kotoutumisen edistämisen valtionavustusten maksatukseen (käyttö 0 euroa, käyttämättä jäänyt määräraha 300 000 euroa siirtyy vuodelle 2025 käytettäväksi). Sisäministeriön käytössä oli 4 400 euroa Work Help Finland -applikaation käyttökustannuksiin (käyttö 0 euroa, käyttämättä jäänyt määräraha 4 400 euroa siirtyy vuodelle 2025 käytettäväksi). Opetushallituksen käytössä oli 34 500 euroa 0,5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötetausjärjestelmän käyttöönoton sujuvuuden varmistamiseksi (käyttö 34 500 euroa).

Työ- ja elinkeinoministeriön käytössä oli 3,1 miljoonaa euroa, josta käytettiin henkilöstön palkkauskustannuksiin määräaikaisiin tehtäviin 87 109 euroa ja 34 936 euroa Moniheli ry:lle myönnettyyn valtionavustukseen Kumppanuus -hankkeeseen. Käyttämättä jäänyt määräraha 3,0 miljoonaa euroa siirretään vuodelle 2025 käytettäväksi. Määrärahaa siirtyy vuodelta 2024 vuodelle 2025 käytettäväksi, koska osa valtionavustukseen sidotusta määrärahasta maksetaan toteuman mukaan vasta vuonna 2025 ja osin kaikkia hankkeita ei ole voitu käynnistää suunnitellussa aikataulussa.

Vuodelta 2023 siirtyi määrärahaa vuodelle 2024 yhteensä 7,0 miljoonaa euroa, josta työ- ja elinkeinoministeriön käytössä oli 1,9 miljoonaa euroa, KEHA-keskuksen käytössä 4,0 miljoonaa euroa ja muiden virastojen käytössä 1,1 miljoonaa euroa.

Vuoden 2023 määrärahasta KEHA-keskuksen käytössä oli 4,0 miljoonaa euroa Hämeen ELY-keskuksen kunnille maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalveluihin ja maahanmuuttajien osaamiskeskustoimintaan myöntämien avustusten maksatuksiin (KEHA-keskus käytti 3,6 miljoonaa euroa ja peruutti käyttämättä jäänyttä määrärahaa 356 656 euroa). KEHA-keskuksen käytössä oli lisäksi 111 334 euroa KEHA-keskuksen yleisen avustusjärjestelmän kehittämiseen (KEHA-keskus käytti 106 204 euroa ja palautti käyttämättä jäänyttä määrärahaa 5 130 euroa). ELY-keskusten käytössä oli kotoutumisen kumppanuusohjelman toimeenpanoon 83 348 euroa (ELY-keskukset käyttivät 75 554 euroa, KEHA-keskus on peruuttanut käyttämättä jäänyttä määrärahaa 7 794 euroa). Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) käytössä oli 5 000 euroa maahanmuuttajien terveyteen ja hyvinvointiin liittyvään MONET-seminaariin (THL käytti 4 235 euroa ja palautti käyttämätöntä määrärahaa 765 euroa). Maahanmuuttovirastolla oli käytössä 40 000 euroa EU:n sinistä korttia koskevaan järjestelmäkehitykseen. Kehitystyön tavoitteena on direktiivin 2021/1883 kansallisen tason sääntelyn toteuttamisen edellyttämät järjestelmämuutokset EnterFinland-palveluun ja UMA-asiankäsittelyjärjestelmään (Maahanmuuttovirasto käytti 12 586 euroa ja palautti käyttämätöntä määrärahaa 27 414 euroa). Lisäksi maahanmuuttovirastolla oli käytössä 452 000 euroa työntekijäilmoitus ja ns. kolmen kuukauden sääntöä koskevien järjestelmäkehitystarpeiden toteuttamiseen (Maahanmuuttovirasto käytti 401 823 euroa ja peruutti 50 177 euroa). Opetushallituksen käytössä oli 788 677 euroa kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötestaukseen (Opetushallitus käytti 457 582 euroa ja palautti käyttämätöntä määrärahaa 331 095 euroa). Sisäministeriöllä oli käytössä 8 800 euroa Work Help Finland -applikaation käyttökustannuksiin (sisäministeriö käytti 6 437 euroa ja peruutti käyttämätöntä määrärahaa 2 363 euroa) Lisäksi Varsinais-Suomen ELY-keskuksen käytössä oli 17 526 euroa maahanmuuttaneiden kotoutumisen parissa työskenteleville suunnatun Integration 2024 –tapahtuman järjestämiskustannuksiin. Hanke on EU:n osarahoittama ja rahoitus on osa hankkeen omarahoitusosuutta (käyttö 17 526 euroa).

Työ- ja elinkeinoministeriö käytti määrärahasta 1,9 miljoonaa euroa yhteensä 1,1 miljoonaa euroa, josta maksettiin kunnille kotoutumisen johdantojakson pilotointiin kohdennettuja valtionavustuksia yhteensä 316 254 euroa, Vantaan kaupungille Talent Boost Summit -tapahtumaan vuonna 2023 myönnettyä valtionavustusta 15 195 euroa sekä järjestöille valtionavustuksina kotoutumista edistävän toiminnan tukemiseen sekä rasismien ja etnisen syrjinnän ehkäisemiseen yhteensä 151 439 euroa. Kotoutumisen edistämisen toimiin, kansainvälisen osaamisen ja työperustaisen maahanmuuton sekä kotoutumisen osaamiskeskuksen toimintaan työ- ja elinkeinoministeriö käytti yhteensä 643 021 euroa. Määrärahaa jäi käyttämättä 778 895 euroa, josta valtionavustuksina kohdennetun määrärahan osuus oli 92 495 euroa. Työ- ja elinkeinoministeriö peruutti käyttämättä jääneen määrärahan 778 895 euroa.

Vuoden 2023 momentin 32.50.03 talousarvion päätösoosan mukaan määrärahaa saa käyttää enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin. Määrärahasta vuonna 2024 määräaikaisiin palkkauskustannuksiin kohdistui yhteensä 0,50 henkilötyövuotta (vuonna 2023 palkkauskustannuksiin kohdistui 2,49 henkilötyövuotta), joka oli työ- ja elinkeinoministeriön käytössä kotoutumisen edistämisen tehtävissä.

Vuoden 2024 momentin 32.50.03 päätösoosan mukaan määrärahaa saa käyttää enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin. Vuoden 2024 määrärahasta määräaikaisiin palkkauskustannuksiin kohdistui yhteensä 1,65 henkilötyövuotta, josta 0,5 henkilötyövuotta oli Opetushallituksen kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättöttestauksen tehtävissä ja työ- ja elinkeinoministeriön käytössä kotoutumisen edistämisen ja kansainvälisen osaamisen tehtävissä oli 1,15 henkilötyövuotta.

32.50.30 Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä

Vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa myönnetystä määrärahasta 384,3 miljoonaa euroa vähennettiin vuoden toisessa lisätalousarviossa 400 000 euroa. Vähennys aiheutui aikuistumisen tuen ikärajan alentamisesta 1.7.2024 lukien 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen. Määrärahaa käytettiin yhteensä 316,2 miljoonaa euroa. Paluumuuttajien kustannuksiin käytettiin 251 827 euroa, laskennallisiin korvauksiin pakolaisista 102,6 miljoonaa euroa, muihin pakolaisista maksettaviin kuntakorvauksiin 212,7 miljoonaa euroa ja alkukartoituksiin 662 200 euroa. Määrärahaa jäi käyttämättä 67,6 miljoonaa euroa. Lisäksi Kansaneläkelaitos palautti työ- ja elinkeinoministeriölle sille vuodelle 2023 pakolaisten perustoimeentulotuen kustannuksiin myönnettyä käyttämättä jäänyttä määrärahaa 2,1 miljoonaa euroa.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot 22,1 miljoonaa euroa (25,4 vuonna 2023) koostuvat maksullisen toiminnan tuotoista 0,42 miljoonaa euroa, yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista 0,02 miljoonaa euroa ja yhteistoiminnan kustannusten korvauksista 0,44 miljoonaa euroa. Lisäksi summassa on mukana muun muassa rojaltituloja 8,8 miljoonaa euroa.

Finnvera Oyj on palauttanut valtiolle 5,6 miljoonaa euroa. Palautus perustuu siihen, että Finnvera Oyj:llä olevaa omistusta Veraventure Oy:stä on palautettu pääomapalautuksina Finnvera Oyj:lle, kun Finnvera Oyj:n tai sen edeltäjän Kera Oyj:n pääomasijoistustoimintaansa saaman valtionavun palautusehto on täyttynyt.

Toiminnan kulut olivat 61,1 miljoonaa euroa (96,3 vuonna 2023). Suurimmat kuluerät olivat palvelujen ostot 23,6 miljoonaa euroa, henkilöstökulut 34 miljoonaa euroa, ja muut kulut 3,3 miljoonaa euroa. Työ- ja elinkeinoministeriön kulut vähenivät kokonaisuudessaan 36 % vuodesta 2023.

Niin ulkoisten kuin sisäisten palvelujen ostoihin sisältyy muun muassa asiantuntija- ja tutkimuspalveluhankinnat 7,3 miljoonaa euroa (11,8 vuonna 2023), tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalveluhankinnat 11,2 miljoonaa euroa (11,5 vuonna 2023) sekä yhteistoiminnan kustannusten korvaukset, valtion sisällä 1,8 miljoonaa euroa (27,8 vuonna 2023).

Rahoitustuottoja kertyi 1,6 miljoonaa euroa (2,5 vuonna 2023). Luku koostuu pääosin Suomen Vientiluotto Oy:n tuotonvaihto- ja tasaus sekä suojaussopimukseen liittyvistä koroista. Rahoituskuluja kertyi Patria Aerostructures Oy:ltä olleiden lainasaamisten tileistäpoistosta 6,6 miljoonaa euroa (0,01 vuonna 2023).

Taulukko 23. Kulujen toteuma Kiekun raportilla 2022-2024 (1 000 €). Luvut eivät sisällä valtioneuvoston hallintoyksikön (VNHY) kautta maksettuja menoja

Kululaji	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	88	51	45	-11 %
Henkilöstökulut	34 933	35 762	33 975	-5 %
Vuokrat	230	252	251	-1 %
Palvelujen ostot	38 141	54 749	23 568	-57 %
Muut kulut	4 751	5 432	3 272	-40 %
Rahoitustuotot ja -kulut*	-2	11	6 546	60314 %
Satunnaiset tuotot	-	-5 853	-	-
Yhteensä	78 141	90 403	67 657	-25 %

*Vuosien vertailukelpoisuuden lisäämiseksi luvuissa ei ole mukana Suomen Vientiluotto Oy:tä.

Siirtotalouden tuottoja kertyi 363,7 miljoonaa euroa (194,4 vuonna 2023) ja siirtotalouden kuluja 490,8 miljoonaa euroa (422 vuonna 2023). Taulukossa 25 on kuvattuna siirtotalouden tuottojen ja kulujen jakautuminen eri avustuksen ja rahoituksen saajille. Siirtotalouden tuotot kasvoivat 87 % vuodesta 2023. Siirtotalouden tuotot sosiaaliturvarahastoille sisältää palkkaturvamaksujen palautuksia, jotka vaihtelevat

vuosittain jonkin verran. Siirtotalouden tuotot EU:lta sisältää rakennerahasto-ohjelmasta Euroopan komissiolta saatuja tuottoja. Tuotot perustuvat aiheutuneisiin kustannuksiin.

Siirtotalouden kulut ovat kasvaneet edellisestä vuodesta 16 %.

Tilikauden 2024 kulujäämää kertyi 175,7 miljoonaa euroa (295,7 vuonna 2023).

Taulukko 24. Siirtotalouden tuotot ja kulut 2022-2024 (1 000 €)

Siirtotalouden tuotot ja kulut (1 000 €)	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot sosiaaliturvarahastoilta	14 391	19 786	29 779	51 %
Siirtotalouden tuotot EU:lta	210 204	174 664	333 913	91 %
Siirrot talousarvion ulkopuolelta	0	0	0	0 %
Siirtotalouden tuotot valtionhallinnolta	0	0	0	0 %
Tuotot yhteensä	224 595	194 449	363 692	87 %
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	134 978	192 155	146 067	-24 %
Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	20 000	33 820	105 000	210 %
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	10 244	39 633	59 603	50 %
Siirtotalouden kulut rahoitus- ja vakuutuslaitoksille	0	0	0	0 %
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittamattomille yhteisöille	8 096	5 934	2 562	-57 %
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	1 175	1 085	1 124	4 %
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	16 590	22 352	31 921	43 %

Siirtotalouden tuotot ja kulut (1 000 €)	2022	2023	2024	Muutos-% 2023-2024
Siirrot valtionhallinnolle	108 531	104 326	123 287	18 %
Muut	36 534	22 692	21 261	-6 %
Kulut yhteensä	336 149	421 997	490 826	16 %

1.7.4 Tase

Työ- ja elinkeinoministeriön taseen loppusumma on 1 827,7 miljoonaa euroa (1 741,9 vuonna 2023).

Käyttöomaisuusarvopapereiden yhteisarvo 1 082,3 miljoonaa euroa (1 082,2 vuonna 2023) koostuu seuraavien yhtiöiden osakkeista: Finnvera Oyj (240,49 miljoonaa euroa), Suomen Teollisuussijoitus Oy (654,85 miljoonaa euroa), Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy (186,9 miljoonaa euro) ja Ilmastorahasto Oy (2 500 euroa) osakkeita.

Osana hallitusohjelman hanketta valtion pääomasijoitustoiminnan tehostamiseksi 26.4.2024 päätettiin Oppiva Invest Oy:n toiminnan lopettamisesta ja alasajosta. Yhtiön alasajon aikana Oppiva Invest Oy kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan. Oppiva Invest Oy:n 1 000 osaketta siirtyivät Opetushallitukselta 100 000 euron kirjanpitoarvoon.

Kansallinen Lääkekehityskeskus Oy:n toiminimi on 30.5.2024 muutettu Suomen Lääkekehityskeskus Oy:ksi.

Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset olivat 710 miljoonaa euroa (589,3 vuonna 2023). Pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset sisältävät Ilmastorahasto Oy:n SVOP-rahastosijoituksen 204,8 miljoonaa euroa (204,8 vuonna 2023), Suomen Teollisuussijoitus (TESI) Oy:n SVOP-rahastosijoituksen 274,5 miljoonaa euroa (274,5 vuonna 2023), Työkanava Oy:n SVOP-rahastosijoituksen 10 miljoonaa euroa (10 vuonna 2023) sekä Suomen Lääkekehityskeskus Oy:n SVOP-rahastosijoituksen 10 miljoonaa euroa (10 vuonna 2023) sekä vuonna 2024 tehdyn uuden SVOP-rahastosijoituksen Oppiva Invest Oy:öön 80 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaiset saamiset 7,5 miljoonaa euroa (28,9 vuonna 2023) muodostuu Suomen Vientiluotto Oy:n lainasta. Patria Aerostructures Oy:n lainasaamisista on tehty 6,6 miljoonan euron tileistäpoisto.

Lyhytaikaiset saamiset 27,8 miljoonaa euroa (0,7 vuonna 2023) koostuu muun muassa myyntisaamisista, siirtosaamisista ja muista lyhytaikaisista saamisista.

Lyhytaikainen vieras pääoma on 1 294,4 miljoonaa euroa (1 350,9 vuonna 2023). Suurimman erän muodostaa talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen yhdystilien saldot 1 282,2 miljoonaa euroa (1 328,5 vuonna 2023). Lisäksi summassa on mukana ostovelat 2,3 miljoonaa euroa (10,5 vuonna 2023) ja siirtovelat 8,5 miljoonaa euroa (8,3 vuonna 2023). Suurin erä siirtoveloissa on lomapalkkavelan saldo 8,0 miljoonaa euroa (8,0 vuonna 2023).

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Ministeriön ylin johto vastaa sisäisen valvonnan olemassaolosta, kehittämisestä ja ohjauksesta. Sisäinen valvonta kytkeytyy saumattomasti ministeriön toimintaan ja henkilöstö toteuttaa sitä jatkuvasti kukin omissa työtehtävissään.

Sisäinen valvonta on osa työ- ja elinkeinoministeriön johtamisjärjestelmää ja asioiden valmistelua. Sisäinen valvonta on olennainen osa hyvää hallintoa ja se kattaa sekä oman toiminnan että toiminnan, josta organisaatio vastaa lainsäädännön, sopimusten tai muiden veloitteiden nojalla. Työ- ja elinkeinoministeriön sisäisen valvonnan arviointi perustuu soveltuvin osin valtiovarain controller -toiminnon suosituksen mukaiseen sisäisen valvonnan arviointikehikkoon ja ministeriön riskienhallintapolitiikan mukaiseen riskienhallintamalliin.

Toimintayksiköiden esimiehet ovat vastuussa käytännön valvontatoimenpiteistä, ohjeistamisesta sekä kehittämisestä omalla vastuualueellaan. Esimiehet huolehtivat, että ministeriössä toteutetaan asianmukaiset ja tehokkaat sisäisen valvonnan menettelyt, jotka koskevat ministeriön toiminnan, talouden, lainmukaisuuden ja hyvän hallintatavan järjestämistä. Määräykset sisäisen valvonnan järjestämisestä ovat ministeriön taloussäännön luvussa 1.3.

Sisäisen valvonnan arvioinnissa on hyödynnetty sisäisen tarkastuksen koordinoimaa ministeriön toimintayksiköiden tekemää laadullista ja numeerista arviointia, sisäisen tarkastuksen, riskienhallinnan ja ulkopuolisten tarkastusten havaintoja ja tuloksia. Arvioinneissa on kuvattu ohjauksen ja valvonnan yksityiskohtaiset kehittämissuosituksset.

Työ- ja elinkeinoministeriön strategian mukaiset yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

- Elinkeinoelämä uudistuu ja alueiden elinvoima vahvistuu
- Työllisyys kasvaa ja osaavan työvoiman saatavuus paranee
- Puhtaat investoinnit edistävät ilmastotavoitteita

Operatiiviseen johtamiseen sisältyvillä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistoimenpiteillä pyritään osaltaan varmistamaan, että ministeriö saavuttaa asetetut strategiset ja toiminnalliset tavoitteensa.

Ministeriön toimintayksiköt ovat arvioineet riskinsä ja suunnitelleet niille hallintatoimet riskienhallintapolitiikan mukaisesti. Riskienhallinnan integroimista ja syventämisestä osaksi ministeriön ohjaus- ja johtamisjärjestelmää jatketaan suunnitelmallisesti seuraavina vuosina.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että kokonaisuutena sisäisen valvonnan menettelyt täyttävät kohtuullisesti talousarvioasetuksen 69:ssä säädetyt toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden varmistamista, varojen turvaamista sekä tietojen oikeellisuutta ja riittävyttä koskevat tavoitteet.

1.9 Arviointien tulokset

Koronatukien vaikuttavuustutkimus

Työ- ja elinkeinoministeriön koronatukien arviointisarjan 2020–2024 neljännen osan väliraportti kansainvälisen kirjallisuuden tuloksista ja tukien kohdentumista suomalaisille yrityksille sekä loppuraportti yrityksille suunnattujen koronatukien vaikutuksia Suomessa valmistuivat. Tutkimus sisälsi seuraavat tuet: Business Finlandin avustusmuotoinen häiriörahoitus pk-yrityksille, ELY-keskusten häiriörahoituksen myönnetty kehittämisavustus, Valtiokonttorin kuusi kustannustukikierrosta, KEHA-keskusten työllistämistuet ravintolille sekä Finnvera Oyj:n lainat ja takaukset sekä Business Finlandin häiriölainat. Tutkimuksessa mukana olevien myönnettyjen tukien määrä oli yhteensä 2,2 miljardia euroa.

Väliraportin kirjallisuuskatsauksen mukaan tuet vaikuttavat onnistuneen pyrkimyksissään säilyttää työsuhteita, välttää konkurssseja ja ylläpitää toimeentuloa. Vaikutukset pieniin yrityksiin olivat suuremmat ja tuet olivat perustelluimpia pandemian alkuaikoina. Tukien kohdentumisessa olisi ollut yleisesti parannettavaa.

Loppuraportissa todetaan, että koronatuot säilyttivät yhteensä 42 000 työpaikkaa vuonna 2020. Näistä yli 5/6 säilyi Business Finlandin myöntämän koronahäiriörahoituksen seurauksena. Tuki kuitenkin pienensi työn tuottavuutta, millä on negatiivisia seurauksia tulevaan tuottavuuskehitykseen ja talouskasvuun. Business Finlandin esiselvitysrahoituksella ei ollut vaikutuksia yrityksille. ELY-keskusten myöntämä tuki säilytti työpaikkoja, minkä lisäksi se vaikutti positiivisesti yritysten työn tuottavuuteen. Kustannustuki vähensi työttömyyskuukausia vain ensimmäisellä kierroksella. Kustannustuen keskeinen vaikutus oli yritysten konkurssiriskin pienentäminen, mutta se pienensi työn tuottavuutta. KEHA:n myöntämien ravintolatukien vaikutavuus jäi epävarmaksi, koska yritykset reagoivat tilanteeseen ennakoivasti. Kustannustehokkuutta mitattiin säästetyn henkilötyökuukauden kustannuksella, mikä vaihteli tuesta riippuen 350–30 000 euron välillä. Mikäli jaettujen koronatukien yhteismäärä 2,2 miljardia euroa jaettaisiin 42 000 säästyneellä työpaikalla, hinnaksi tulisi noin 52 000 euroa/työpaikka. Tuet ovat voineet tuoda kilpailuetua joillekin yrityksille ja näin vääristäneet kilpailua. Kilpailu kiristyi erityisesti niiden yritysten joukossa, jotka eivät saaneet koronatukia.

Tutkimuksen suositukset liittyvät mm. resilienssin vahvistamiseen ja tavoitteiden selkeyttämiseen. Jos tavoitteena on kompensoida pandemian aiheuttamia haittoja, tuet tulisi kohdentaa kriiseistä kärsineille yrityksille (kuten kustannustuki). Jos tavoitteena on estää konkurssreja, tuet tulisi kohdentaa kannattavuusrajan lähellä oleville yrityksille.

Suomen matkailustrategian toteuman seuranta

Suomen matkailustrategian 2022–2028 toteuman seuranta toteutetaan kahden vuoden välein. Vuonna 2024 arvioitiin vuosien 2022–2023 toteuma. Arvioinnin toteutti ulkopuolinen toimija ministeriön toimeksiannosta. Aineistona käytettiin aiempien vuosien tavoin erityisesti matkailustrategiassa tunnistettujen vastuutahojen raportointia toimenpiteiden etenemisestä. Matkailustrategian toteuman arviointi tuki strategian päivitystyötä, joka käynnistettiin syksyllä 2024. Toimeksiannon tavoitteena oli 1) arvioida Suomen matkailustrategian 2022–2028 vuosien 2022–2023 toimenpiteiden toteumaa, 2) muodostaa suosituksia matkailustrategian vaikuttavuuden vahvistamiseksi sekä 3) tukea strategian ja sen seurannan jatkokehittämistä.

Arvioinnin tuloksena strategian pääteemat ovat yhä ajankohtaisia ja relevantteja. Saavutettavuus on matkailuliiketoiminnalle elintärkeää. Kestävyys- ja vastuullisuuskysymysten painoarvo kasvaa jatkuvasti ja luontokadon ehkäisemisen huomiointi on tullut ajankohtaisemmaksi seurantajaksolla. Digitalisaation merkitys kasvaa edelleen, mikä vaatii myös uusien tavoitteiden tunnistamista mm. tekoälyn

hyödyntämiseen liittyen. Kilpailukykyä tukevan toimintaympäristön toimista yhteistyön ja tiedolla johtamisen työkalujen vahvistaminen mahdollistavat resurssien mahdollisimman tehokkaan kohdentamisen, johon myös markkinoinnin kehittämisen toimenpiteet kytkeytyvät.

Kestävyyden ja digitalisaation edistämisen alle sijoittuvat toimenpiteet ovat kokonaisuutena edenneet lähimmäs tavoitteitaan. Myös saavutettavuuden ja tki-toiminnan teemojen toimenpiteistä monet ovat edenneet pitkälle. Verrattuna vuoden 2021 toteuman seurantaan vähiten muutosta näkyy toimissa, joiden kytkös matkailustrategiaan on välillinen. Näiden toimien edistäminen on ennemminkin riippuvainen jostain muusta kuin toimenpiteelle osoitetun vastuutahon toiminnasta. Rahoituksen väheneminen on vaikuttanut varsinkin eri toimijoiden perustehtävän osana edistettäviin toimenpiteisiin. Monet matkailun kilpailukykyistä toimintaympäristöä edistävästä toimista ovat sellaisia, joihin matkailun edistämiseen ja kehittämiseen kohdentuvat säästötoimet vaikuttavat suoraan vähenevinä henkilöstö- tai kehittämisresursseina. Samalla osa jo saavutetuista tavoitteista on vaarassa, mikäli ylläpitoon tai jatkokehittämiseen ei löydy rahoitusta.

Työolobarometri

Työolobarometri on vuosittain tehtävä otantatutkimus, joka on seurannut työelämän laadun kehittymistä palkansaajien näkökulmasta vuodesta 1992 lähtien.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteutti tutkimuksen vuoden 2024 syksyllä ja barometriin vastasi yhteensä 2072 palkansaajaa. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen yhteydessä elo- ja syys- ja lokakuun aikana tekemiin verkkokyselyyn ja puhelinhaastatteluihin. Tiedot voidaan luotettavasti yleistää koskemaan työssä olevia palkansaajia koko Suomessa ja kaikilla sektoreilla. Työolobarometrin 2024 tulokset julkaistaan keväällä 2025 Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja-sarjassa.

Kansainvälinen aikuisten taitotutkimus (PIAAC)

Työ- ja elinkeinoministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö ovat rahoittaneet ja ohjanneet OECD:n johtaman Kansainvälisen aikuisten taitotutkimuksen (PIAAC) tiedonkeruun Suomessa.

Tilastokeskus toteutti tutkimushaastattelut vuosina 2022–2023 ja Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos analysoi Suomen ensitulokset. Sekä kansainväliset OECD:n raportoimat tulokset että kansalliset tulokset julkaistiin 10.12.2024. Suomen 16–65-vuotiaan aikuisväestön tiedonkäsittelyn perustaidot ovat 31 maan

vertailussa parhaat. Lisäksi Suomessa aikuisväestön luku- ja numerotaidot ovat paremmat kuin noin 10 vuoden takaisessa ensimmäisessä PI-AAC-tutkimuksessa. Suomi erottuu etenkin huippuosaajien ja erinomaisten osaajien kansainvälisesti suurilla osuuksilla. Samalla on huomattava, että 310 000:lla 16–65-vuotiaalla on heikot luku-, numero-, ja ongelmanratkaisutaidot nyky-yhteiskunnassa ja työelämässä pärjäämiseen.

Kansallisen aluekehittämisen toimintamallin arviointi

Suomen kansallisen aluekehittämisen toimintamallin toimivuutta ja vaikuttavuutta tarkasteleva raportti valmisteltiin työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta. Arvioinnin suoritti konsortio, jonka muodostivat Itä-Suomen yliopiston Alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatia (vastuullinen arvioitsija) sekä alue- ja kuntatutkimukseen erikoistunut yritys MDI (part of FCG). Arviointi on osa alueiden kehittämisen ja sen lainsäädännön kokonaisuuden toimeenpanon seurantaa, jonka päätuloksia esitellään eduskunnalle vuonna 2025 annettavassa aihepiiriä koskevassa selonteossa.

Arvioinnin näkökulmat liittyvät toimintamallin osa-alueisiin kuten kansalliseen koordinointiin ja yhteensovittamiseen, valtioneuvoston yhteistyöhön ja vuoropuheluun alueiden kanssa sekä valtioneuvoston aluekehittämispäätökseen. Aluekehittämisen toimintamallia on arvioitu paitsi vaikuttavuuden, myös tarkoituksemukaisuuden sekä käytettävissä olevien resurssien kannalta.

Vaikka arviointi antaa myönteisen yleiskuvan kansallisesta aluekehittämisen toimintamallista, sisältää raportti varsin kriittisiäkin havaintoja. Suosituksista merkittävimmät liittyvät politiikkaintegraation vahvistamiseen, EU-ohjelmatyön ja kansallisen aluekehittämisen yhteensovittamisen vahvistamiseen sekä aluekehittämispäätöksen voimassaolon ja sen toteutusta seuraavan alueiden uudistumisen neuvottelukunnan (AUNE) toimikauden ulottamiseen yli hallituskausien (Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu 2024:23).

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Väärinkäytöksiä tai virheitä ei havaittu vuonna 2024.

1.10.2 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Työ- ja elinkeinoministeriö ei tee perintäpäätöksiä Euroopan alue- ja rakennepoliittikan rahastoista (EAKR, ESR, JTF) rahoitetuissa hankkeissa, vaan perintäpäätökset kuuluvat em. rahoitusta välittävillä toimielimillä. Näitä ovat maakuntien liitot, neljä ELY-keskusta, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö sekä Business Finland.

Työ- ja elinkeinoministeriö raportoi kootusti EU-rahoitusosuudeltaan yli 10 000 euron sääntöjenvastaisuudet, petosepäilyt sekä todetut petokset Euroopan petoksentorjuntavirastoon (OLAF). Kertomusvuonna raportoitiin neljä uutta tapausta, jotka kaikki olivat tavanomaisia sääntöjenvastaisuuksia. Sääntöjenvastainen toiminta liittyi investoinnin käyttöaikaan, tukikelvottomiin kustannustyyppeihin sekä hankkeen toteutusaikaan. Kaikki tapaukset ovat peräisin ELY-keskusten rahoittamista hankkeista.

Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR), Euroopan sosiaalirahaston (ESR) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) osarahoittamissa hankkeissa tehtiin kertomusvuonna 154 takaisinperintäpäätöstä. Viidessä tapauksessa tuensaaja oli omaehtoisesti ilmoittanut muutoksista, joilla on ollut vaikutusta tukiehtojen täyttymättä jäämiseen. Valtaosa takaisinperinnöistä perustui kuitenkin rahoittajan tekemään takaisinperintäpäätökseen. Alle 100 euron tukea ei tarvitse periä takaisin. Takaisinperintäpäätösten määrä noudattelee viime vuosien tasoja.

Tarkastusviranomaisena toimiva valtiovarainministeriön Valtiovarain Controller-yksikkö vastaa hanketarkastuksista. Takaisinperintäpäätöksiä ehditään rahoittajaorganisaatioissa tekemään suurelta osin vasta vuoden 2025 puolella, sillä tarkastustulokset valmistuvat yleensä loppuvuodesta. Pääsääntöisesti sääntöjenvastaiset menot havaitaan kuitenkin rahoittajien oman valvontatyön tuloksena tai maksatus-ten jälkeen tehdyissä paikan päällä varmuuksissa pitkin vuotta. Kertomusvuoden takaisinperintäpäätösten taustalla oli yleisimmin palkkakustannuksiin liittyvä virhe tai hanketoimintaan kuulumattomia kustannuksia.

Takaisinperittäväksi määrätyn tukiosuuden määrä korkoineen oli kertomusvuonna yhteensä 9 235 959 euroa, joista 451 579 euroa on saatu onnistuneesti perittyä vuoden loppuun mennessä. Perintäpäätösten määrää nostaa yksi suuri konkurssitapaus, joka on korkoineen 7 301 121 euroa. Kaikkiaan 28 hankkeessa on vielä perittävää 8 571 016 euroa. Epäonnistuneiksi lopulta todettuja takaisinperintöjä on toistaiseksi todettu kymmenen kappaletta vuonna 2024. Syynä on yleensä se, ettei esimerkiksi konkurssipesästä jää varoja tai tuensaaja todetaan varattomaksi.

Perintäpäätöksiä tehtiin ESR-hankeissa enemmän kuin EAKR-hankeissa. JTF:n rahastossa uutena rahastona on ehditty tekemään vasta muutamia päätöksiä. Perintäsummat vaihtelevat muutamista satasista ylöspäin ja vain neljässä yritystukihankkeessa perittävät summat ylittivät 100 000 euroa. Näistä suurimmista perinnöistä yhdessä hankkeessa hanketoiminta oli ehditty aloittaa jo ennen hankehakemusta eli tukikelpoisuusajan alkua, mutta kolmessa muussa perinnät liittyivät investointihankkeisiin, joissa yritys oli asetettu konkurssiin. Yritystukihankkeissa takaisinperinnän perusteena onkin usein yritystoiminnan lopettaminen esimerkiksi konkurssin vuoksi. Talousarvion toteumalaskelma

2 Talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	4 564,38	9 214	9 214,10	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	4 564,38	9 214	9 214,10	0,00	100
12.	Sekalaiset tulot	224 304 624,00	318 773 484	414 018 137,53	95 244 653,51	130
12.32.31.	Palkkaturvamaksujen palautukset	19 785 846,19	29 778 623	29 778 623,42	0,00	100
12.32.50.	EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muista koheesio- ja rakennepolitiikan rahastoista saatavat tulot	174 663 598,68	240 000 000	333 913 228,13	93 913 228,13	139
	12.32.50.01. Euroopan aluekehitysrahasto	102 636 739,11	125 000 000	113 432 560,81	-11 567 439,19	91
	12.32.50.01.1. Kauden 2014-2020 ohjelma, EAKR	102 636 739,09	50 000 000	50 880 424,28	880 424,28	102
	12.32.50.01.2. Kauden 2021-2027 ohjelma, EAKR	0,02	75 000 000	62 552 136,53	-12 447 863,47	83
	12.32.50.02. Euroopan sosiaalirahasto	69 698 470,62	70 000 000	49 024 037,76	-20 975 962,24	70
	12.32.50.02.1. Kauden 2014-2020 ohjelma, ESR	69 698 470,60	20 000 000	18 594 467,38	-1 405 532,62	93
	12.32.50.02.2. Kauden 2021-2027 ohjelma, ESR	0,02	50 000 000	30 429 570,38	-19 570 429,62	61
	12.32.50.03. Vähävaraisten rahasto, FEAD	–	2 000 000	–	-2 000 000,00	0
	12.32.50.04. Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto, JTF	2 328 388,95	42 000 000	164 346 629,56	122 346 629,56	391
	12.32.50.05. Brexit-mukautusvaraus, BAR	–	1 000 000	7 110 000,00	6 110 000,00	711
12.32.99.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	18 100 572,63	19 329 051	20 660 476,77	1 331 425,38	107
	12.32.99.02. Royalty-tulot	8 054 680,47	7 500 000	8 831 425,38	1 331 425,38	118
	12.32.99.07. Muut tulot	10 045 892,16	11 829 051	11 829 051,39	0,00	100

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2024	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
12.39.04.	Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	9 383 736,40	29 179 040	29 179 040,48	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	2 370 870,10	486 769	486 768,73	0,00	100
13.	Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	92 620 739,36	1 544 770	1 544 770,43	0,00	100
13.01.05.	Korot muista lainoista	2 620 739,36	1 544 770	1 544 770,43	0,00	100
13.03.01.	Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	90 000 000,00	–	–	–	–
15.	Lainat	14 916 666,66	14 916 667	14 916 666,66	0,00	100
15.01.04.	Muiden lainojen lyhennykset	14 916 666,66	14 916 667	14 916 666,66	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		331 846 594,40	335 244 135	430 488 788,72	95 244 653,51	128

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23.	Valtioneuvoston kanslia	52 994,39	790 320	324 686,56	465 633,16	790 319,72	0,00	0,00	790 319,72	324 686,56	465 633,16
23.01.01.	Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (nettob)(S3)	–	692 000	226 366,84	465 633,16	692 000,00	0,00	–	692 000,00	226 366,84	465 633,16
	23.01.01.2. Valtioneuvoston yhteinen toiminta ja hankkeet (EK) (varattu)	–	692 000	226 366,84	465 633,16	692 000,00	0,00	–	692 000,00	226 366,84	465 633,16
23.01.03.	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (S2)	52 994,39	98 320	98 319,72	–	98 319,72	0,00	–	98 319,72	98 319,72	–
	23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkaus- ja muut menot	52 994,39	98 320	98 319,72	–	98 319,72	0,00	–	98 319,72	98 319,72	–
24.	Ulkoministeriön hallinnonala	–	–	–	–	–	–	143 109,45	143 109,45	28 459,19	79 000,00
24.90.20.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	–	–	–	–	–	–	79 000,00	79 000,00	–	79 000,00
24.90.68.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	–	–	–	–	–	–	64 109,45	64 109,45	28 459,19	–
26.	Sisäministeriön hallinnonala	1 878 500,00	4 430 108	0,00	4 430 108,00	4 430 108,00	0,00	947 654,50	5 377 762,50	698 519,50	4 679 243,00

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Talousarvio		siirto		Vertailu	Edellisiltä	Käyttö vuonna		Siirretty	
		Tilinpäätös	2024	seuraavalle	Tilinpäätös			2024	2024		peruutukset
		2023	(TA + LTA:t)	käyttö 2024	vuodelle	Talousarvio - Tilinpäätös	vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	(pl. peruutukset)	vuodelle	
26.01.26.	EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021-2027 (S3)	1 878 500,00	4 430 108	0,00	4 430 108,00	4 430 108,00	0,00	947 654,50	5 377 762,50	698 519,50	4 679 243,00
	26.01.26.2. AMIF erillismäärärahat (EK) (varattu)	1 878 500,00	4 430 108	0,00	4 430 108,00	4 430 108,00	0,00	947 654,50	5 377 762,50	698 519,50	4 679 243,00
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	16 644,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	16 644,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–
29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	141 631,00	–	–	–	–	132 031,73	132 031,73	77 358,13	0,00	
29.01.53.	Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (S2)	141 631,00	–	–	–	–	132 031,73	132 031,73	77 358,13	0,00	
	29.01.53.1. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (KPY)	–	–	–	–	–	70 000,00	70 000,00	15 326,40	0,00	

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	29.01.53.2. Jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelman mukaisten menojen ja avustusten maksaminen, EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRFP3C2I1) (EK) (varattu)	141 631,00	–	–	–	–	–	62 031,73	62 031,73	62 031,73	0,00
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	639 128 704,34	786 140 872	533 368 977,89	116 857 120,16	650 226 098,05	135 914 773,80	64 382 666,97	360 186 998,44	200 035 671,06	131 062 610,76
32.01.01.	Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (netto)(S2)	39 247 000,00	44 161 000	32 595 010,72	11 565 989,28	44 161 000,00	0,00	5 051 171,82	49 212 171,82	36 679 012,46	11 565 989,28
	32.01.01.01. Toimintamenot (KPY)	36 236 629,86	39 646 000	31 985 422,32	7 660 577,68	39 646 000,00	0,00	1 900 149,50	41 546 149,50	33 885 571,82	7 660 577,68
	32.01.01.01.1. Ministeriön palkkausmenot	29 521 860,00	31 902 064	29 815 108,13	2 086 955,87	31 902 064,00	0,00	1 900 149,50	33 802 213,50	31 715 257,63	2 086 955,87
	32.01.01.01.2. Muut kulutusmenot	6 714 769,86	7 743 936	2 170 314,19	5 573 621,81	7 743 936,00	0,00	0,00	7 743 936,00	2 170 314,19	5 573 621,81
	32.01.01.02. Tutkimus- ja selvitystoiminta (KPY)	174 000,00	700 000	0,00	700 000,00	700 000,00	0,00	800 000,00	1 500 000,00	800 000,00	700 000,00
	32.01.01.03. Ulkopuolinen rahoitus (KPY)	20 000,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32.01.01.04. Toimintamomentin tulot (KPY)	-504 629,86	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
32.01.01.08. TEM:n toimintameno erityiskohteet	3 281 000,00	3 815 000	609 588,40	3 205 411,60	3 815 000,00	0,00	2 325 918,77	6 140 918,77	1 993 440,64	3 205 411,60	
32.01.01.08.01. Energiainfrastruktuuri- investoinnit (RRFP1C1I1) (EK) (varattu)	300 000,00	161 000	30 855,03	130 144,97	161 000,00	0,00	297 407,03	458 407,03	88 262,06	130 144,97	
32.01.01.08.02. Investoinnit uuteen energiateknologiaan (RRFP1C1I2) (EK) (varattu)	300 000,00	250 000	22 060,99	227 939,01	250 000,00	0,00	278 908,76	528 908,76	68 877,02	227 939,01	
32.01.01.08.03. Vähähiilisen vedyn sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen (RRFP1C2I1) (EK) (varattu)	456 000,00	486 000	13 307,97	472 692,03	486 000,00	0,00	422 675,41	908 675,41	33 691,88	472 692,03	
32.01.01.08.04. Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen (RRFP1C2I2) (EK) (varattu)	20 000,00	55 000	–	55 000,00	55 000,00	0,00	20 000,00	75 000,00	0,00	55 000,00	

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talouden käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	32.01.01.08.05. Maahanmuuton digitaalinen infrastrukturi (RRFP3C1R3) (EK) (varattu)	70 000,00	70 000	70 000,00	–	70 000,00	0,00	8 137,04	78 137,04	78 137,04	0,00
	32.01.01.08.06. Jatkuvan oppimisen uudistus (RRFP3C2R1) (EK) (varattu)	2 085 000,00	2 753 000	452 127,86	2 300 872,14	2 753 000,00	0,00	1 251 108,23	4 004 108,23	1 703 236,09	2 300 872,14
	32.01.01.08.07. Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (RRFP3C3I3) (EK) (varattu)	50 000,00	–	–	–	–	–	47 682,30	47 682,30	0,00	0,00
	32.01.01.08.08. T&K puhtaan energian ja materiaalivirtojen pilotointi (RRFP5C1I2) (EK) (varattu)	–	40 000	21 236,55	18 763,45	40 000,00	0,00	–	40 000,00	21 236,55	18 763,45
	32.01.01.09. Toimialakohtainen kasvukokonaisuus	40 000,00	–	–	–	–	–	25 103,55	25 103,55	0,00	0,00
32.01.02.	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (nettob)(S2)	5 284 686,36	2 102 536	228 034,79	1 874 501,21	2 102 536,00	0,00	67 900,15	2 170 436,15	235 132,29	1 874 501,21

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talouden käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käyttövissa vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	32.01.02.1. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (KPY)	5 014 686,36	1 632 536	15 423,42	1 617 112,58	1 632 536,00	0,00	0,00	1 632 536,00	15 423,42	1 617 112,58
	32.01.02.2. Yritystoiminnan kehittämispalvelut (KPY)	270 000,00	470 000	212 611,37	257 388,63	470 000,00	0,00	7 097,50	477 097,50	219 708,87	257 388,63
	32.01.02.7. Kasvun kiihdyttämishjelma (RRFP3C4I1) (EK) (varattu)	–	–	–	–	–	–	60 802,65	60 802,65	0,00	0,00
32.01.03.	Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (nettob)(S2)	3 131 368,80	785 365	780 726,55	4 638,39	785 364,94	0,00	743 745,90	1 529 110,84	1 404 726,55	4 638,39
	32.01.03.1. Työ- ja elinkeinoimistojen toimintamenot (KPY)	3 131 368,80	785 365	780 726,55	4 638,39	785 364,94	0,00	624 000,00	1 409 364,94	1 404 726,55	4 638,39
	32.01.03.3. Työkykyohjelman ja IPS-mallin laajentaminen (RRFP3C1I1) (EK) (varattu)	–	–	–	–	–	–	119 745,90	119 745,90	0,00	0,00
32.01.10.	Digitalisaation kehittäminen (S3)	6 839 837,00	7 722 200	1 500 000,00	6 222 200,00	7 722 200,00	0,00	1 658 838,20	9 381 038,20	2 397 347,60	6 983 690,60
	32.01.10.02. Luvat ja valvonta-hanke	1 500 000,00	–	–	–	–	–	17 348,62	17 348,62	17 348,62	0,00

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	32.01.10.07. Hallinnonalan digitalisaation kehittäminen	4 539 837,00	6 222 200	0,00	6 222 200,00	6 222 200,00	0,00	1 641 489,58	7 863 689,58	879 998,98	6 983 690,60
	32.01.10.08. Tehokkaan rahanpesun estämisen valvonta ja täytäntöönpano (RRFP2C3R1) (EK) (varattu)	800 000,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	32.01.10.10. Lupamenettelyt ja viranomaisuudistukset (RRFP5C1R1) (EK) (varattu)	–	1 500 000	1 500 000,00	–	1 500 000,00	0,00	–	1 500 000,00	1 500 000,00	0,00
32.01.20.	Siviilipalvelus (A)	–	422 000	–	–	–	422 000,00	–	–	–	–
32.01.29.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	3 782 985,62	1 545 312	1 545 311,99	–	1 545 311,99	0,00	–	–	–	–
32.01.40.	Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (S3)	4 421 000,00	3 833 000	2 889 193,39	943 806,61	3 833 000,00	0,00	2 095 845,08	5 928 845,08	4 762 038,47	1 166 806,61
	32.01.40.1. Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille	–	3 673 000	2 761 193,39	911 806,61	3 673 000,00	0,00	–	3 673 000,00	2 761 193,39	911 806,61
	32.01.40.2. Viexpon vientihankkeiden edistäminen (EK) (varattu)	–	160 000	128 000,00	32 000,00	160 000,00	0,00	–	160 000,00	128 000,00	32 000,00

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)		Siirretty seuraavalle vuodelle
									Käytettävissä vuonna 2024		
32.01.41.	Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (A)	6 529 028,33	5 150 000	4 920 000,00	–	4 920 000,00	230 000,00	–	–	–	–
	32.01.41.1. Erityisavustus VTT:n tutkimusinfrastruktuuriin	–	4 920 000	4 690 000,00	–	4 690 000,00	230 000,00	–	–	–	–
	32.01.41.2. Puhtaan energian pilotti-infrastruktuuri Bioruukkiin (RRFP5C1I2) (EK) (varattu)	–	230 000	230 000,00	–	230 000,00	0,00	–	–	–	–
32.01.49.	Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan (S2)	97 020 000,00	118 355 000	118 355 000,00	–	118 355 000,00	0,00	–	118 355 000,00	118 355 000,00	0,00
	32.01.49.1. Valtionavustus VTT:n toimintaan	–	107 675 000	107 675 000,00	–	107 675 000,00	0,00	–	107 675 000,00	107 675 000,00	0,00
	32.01.49.2. REPowerEU	–	10 680 000	10 680 000,00	–	10 680 000,00	0,00	–	10 680 000,00	10 680 000,00	0,00
	32.01.49.2.1. REPowerEU-suunnitelman toteutus (RRFP5C1I2) (EK) (varattu)	–	9 000 000	9 000 000,00	–	9 000 000,00	0,00	–	9 000 000,00	9 000 000,00	0,00
	32.01.49.2.2. Puhtaan energijärjestelmän siirtymä (RRFP5C1I2) (EK) (varattu)	–	1 680 000	1 680 000,00	–	1 680 000,00	0,00	–	1 680 000,00	1 680 000,00	0,00

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.01.50.	Valtionavustus kuluttajajärjestölle (K)	1 472 000,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–
32.01.51.	Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (A)	1 084 865,43	1 272 204	1 124 364,34	–	1 124 364,34	147 840,01	–	–	–	–
	32.01.51.1. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnan menoista (KPY)	1 072 000,00	1 172 000	1 124 364,34	–	1 124 364,34	47 635,66	–	–	–	–
	32.01.51.2. Valtion osuus työntantajille eräisiin merimiesten matkakustannuksiin (KPY)	12 865,43	100 204	–	–	–	100 204,35	–	–	–	–
32.01.66.	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (S2)	18 590 000,00	19 456 000	17 152 200,95	2 303 799,05	19 456 000,00	0,00	2 811 824,07	22 267 824,07	19 964 025,02	2 303 799,05
32.20.41.	Energiatuki (A)	34 467 441,16	67 045 000	56 265 537,22	–	56 265 537,22	10 779 462,78	–	–	–	–
	32.20.41.1. Energiatuki	33 871 500,84	28 610 000	24 558 245,22	–	24 558 245,22	4 051 754,78	–	–	–	–
	32.20.41.2. Energiainfrastruktuuri- investoinnit (RRFP1C11) (EK) (varattu)	–	15 366 000	12 212 955,00	–	12 212 955,00	3 153 045,00	–	–	–	–

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Talousarvio		Talousarvion 2024 määrärahojen		Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle		Tilinpäätös 2024	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	32.20.41.3. Investoinnit uuteen energiateknologiaan (RRFP1C1I2) (EK) (varattu)	595 940,32	17 876 000	15 199 746,00	–	15 199 746,00	2 676 254,00	–	–	–	–
	32.20.41.5. Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen (RRFP1C2I2) (EK) (varattu)	–	5 193 000	4 294 591,00	–	4 294 591,00	898 409,00	–	–	–	–
32.20.89.	Pääomasijoitus Lääkekehityskeskus Oy:lle (S3)	20 000 000,00	–	–	–	–	–	10 000 000,00	10 000 000,00	–	10 000 000,00
32.30.35.	Valtion korvaus kunnille TE -palvelu-uudistuksen muutokulujen kattamiseen (K)	–	34 000 000	34 000 000,00	–	34 000 000,00	0,00	–	–	–	–
	32.30.35.1. Valtion korvaus kunnille TE -palvelu-uudistuksen muutokulujen kattamiseen	–	33 380 000	33 380 000,00	–	33 380 000,00	0,00	–	–	–	–
	32.30.35.2. Kuntaliiton neuvonta (EK) (varattu)	–	620 000	620 000,00	–	620 000,00	0,00	–	–	–	–
32.30.40.	Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (S3)	10 921 000,00	10 157 000	5 325 000,00	4 832 000,00	10 157 000,00	0,00	13 045 479,84	23 202 479,84	14 990 434,78	8 053 000,00

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.30.40.1. Kansallinen ALKE (KPY)	–	–	–	–	–	–	472 073,09	472 073,09	353 028,05	0,00
32.30.40.2. Äkilliset rakennemuutokset	–	–	–	–	–	–	8 199 000,00	8 199 000,00	8 159 000,00	0,00
32.30.40.4. KEINO-osaamiskeskus (KPY)	–	–	–	–	–	–	1 153 406,75	1 153 406,75	1 153 406,73	0,00
32.30.40.5. Kutilan kanava (KPY)	500 000,00	5 000 000	5 000 000,00	–	5 000 000,00	0,00	–	5 000 000,00	5 000 000,00	0,00
32.30.40.6. Kalajoen Marinan vierassatama (KPY)	6 000 000,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–
32.30.40.7. Matkailun tukeminen (KPY)	1 000 000,00	325 000	325 000,00	–	325 000,00	0,00	–	325 000,00	325 000,00	0,00
32.30.40.8. Alueellista elinvoimaa edistävät hankkeet (KPY)	200 000,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–
32.30.40.9. Ulkorajamaakunnat (KPY)	3 221 000,00	4 832 000	–	4 832 000,00	4 832 000,00	0,00	3 221 000,00	8 053 000,00	–	8 053 000,00
32.30.41. Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan (S3)	10 000 000,00	2 000 000	–	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	20 000 000,00	22 000 000,00	0,00	2 000 000,00

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32.30.42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (A)	–	279 799	–	–	–	279 799,00	–	–	–	–	–
32.30.42.2. Kasvun kiihdyttämisohjelman toimeenpano (RRFP3C41) (EK) (varattu)	–	279 799	–	–	–	279 799,00	–	–	–	–	–
32.30.44. Alueellinen kuljetustuki (S3)	6 300 000,00	6 300 000	–	6 300 000,00	6 300 000,00	0,00	0,00	6 300 000,00	–	6 300 000,00	
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	6 063 651,75	77 810 131	–	77 810 130,53	77 810 130,53	0,00	3 057,88	77 813 188,41	0,00	77 810 130,53	
32.30.51.03. Työvoimakoulutuksen hankinta (KPY)	5 489 800,79	0	–	0,44	0,44	0,00	0,38	0,82	0,00	0,44	
32.30.51.10. Vakuutusurva (KPY)	573 850,96	0	–	0,09	0,09	0,00	0,00	0,09	–	0,09	
32.30.51.11. Yritystoiminnan kehittämisspalvelujen hankinta (KPY)	–	–	–	–	–	–	3 057,50	3 057,50	0,00	0,00	
32.30.51.14. Työvoimaviranomaisille maksettavat korvaukset (KPY)	–	77 810 130	–	77 810 130,00	77 810 130,00	0,00	–	77 810 130,00	–	77 810 130,00	

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.30.52.	Palkkaturva (A)	–	109 286	–	–	–	109 285,98	–	–	–	–
	32.30.52.2. Takaisinperittyjen saatavien palautukset ja korot (KPY)	–	58 444	–	–	–	58 443,94	–	–	–	–
	32.30.52.3. Viranomaismaksut, oikeudenkäyntikulut ja konkurssikustannukset (KPY)	–	50 842	–	–	–	50 842,04	–	–	–	–
32.30.64.	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (A)	184 390 882,77	190 726 939	122 592 211,26	–	122 592 211,26	68 134 727,80	–	–	–	–
	32.30.64.01. EAKR 2014-2020 velvoitteet (KPY)	–	1 069 356	1 059 054,14	–	1 059 054,14	10 301,86	–	–	–	–
	32.30.64.02. ESR 2014-2020 velvoitteet (KPY)	–	5 216 000	5 215 886,73	–	5 215 886,73	113,27	–	–	–	–
	32.30.64.03. RR-ohjelma 2021-2027 (KPY)	60 179 184,41	148 673 990	87 867 267,72	–	87 867 267,72	60 806 721,83	–	–	–	–
	32.30.64.03.1. ESR, EAKR ja JTF (KPY)	44 756 191,00	133 858 456	73 924 205,00	–	73 924 205,00	59 934 251,43	–	–	–	–

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.30.64.03.2. RR tekninen tuki (varattu) (EK)	15 422 993,41	14 815 533	13 943 062,72	–	13 943 062,72	872 470,40	–	–	–	–
32.30.64.04. Interreg ja ulkorajaohjelmat 2021-2027 (KPY)	2 897 802,52	7 900 000	6 570 846,84	–	6 570 846,84	1 329 153,16	–	–	–	–
32.30.64.04.1. Interreg- ohjelmat (KPY)	2 897 802,52	7 900 000	6 570 846,84	–	6 570 846,84	1 329 153,16	–	–	–	–
32.30.64.07. EAKR 2014-2020 (KPY)	110 173 175,73	18 671 904	14 430 236,63	–	14 430 236,63	4 241 667,80	–	–	–	–
32.30.64.08. EAY ja ENI CBC 2014-2020 (KPY)	3 968 713,91	1 106 000	193 823,92	–	193 823,92	912 176,08	–	–	–	–
32.30.64.08.1. EAY (KPY)	2 239 411,32	300 000	193 823,92	–	193 823,92	106 176,08	–	–	–	–
32.30.64.08.2. ENI CBC (KPY)	1 729 302,59	806 000	–	–	–	806 000,00	–	–	–	–
32.30.64.09. ESR 2014-2020 (KPY)	231 464,20	839 689	3 507,00	–	3 507,00	836 182,08	–	–	–	–
32.30.64.11. InvestEU	6 940 542,00	6 941 000	6 940 542,00	–	6 940 542,00	458,00	–	–	–	–
32.30.64.13. Velvoitteet 2000-2006 (KPY)	–	8 000	10 291,09	–	10 291,09	-2 291,09	–	–	–	–
32.30.64.14. FEAD 2014-2020 velvoitteet (KPY)	–	301 000	300 755,19	–	300 755,19	244,81	–	–	–	–

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Talousarvion 2024 määrärahojen					Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32.30.87.	Pääomasijoitus Työkanava Oy:lle (S2)	7 000 000,00	–	–	–	–	–	7 000 000,00	7 000 000,00	0,00	0,00
	32.30.87.1. Pääomasijoitus Työkanava Oy:lle (KPY)	5 000 000,00	–	–	–	–	–	5 000 000,00	5 000 000,00	0,00	0,00
	32.30.87.2. Osatyökykyisten työmahdollisuuksien vahvistaminen(RRFP3C111) (EK) (varattu)	2 000 000,00	–	–	–	–	–	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00
32.30.95.	Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu (A)	9 388 312,57	6 000 000	5 813 016,51	–	5 813 016,51	186 983,49	–	–	–	–
32.40.42.	Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (A)	1 149 827,03	900 000	900 000,00	–	900 000,00	0,00	–	–	–	–
32.40.47.	Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset (A)	22 692 277,53	40 436 000	21 261 325,26	–	21 261 325,26	19 174 674,74	–	–	–	–
32.40.60.	Siirrot hallinnonalan rahastoihin (A)	13 133 333,33	1 020 000	1 000 000,00	–	1 000 000,00	20 000,00	–	–	–	–
32.40.82.	Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan (A)	–	10 000	–	–	–	10 000,00	–	–	–	–
32.40.89.	Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle (S3)	90 000 000,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talouden käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
	32.40.89.2. Teollisuus- ja elinkeinopoliittiset suorat pääomasijoitukset (EK) (varattu)	90 000 000,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–
32.40.95.	Tuontovaihtosopimus- ja suojausmenot (A)	77 027,25	–	–	–	–	–	–	–	–	–
32.50.03.	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (S2)	2 322 179,41	3 122 100	122 044,91	3 000 055,09	3 122 100,00	0,00	1 904 804,03	5 026 904,03	1 247 953,89	3 000 055,09
	32.50.03.1. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (KPY)	2 322 179,41	3 122 100	122 044,91	3 000 055,09	3 122 100,00	0,00	1 904 804,03	5 026 904,03	1 247 953,89	3 000 055,09
32.50.30.	Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä (A)	33 820 000,00	141 420 000	105 000 000,00	–	105 000 000,00	36 420 000,00	–	–	–	–
	32.50.30.1. Paluumuuttajien kustannukset (KPY)	–	156 000	–	–	–	156 000,00	–	–	–	–
	32.50.30.2. Laskennalliset korvaukset pakolaisista ja tilapäistä suojelua saavista (KPY)	–	4 008 000	–	–	–	4 008 000,00	–	–	–	–

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun
numero, nimi ja määrärahalajiTalousarvion 2024
määrärahojen

Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2024 määrärahojen		Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö 2024	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32.50.30.3. Muut pakolaisista ja tilapäistä suojelua saavista maksettavat korvaukset (KPY)	33 820 000,00	136 551 000	105 000 000,00	–	105 000 000,00	31 551 000,00	–	–	–	–	–
32.50.30.4. Alkukartoituksen kustannukset (KPY)	–	705 000	–	–	–	705 000,00	–	–	–	–	–
Määrärahatilit yhteensä	641 218 473,73	791 361 300	533 693 664,45	121 752 861,32	655 446 525,77	135 914 773,80	65 605 462,65	366 630 221,84	201 164 694,44	136 286 486,92	

Työ- ja elinkeinoministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)						
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2024 valtuudet						Uusittu v. 2025 TA:ssa	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä								
32.01.00. Turvavarastolainojen korkotuki	–	8 400	0	8 400	0	8 400	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2024 käytettävissä olleet valtuudet	–	8 400	0	8 400	0	8 400	0	0	0	0	0	0	0	0
32.01.00. Turvavarstoavustukset	–	34	0	34	0	34	0	0	0	0	0	0	0	0
Vuonna 2024 käytettävissä olleet valtuudet	–	34	0	34	0	34	0	0	0	0	0	0	0	0
32.01.41. Erityisavustus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin	24 050	10 000	0	10 000	10 000	0	0	4 920	12 250	500	0	0	0	12 750
Aikaisempien vuosien valtuudet	24 050	–	–	–	–	–	–	4 690	2 980	0	0	0	0	2 980
Vuonna 2024 käytettävissä olleet valtuudet	–	10 000	0	10 000	10 000	0	0	230	9 270	500	0	0	0	9 770

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)						
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2024 valtuudet						Uusittu v. 2025 TA:ssa	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä								
32.20.41. Energiatuki	1 263 258	145 500	25 000	170 500	83 641	86 859	86 859	56 266	168 000	200 000	270 641	125 000	763 641	
Aikaisempien vuosien valtuudet	1 263 258	–	–	–	–	–	–	56 266	150 000	180 000	250 000	100 000	680 000	
Vuonna 2024 käytettävissä olleet valtuudet	–	145 500	25 000	170 500	83 641	86 859	86 859	–	18 000	20 000	20 641	25 000	83 641	
32.20.44. Suomen elpymis- ja palautusvälineen mukainen	–	4 258	0	4 258	0	4 258	0	0	0	0	0	0	0	
Vuonna 2024 käytettävissä olleet valtuudet	–	4 258	0	4 258	0	4 258	0	0	0	0	0	0	0	
32.20.49. InvestEU- ohjelman kansallinen rahoitusosuus	14 100	0	0	0	0	0	0	0	14 079	0	0	0	14 079	
Aikaisempien vuosien valtuudet	14 100	–	–	–	–	–	–	0	14 079	0	0	0	14 079	
32.30.40. Alueiden kestävän kasvun tukeminen	12 500	0	16 106	16 106	0	16 106	16 106	5 000	5 000	2 000	0	0	7 000	
Aikaisempien vuosien valtuudet	12 500	–	–	–	–	–	–	5 000	5 000	2 000	0	0	7 000	
Vuonna 2024 käytettävissä olleet valtuudet	–	0	16 106	16 106	0	16 106	16 106	0	0	0	0	0	0	

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)						
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2024 valtuudet						Uusittu v. 2025 TA:ssa	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä								
32.30.64. EU:n ja valtion rahoitusuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesipolitiikan ohjelmiin	337 703	134 794	315 329	450 123	215 408	234 715	197 498	116 015	113 135	82 718	27 572	55 136	278 561	
Aikaisempien vuosien valtuudet	337 703	–	–	–	–	–	–	87 843	36 530	27 397	9 132	18 265	91 324	
Vuonna 2024 käytettävissä olleet valtuudet	–	134 794	315 329	450 123	215 408	234 715	197 498	28 172	76 605	55 321	18 440	36 871	187 237	
32.30.95. Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu	23 000	0	0	0	0	0	0	5 813	8 532	0	0	0	8 532	
Aikaisempien vuosien valtuudet	23 000	–	–	–	–	–	–	5 813	8 532	0	0	0	8 532	
32.40.42. Valtiontuki sähköhuollon turvaamiseksi	7 000	0	0	0	0	0	0	900	800	1 100	1 000	1 000	3 900	
Aikaisempien vuosien valtuudet	7 000	–	–	–	–	–	–	900	800	1 100	1 000	1 000	3 900	
32.40.48. Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille	–	33 000 000	0	33 000 000	6 413 127	26 586 873	0	145 273	82 240	64 850	59 722	237 607	444 419	

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)						
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2024 valtuudet						Uusittu v. 2025 TA:ssa	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä								
Vuonna 2024 käytettävissä olleet valtuudet	–	33 000 000	0	33 000 000	6 413 127	26 586 873	0	145 273	82 240	64 850	59 722	237 607	444 419	
32.40.82. Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan	–	1 000 000	0	1 000 000	0	1 000 000	0	0	0	0	0	0	0	
Vuonna 2024 käytettävissä olleet valtuudet	–	1 000 000	0	1 000 000	0	1 000 000	0	0	0	0	0	0	0	
Yhteensä	1 681 611	34 302 986	356 435	34 659 421	6 722 176	27 937 245	300 463	334 187	404 036	351 168	358 935	418 743	1 532 882	
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	1 681 611	–	–	–	–	–	–	160 512	217 921	210 497	260 132	119 265	807 815	
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	0	–	–	–	–	–	–	0	0	0	0	0	0	
Vuonna 2024 käytettävissä olleet valtuudet, josta	–	1 302 986	356 435	1 659 421	309 049	1 350 372	300 463	28 402	103 875	75 821	39 081	61 871	280 648	
- korkotuki- tms. valtuudet ⁴⁾	–	33 000 000	0	33 000 000	6 413 127	26 586 873	0	145 273	82 240	64 850	59 722	237 607	444 419	

1) Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

2) Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetty valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään "00".

3) Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

4) Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2024-31.12.2024		1.1.2023-31.12.2023	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	417 303,59		461 172,24	
Muut toiminnan tuotot	<u>21 646 819,33</u>	22 064 122,92	<u>24 896 817,41</u>	25 357 989,65
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	45 387,06		50 950,62	
Henkilöstökulut	33 974 792,13		35 761 792,87	
Vuokrat	251 140,63		252 405,97	
Palvelujen ostot	23 567 607,77		54 748 941,07	
Muut kulut	3 271 595,93	<u>-61 110 523,52</u>	5 431 527,13	<u>-96 245 617,66</u>
JÄÄMÄ I		-39 046 400,60		-70 887 628,01
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	1 558 734,46		2 548 330,66	
Rahoituskulut	-6 560 092,55	-5 001 358,09	-15 453,91	2 532 876,75
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>5 853 012,00</u>	<u>5 853 012,00</u>
JÄÄMÄ II		-44 047 758,69		-62 501 739,26
SIIRTALOUDEEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot sosiaaliturvarahastoilta	29 778 623,42		19 785 846,19	
Siirtotalouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	<u>333 913 228,13</u>	363 691 851,55	<u>174 663 598,68</u>	194 449 444,87

	1.1.2024-31.12.2024		1.1.2023-31.12.2023	
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle pl.hyvinvointialuehallinto	146 066 620,05		192 154 525,46	
Siirtotalouden kulut sosiaaliturvarahastoille	105 000 000,00		33 820 000,00	
Siirtotalouden kulut yrityksille	59 602 907,96		39 632 811,92	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	2 562 389,69		5 934 412,17	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	1 124 364,34		1 084 865,43	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	31 921 138,37		22 352 288,86	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	123 287 448,05		104 325 876,67	
Muut siirtotalouden kulut	<u>21 261 325,26</u>	<u>-490 826 193,72</u>	<u>22 692 277,53</u>	<u>-421 997 058,04</u>
JÄÄMÄ III		-171 182 100,86		-290 049 352,43
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	9 214,10		4 564,38	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-4 554 711,47</u>	<u>-4 545 497,37</u>	<u>-5 661 698,71</u>	<u>-5 657 134,33</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-175 727 598,23</u>		<u>-295 706 486,76</u>

4 Tase

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset	0,00		40 650 000,00	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>70 190,17</u>	70 190,17	<u>70 190,17</u>	40 720 190,17
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	1 082 339 660,42		1 082 239 660,42	
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	<u>709 982 000,94</u>	<u>1 792 321 661,36</u>	<u>589 332 000,00</u>	<u>1 671 571 660,42</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET YHTEENSÄ		1 792 391 851,53		1 712 291 850,59
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>7 458 333,39</u>	7 458 333,39	<u>28 932 999,05</u>	28 932 999,05
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	127 964,71		51 340,00	
Siirtosaamiset	27 705 894,19		590 048,25	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>5 975,74</u>	27 839 834,64	<u>64 590,11</u>	705 978,36
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-532,50</u>	<u>-532,50</u>	<u>-498,33</u>	<u>-498,33</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		35 297 635,53		29 638 479,08
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>1 827 689 487,06</u>		<u>1 741 930 329,67</u>

	31.12.2024		31.12.2023	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	5 333 006 975,02		5 333 006 975,02	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-4 941 959 424,01		-3 577 502 598,57	
Pääoman siirrot	317 975 755,37		-1 068 750 338,68	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-175 727 598,23</u>	533 295 708,15	<u>-295 706 486,76</u>	391 047 551,01
VIERAS PÄÄOMA				
PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Muut pitkäaikaiset velat	<u>34 570,34</u>	34 570,34	<u>0,00</u>	0,00
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen yhdistilit	1 282 248 995,21		1 328 545 067,58	
Saadut ennakot	0,00		45 379,73	
Ostovelat	2 265 544,55		10 488 813,85	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	698 529,42		765 762,41	
Edelleen tilitettävät erät	625 516,96		713 592,60	
Siirtovelat	8 511 931,88		8 303 495,68	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>8 690,55</u>	<u>1 294 359 208,57</u>	<u>2 020 666,81</u>	<u>1 350 882 778,66</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 294 393 778,91		1 350 882 778,66
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>1 827 689 487,06</u>		<u>1 741 930 329,67</u>

5 Liitetiedostot

1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten vaikutukset

Vuoden 2024 III LTA:ssa momentin 32.30.64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesipolitiikan ohjelmiin valtuuden perusteluja muutettiin niin, että määrärahaa ja myöntämisvaltuutta saa käyttää enintään 250 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin kausien 2014-2020 ja 2021-2027 ohjelmien toteuttamiseen.

2. Valuuttakurssit muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ei ilmoitettavaa.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja niiden muutokset

Tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Arvostus- ja jaksotuseriaatteissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia edelliseen tilivuoteen verrattuna.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavaa

5. Tilinpäätöstietojen vertailtavuus edelliseen vuoteen

Työ- ja elinkeinoministeriö päätti 15.12.2023 tehdä sijoituksen Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon luovuttamalla valtioneuvoston yleisistunnon valtuutuksen nojalla valtion omistaman kiinteistön Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:lle tekemällä valtion puolesta vastikkeettoman 40 650 000,00 euron apporttisijoituksen VTT Oyn sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon 1.1.2024.

Finnvera Oyj:n tai sen edeltäjän Kera Oyj:n pääomasijoitustoimintaansa saaman valtionavun palautusehto on täyttynyt, kun Finnvera Oyj:llä olevaa omistusta Veraventure Oy:stä varoja on palautettu pääomanpalautuksina Finnvera Oyj:lle. Finnvera Oyj on 31.12.2024 palauttanut valtiolle palautuksesta erillisessä päätöksessä määritellyn suhdeluvun mukaisen osuuden 5 598 107,92 euroa.

Osana hallitusohjelman hanketta valtion pääomasijoitustoiminnan tehostamiseksi elinkeinoministeri on tehnyt 26.4.2024 päätöksen Oppiva Invest Oy:n toiminnan lopettamisesta ja alasajosta. Talouspoliittinen ministerivaliokunta on puoltanut päätöstä 21.5.2024. Oppiva Invest Oy on valtion erityistehtäväyhtiö, jonka omistajaohjauksesta on vastannut Opetushallitus, mutta omistajaohjaus siirrettiin kesällä 2024 asetusmuutoksella työ- ja elinkeinoministeriölle. Oppiva Invest Oy kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan yhtiön alasajoaikana. Oppiva Invest Oy:n hallinnansiirto toteutui 100.000,00 euroa osakkeina ja 80 000 000,00 euroa muuna oman pääomanehtoisena sijoituksena Opetushallitukselta.

Valtioneuvoston asetuksen TEM/2024/86 pykälän 2 momentin 7 kohtaan tehdyn muutoksen perusteella Kansallinen Lääkekehityskeskus Oy:n toiminimi on 30.5.2024 muutettu Suomen Lääkekehityskeskus Oy:ksi.

6. Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista

Ei ilmoitettavaa.

Liite 2: Nettoutetut menot

Momentin numero ja nimi		Talousarvion 2024 määrärahojen						Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
		Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024 (TA + LTA:t)	Talousarvio käyttö vuonna 2024	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2024	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2024	Käyttö vuonna 2024 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23.01.01.	Bruttomenot	0,00	–	226 366,84	–	692 000,00	–	–	–	226 366,84	–
Valtioneuvoston kanslian	Bruttotulot	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–
toimintamenot (nettob)(S2)	Nettomenot	0,00	692 000	226 366,84	465 633,16	692 000,00	0,00	–	692 000,00	226 366,84	465 633,16
32.01.01.	Bruttomenot	50 170 960,12	–	33 553 867,11	–	45 119 856,39	–	–	–	37 657 868,85	–
Työ- ja elinkeinoministeriön	Bruttotulot	10 923 960,12	–	958 856,39	–	958 856,39	–	–	–	978 856,39	–
toimintamenot (nettob)(S2)	Nettomenot	39 247 000,00	44 161 000	32 595 010,72	11 565 989,28	44 161 000,00	0,00	5 051 171,82	49 212 171,82	36 679 012,46	11 565 989,28
32.01.02.	Bruttomenot	5 284 686,36	–	228 034,79	–	2 102 536,00	–	–	–	235 132,29	–
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten	Bruttotulot	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–
toimintamenot (nettob)(S2)	Nettomenot	5 284 686,36	2 102 536	228 034,79	1 874 501,21	2 102 536,00	0,00	67 900,15	2 170 436,15	235 132,29	1 874 501,21
32.01.03.	Bruttomenot	3 131 368,80	–	780 726,55	–	785 364,94	–	–	–	1 404 726,55	–
Työ- ja elinkeinotoimistojen	Bruttotulot	0,00	–	–	–	–	–	–	–	–	–
toimintamenot (nettob)(S2)	Nettomenot	3 131 368,80	785 365	780 726,55	4 638,39	785 364,94	0,00	743 745,90	1 529 110,84	1 404 726,55	4 638,39

Liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääluokan ja momentin numero ja nimi		Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		43 660 000	1 201 663,44	2,8
32.30.42.	Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (A)	10 200 000	1 069 761,43	10,5
32.30.52.	Palkkaturva (A)	33 460 000	131 902,01	0,4

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi		Peruutettu	
		Tilijaottelu	Yhteensä
24. Ulkoministeriön hallinnonala		–	35 650,26
2022		–	35 650,26
24.90.68.	Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S3)	35 650,26	–
		–	54 673,60
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala			
2023		–	54 673,60
29.01.53.1.	Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (KPY)	54 673,60	–
		–	29 088 716,62
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala			
2022		–	10 159 045,06
32.30.40.1.	Kansallinen ALKE (KPY)	119 045,04	–
32.30.40.2.	Äkilliset rakennemuutokset	40 000,00	–
32.30.40.4.	KEINO-osaamiskeskus (KPY)	0,02	–
32.30.41.	Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan (S3)	10 000 000,00	–
2023		–	18 929 671,56
32.01.01.08.01.	Energiainfrastruktuuri-investoinnit (RRFP1C111)(EK) (varattu)	240 000,00	–
32.01.01.08.02.	Investoinnit uuteen energiateknologiaan (RRFP1C112)(EK)(varattu)	232 092,73	–

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi

Peruutettu

		Tilijaottelu	Yhteensä
32.01.01.08.03.	Vähähiilisen vedyn sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen (RRFP1C2I1) (EK)(varattu)	402 291,50	–
32.01.01.08.04.	Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen (RRFP1C2I2)(EK)(varattu)	20 000,00	–
32.01.01.08.07.	Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen (RRFP3C3I3)(EK)(varattu)	47 682,30	–
32.01.01.09.	Toimialakohtainen kasvukokonaisuus	25 103,55	–
32.01.02.7.	Kasvun kiihdyttämisohjelma (RRFP3C4I1)(EK)(varattu)	60 802,65	–
32.01.03.3.	Työkykyohjelman ja IPS-mallin laajentaminen (RRFP3C1I1)(EK)(varattu)	119 745,90	–
32.30.41.	Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan (S3)	10 000 000,00	–
32.30.51.03.	Työvoimakoulutuksen hankinta (KPY)	0,38	–
32.30.51.11.	Yritystoiminnan kehittämispalvelujen hankinta (KPY)	3 057,50	–
32.30.87.1.	Pääomasijoitus Työkanava OY:lle (KPY)	5 000 000,00	–
32.30.87.2.	Osatyökykyisten työmahdollisuuksien vahvistaminen (RRFP3C1I1) (EK)(varattu)	2 000 000,00	–
32.50.03.1.	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (KPY)	778 895,05	–
Pääluokat yhteensä			29 179 040,48
2022		–	10 194 695,32
2023		–	18 984 345,16

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2024	2023
Henkilöstökulut	28 802 010,11	30 214 006,25
Palkat ja palkkiot	28 805 638,50	30 141 385,33
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-3 628,39	72 620,92
	5 172 782,02	5 547 786,62
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	4 790 776,05	4 989 336,05
Muut henkilösivukulut	382 005,97	558 450,57
Yhteensä	33 974 792,13	35 761 792,87
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 362 184,02	1 298 793,60
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	7 901,05	7 677,98
Johto	2 713,80	2 690,73
Muu henkilöstö	5 187,25	4 987,25

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 6

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 7

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot			Muutos
	2024	2023	2024–2023
Korot euromääräisistä saamisista	1 558 734,46	2 388 899,67	-830 165,21
Korot valuuttamääräisistä saamisista	0,00	159 430,99	-159 430,99
Rahoitustuotot yhteensä	1 558 734,46	2 548 330,66	-989 596,20
Rahoituskulut			Muutos
	2024	2023	2024–2023
Korot euromääräisistä veloista	2 093,55	333,82	1 759,73
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	6 557 999,00	15 120,09	6 542 878,91
Rahoituskulut yhteensä	6 560 092,55	15 453,91	6 544 638,64
Netto	-5 001 358,09	2 532 876,75	-7 534 234,84

Liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektori	Lainapääoma 12/31/2024	Lisäys 2024	Vähennys 2024	Lainapääoma 12/31/2023	Pääomamuutos 2024–2023
Yritykset	0,00	0,00	6 557 999,00	6 557 999,00	-6 557 999,00
Julkiset yritykset	0,00	0,00	6 557 999,00	6 557 999,00	-6 557 999,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	7 458 333,39	0,00	14 916 666,66	22 375 000,05	-14 916 666,66
Muut rahoituslaitokset	7 458 333,39	0,00	14 916 666,66	22 375 000,05	-14 916 666,66
Yhteensä	7 458 333,39	0,00	21 474 665,66	28 932 999,05	-21 474 665,66

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	12/31/2024						12/31/2023	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	855 625	–	1 082 339 660,42	–	–	0,00	–	1 082 239 660,42
Finnvera Oyj	11 565	–	840 940,00	100	–	–	–	840 940,00
Finnvera Oyj	–	–	4 602 768,00	–	–	–	–	4 602 768,00
Finnvera Oyj	–	–	210 236 346,00	–	–	–	–	210 236 346,00
Finnvera Oyj	–	–	8 310 539,00	–	–	–	–	8 310 539,00
Finnvera Oyj	–	–	16 500 000,00	–	–	–	–	16 500 000,00
Suomen Teollisuussijoitus Oy	2 710	–	227 847 660,00	100	–	–	–	227 847 660,00
Suomen Teollisuussijoitus Oy	500	–	42 000 000,00	–	–	–	–	42 000 000,00
Suomen Teollisuussijoitus Oy	15 000	–	150 000 000,00	–	–	–	–	150 000 000,00
Suomen Teollisuussijoitus Oy	2 000	–	20 000 000,00	–	–	–	–	20 000 000,00
Suomen Teollisuussijoitus Oy	3 000	–	30 000 000,00	–	–	–	–	30 000 000,00
Suomen Teollisuussijoitus Oy	3 000	–	30 000 000,00	–	–	–	–	30 000 000,00
Suomen Teollisuussijoitus Oy	5 000	–	50 000 000,00	–	–	–	–	50 000 000,00
Suomen Teollisuussijoitus Oy	10 500	–	105 000 000,00	–	–	–	–	105 000 000,00
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	25	–	2 500,00	–	–	–	–	2 500,00
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	799 975	–	79 997 500,00	–	–	–	–	79 997 500,00
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	–	–	91 898 907,42	–	–	–	–	91 898 907,42

	12/31/2024						12/31/2023	
	Kappalemäärä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus- osuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy	–	–	15 000 000,00	–	–	–	–	15 000 000,00
Ilmastorahasto Oy	250	–	2 500,00	–	–	–	–	2 500,00
Työkanava Oy	100	–	0,00	100	–	–	–	0,00
Kansallinen lääkekehityskeskus Oy	1 000	–	0,00	100	–	–	–	0,00
Oppiva Invest Oy	1 000	–	100 000,00	–	–	–	–	0,00
Osakkeet ja osuudet yhteensä	855 625	–	1 082 339 660,42	–	–	0,00	–	1 082 239 660,42

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2024	Kirjanpitoarvo 31.12.2023
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	709 982 000,94	589 332 000,00
Työkanava Oy	10 000 000,00	10 000 000,00
Suomen teollisuussijoitus Oy	274 500 000,00	274 500 000,00
Business Finland Venture Capital Oy	90 000 000,00	90 000 000,00
Ilmastorahasto Oy	204 832 000,00	204 832 000,00
Kansallinen lääkekehityskeskus Oy	10 000 000,00	10 000 000,00
VTT Oy	40 650 000,00	–
Oppiva Invest OY	80 000 000,94	–
Yhteensä	709 982 000,94	589 332 000,00

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2024	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	7 458 333,39	0,00	0,00	7 458 333,39
Muut euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut valuuttamääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	-532,50	0,00	0,00	-532,50
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	7 457 800,89	0,00	0,00	7 457 800,89

31.12.2024	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1-5	Yli	Alle	1-5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Otetut valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat talousarvion ulkopuolella olevilta valtion rahastoilta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00	34 570,34	0,00	34 570,34
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	34 570,34

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektorit	Voimassa 31.12.2024	Voimassa 31.12.2023	Voimassa Muutos 2024–2023	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2024
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2 576 305 743,59	2 509 807 547,42	66 498 196,17	14 350 000 000,00
Finnvera Oyj	2 576 305 743,59	2 509 807 547,42	66 498 196,17	14 350 000 000,00
Laki valtion erityisrahastoyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta (445/1998), luottojen ja takausten pääoma ¹⁾	2 423 284 720,97	2 313 308 820,58	109 975 900,39	12 000 000 000,00
Laki valtion alustakauksista (573/1972), laki valtioneuvoston alustakausluottojen ja suojautumisjärjestelyjen määrä ¹⁻³⁾	153 021 022,62	196 498 726,84	-43 477 704,22	1 350 000 000,00
Laki ympäristönsuojelu- ja energiainvestointeihin myönnettävistä valtiontakauksista (609/1973), laki valtioneuvoston alustakausluottojen pääoma ^{1-2) ja 4)}	0,00	0,00	0,00	1 000 000 000,00
Takaukset yhteensä	2 576 305 743,59	2 509 807 547,42	66 498 196,17	14 350 000 000,00

Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektorit	Voimassa 31.12.2024	Voimassa 31.12.2023	Voimassa Muutos 2024–2023	Käytettävissä enimmäismäärä 31.12.2024
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	18 337 073 756,18	18 271 637 392,94	65 436 363,24	38 800 000 000,00
Finnvera Oyj	18 337 073 756,18	18 271 637 392,94	65 436 363,24	38 800 000 000,00
Laki valtion vientitakuista (422/2001), laki valtioneuvoston alustakausluottojen ja suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu ^{1-2) ja 5)}	18 068 951 052,55	18 002 555 430,92	66 395 621,63	38 000 000 000,00

Sektorit	Voimassa		Voimassa	Käytettävissä
	31.12.2024	31.12.2023	Muutos 2024-2023	enimmäismäärä 31.12.2024
Laki valtion takuista perusraaka- ainehuollon turvaamiseksi (651/1985), laki valtioneuvoston varoista (444/1998), raaka- ainetakuiden ja suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu ¹⁻²⁾ ja ⁶	268 122 703,63	269 081 962,01	-959 258,39	800 000 000,00
Takuut yhteensä	18 337 073 756,18	18 271 637 392,94	65 436 363,24	38 800 000 000,00
	20 913 379 499,77	20 781 444 940,36	131 934 559,41	53 150 000 000,00
Takaukset ja takuut yhteensä				

- 1) Finnveran yhtiölaissa (443/1998) säädetään kotimaan sekä vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan erillisyydestä. Kotimaan toiminnan tappiot katetaan kotimaan toiminnan rahastosta ja vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan tappiot vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan rahastosta. Valtio vastaa Finnveran myöntämistä laissa valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta (445/1998) tarkoitetuista takauksista. Mikäli Finnvera Oyj:n vientitakuu- ja erityistakaustoiminnan rahaston varat eivät riitä toiminnasta aiheutuvien tappioiden kattamiseen, tappiot katetaan valtioneuvoston varoista, joita täydennetään tarvittaessa valtion budjettiin otettavalla määrärahalta. Laki valtioneuvoston varoista (444/1998).
- 2) Sisältää voimassa olevat vastuut. Eri takuiden keskinäiset päällekkäisvastuut on eliminoitu.
- 3) Laki valtion alustakauksista (573/1972). Lain nojalla myönnettyjä alustakausluottoja ja suojautumisjärjestelyjä saa samanaikaisesti olla takaisin maksamatta enintään 1,35 mrd. euroa. Lain mukainen vastuu lasketaan seuraavasti: voimaan tulleiden takausten kattamien luottojen taattu pääoma ja sitovista takaustarjouksista puolet luottojen taattavasta pääomasta. Muun kuin euromääräisen luoton määrä lasketaan Euroopan Keskuspankin kyseiselle valuutalle julkaiseman, takausta myönnettäessä voimassa olevan viitekurssin mukaan. Tämän perusteella laskettu voimassa oleva vastuumäärä oli 132 729 166,70 euroa per 31.12.2024.
- 4) Laki ympäristönsuojelu- ja energiainvestointeihin myönnettävistä valtioneuvoston takauksista (609/1973). Lain nojalla myönnettyjen takausluottojen pääomasta saa samanaikaisesti olla takaisin maksamatta yhteensä enintään 1 mrd. euroa. Lain mukainen vastuu lasketaan seuraavasti: voimaan tulleiden takausten kattamien luottojen taattu pääoma ja sitovista takaustarjouksista puolet luottojen taattavasta pääomasta. Muun kuin euromääräisen luoton määrä lasketaan Euroopan keskuspankin julkaiseman, takausta myönnettäessä voimassa olevan viitekurssin mukaan. Tämän perusteella laskettu voimassa oleva vastuumäärä oli 0,00 euroa per 31.12.2024.
- 5) Laki valtion vientitakuista (422/2001). Vientitakuiden ja suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu saa olla enintään 38 mrd. euroa. Lain mukainen vastuu lasketaan seuraavasti: katteenmukainen nettovastuu, voimassaoleva vastuu ja puolet tarjousvastuusta, pääoma, vientitakuun myöntämispäivän Euroopan keskuspankin valuutalle ilmoittama valuuttakurssi. Tämän perusteella lasketut voimassa olevat takuuvastuut olivat 16 707 991 710,63 euroa per 31.12.2024. Finnvera-konserniin kuuluvan Suomen Vientiluotto Oy:n myöntämien vientiluottojen takaisinmaksuihin liittyvän riskin kattaa emoyhtiö Finnvera Oyj:n myöntämä vientitakuu. Finnvera Oyj:n toimesta EMTN-lainaohjelman alla tehtävällä varainhankinnalla on valtion takaus. Siltä osin kuin valtion takaamaa velkaa on käytetty vientiluottojen rahoittamiseen, valtion vastuu ei ole kahdenkertainen. Vientitakuulain 6 §:ssä tarkoitettujen erityisriskinoton piiriin kuuluvien vientitakuiden takausvastuu saa kuitenkin olla enintään 8 mrd. euroa ja 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen investointitakuiden takuuvastuu enintään 200 milj. euroa. Erityisriskinoton piiriin kuuluvien vientitakuiden takausvastuiden lain mukainen vastuu oli 3 739 601 664,56 euroa per 31.12.2024. Investointitakuita ei ollut voimassa 31.12.2024.
- 6) Laki valtion takuista perusraaka-ainehuollon turvaamiseksi (651/1985). Raaka-ainetakuiden ja suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu vastuu saa olla enintään 0,8 mrd. euroa. Lain mukainen vastuu lasketaan seuraavasti: voimaan tulleiden takuiden kattamien luottojen pääoma ja sitovista takuutarjouksista puolet luottojen taattavasta pääomasta. Takuuvastuun laskemista varten sopimusvaluutta muunnetaan euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin raaka-ainetakuun myöntämispäivänä sopimusvaluutalle ilmoittamaa kurssia. Tämän perusteella lasketut voimassa olevat takuuvastuut olivat 180 079 453,23 euroa per 31.12.2024.

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo €	Jakauma %	Tilinpäätös- päivän kurssi €
Euro	13 816 446 643,31	66,1 %	–
Yhdysvaltojen dollari	6 836 658 032,74	32,7 %	1,039
Japanin jeni	233 100 091,60	1,1 %	163,060
Englannin punta	20 236 068,51	0,1 %	0,829
Kanadan dollari	2 964 409,95	0,0 %	1,495
Tanskan kruunu	1 480 587,34	0,0 %	7,458
Puolan zloty	166 122,81	0,0 %	4,275
Norjan kruunu	1 663 429,74	0,0 %	11,795
Ruotsin kruunu	579 675,36	0,0 %	11,459
Qatarin rial	84 438,38	0,0 %	3,766
Yhteensä	20 913 379 499,77	100,0 %	

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Ydinvastuulain 18 §:n (484/1972) mukaan Suomessa sijaitsevan ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukainen vastuu samasta ydintapahtumasta johtuneista, Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on rajoittamaton. Suomessa sijaitsevan, energiantuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukaisen vastuun enimmäismäärä samasta ydintapahtumasta johtuneista, muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on 1,2 miljardia euroa. Suomessa sijaitsevan, muun kuin energiantuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan tämän lain mukaisen vastuun enimmäismäärä samasta ydintapahtumasta johtuneista, muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on 250 miljoonaa euroa. Vastuun enimmäismäärä ydinpolttoaineen ja muun ydinaineen kuljetuksen aikana muualla kuin Suomessa syntyneistä ydinvahingoista on 80 miljoonaa euroa. Tästä enimmäismäärästä korvataan muita kuin kuljetusvälineeseen kohdistuneita ydinvahinkoja enintään 80 miljoonaa euroa. Korvausmäärälle tuleva korko ja oikeudenkäyntikulujen korvaus eivät sisälly laitoksenhaltijan vastuun enimmäismäärään.

Ydinvastuulain 29 §:n mukaan jos se, jolla on oikeus saada vahingonkorvausta tämän lain tai muun sopimusvaltion vastaavan lainsäädännön nojalla Suomessa olevan ydinlaitoksen haltijalta, näyttää, että hän ei ole voinut saada tätä korvausta ydinlaitoksen haltijan kanssa vakuutus sopimuksen tehneeltä vakuutusenantajalta 18 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua vastuun enimmäismäärän rajoissa, maksetaan siten saamatta jäänyt korvaus valtion varoista. Valtion korvausvelvollisuus päättyy, kun korvausta on suoritettu vakuutuksesta ja valtion varoista yhteensä 1,2 miljardin euron määrä.

Lisäksi Suomi on sopijapuolena Brysselin lisäyleissopimuksessa, jonka voimassa olevan version mukaan sopimusmaat korvaavat tiettyjen edellytysten täytyessä yhteisvastuullisesti myös muissa sopimusmaissa syntyneitä ydinvahinkoja. Muutospöytäkirjojen voimaantulon myötä vastuumääriä korotettiin aiemmasta merkittävästi. Ydinlaitoksen haltijan vastuu nostetaan vähintään 700 miljoonaan euroon, ydinlaitoksen sijaintivaltion vastuu 500 miljoonaan euroon ja korvausyhteisön vastuu 300 miljoonaan euroon. Järjestelmästä korvataan muutosten myötä yhteensä 1,5 miljardin euron arvosta vahinkoja. Mainitut muutokset vastuumääriin on Suomessa säädetty lailla 493/2005.

Ydinenergian tuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan vastuumäärän nostaminen 1,2 miljardiin euroon vähensi valtion vastuuta tilanteessa, jossa sattuisi suuren mittaluokan ydinvoimalaitosonnettomuus siltä osin, kun vahinkoja ilmenisi Suomessa tai muissa Brysselin lisäyleissopimuksen sopijavaltioissa. Ydinvastuulain mukaisen ydinlaitoksen haltijan vakuuttamisvelvollisuuden seurauksena ydinlaitoksen haltijan tulisi hankkia ydinvastuuvakuutus ydinvastuulain mukaiseen vastuumäärään eli 1,2 miljardiin euroon saakka, ja mahdolliset ydinvoimalaitoksessa tapahtuneesta ydintapahtumasta aiheutuneet vahingot korvattaisiin siten 1,2 miljardiin euroon saakka laitoksenhaltijan vakuutuksesta. Suomen valtion vastattavaksi jäisi ensivaiheessa ainoastaan Brysselin lisäyleissopimuksen niin sanotun kolmannen portaan osuus eli 300 miljoonaa euroa, josta valtio perisi valtaosan takaisin muilta lisäyleissopimuksen sopijavaltioilta lisäyleissopimuksessa sovitulla tavalla. Suomen valtion vastattava osuus 300 miljoonasta eurosta oli tammikuussa 2020 lasketun tilanteen mukaisesti noin 5,9 miljoonaa euroa.

Valtion vastuu avaruustoiminnan ja avaruusesineiden aiheuttamista vahingoista perustuu YK:n avaruussopimukseen, joihin Suomi on sitoutunut 1970-luvulla. Avaruusesineiden aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta säädetään avaruusyleissopimuksen[1] 7 artiklassa sekä vastuusopimuksessa[2]. Sopimusten mukaan vahingonkorvausvastuu on valtiolla, joka on lähettänyt avaruusesineen tai jonka toimeksiannosta avaruusesine on lähetetty taikka jonka alueelta tai lähetyksenvälillä avaruusesine on lähetetty. Ensimmäinen suomalainen satelliitti laukaistiin avaruuteen kesällä 2017. 19.12.2024 Suomen avaruusesineiden rekisterissä oli jo 29 satelliittia[3], joista 23 yhä kiertoradalla. Kaikki suomalaiset satelliitit ovat yksityisten yritysten tai yliopiston lähettämiä.

Avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) 7 §:n mukaan avaruusesineen aiheuttama vahinko korvataan valtion varoista toiminnanharjoittajalle itselleen aiheutuneita vahinkoja lukuun ottamatta.

Pykälän 2 momentin mukaan valtiolla on oikeus periä vahinkoa kärsineelle suorittamansa korvaus toiminnanharjoittajalta siltä osin kuin tämä olisi vahingonkorvauslain (412/1974) nojalla ollut vastuussa vahingosta vahinkoa kärsineelle.

Pykälän 3 momentin mukaan valtiolla on 2 momentista poiketen oikeus periä maksamansa korvaus

toiminnanharjoittajalta, vaikka tämä ei olisi aiheuttanut vahinkoa vahingonkorvauslain 2 luvun 1 §:n 1 momentin mukaisesti tahallisesti tai tuottamuksesta, jos vahinko on aiheutunut maan pinnalla taikka lennossa olevalle ilma-alukselle, sen matkustajalle tai sen miehistöön kuuluvalla. 3 momentissa säädetyn valtion takautumisoikeuden enimmäismäärä on 60 miljoonaa euroa. Enimmäismäärää koskevaa säännöstä ei kuitenkaan sovelleta, jos toiminnanharjoittaja on laiminlyönyt noudattaa lakia tai 5 §:n nojalla annetun luvan ehtoja.

Lain 8 §:n mukaan toiminnanharjoittajan tulee ottaa vakuutus kolmansille osapuolille avaruustoiminnasta aiheutuvien vahinkojen varalta vähintään valtion takautumisoikeuden enimmäismäärään saakka. Työ- ja elinkeinoministeriö voi olla vaatimatta 1 momentissa tarkoitettua vakuutusta, jos:

- 1) laukaisu-yhtiön vakuutus tai muu vastaava vakuutus kattaa olennaisilta osin toiminnanharjoittajan ja valtion vastuun avaruustoiminnan kolmansille osapuolille aiheuttamista vahingoista tai
- 2) avaruustoiminnan riskeistä tehdyn arvion perusteella riski avaruustoiminnan aiheuttamista vahingoista maan pinnalla, ilmassa ja avaruudessa on työ- ja elinkeinoministeriön hyväksyttävissä.

Avaruustoiminnasta annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen (74/2018) 5 §:n 1 momentin mukaan laissa tarkoitettun laukaisu-yhtiön vakuutuksen tai muun vastaavan vakuutuksen tulee kattaa vähintään avaruusesineen laukaisuvaihe ja siihen liittyvät toiminnot siihen asti, kunnes avaruusesine on asettunut kiertoradalleen. 2 momentin (705/2020) mukaan työ- ja elinkeinoministeriö voi olla vaatimatta vakuutusta, jos koko avaruusesineen elinkaaren ajan sen riski törmäyksestä muun, läpimitaltaan vähintään kymmenen senttimetrin kokoisen, avaruusesineen kanssa kiertoradalla on alle 1/1 000 ja jos todennäköisyys sille, että avaruusesineen tai sen osien palautumisesta tai palauttamisesta maahan aiheutuisi henkilövahinkoja, on alle 1/10 000.

[1] Yleissopimus valtioiden toimintaa johtavista periaatteista niiden tutkiessa ja käyttäessä avaruutta, siihen luettuna kuu ja muut taivaankappaleet (SopS 56-57/1967).

[2] Kansainvälistä vastuuta avaruusesineiden aiheuttamasta vahingoista koskeva yleissopimus (SopS 8 ja 9/1977).

[3] Avaruusesineet rekisteröidään kansalliseen avaruusesineiden rekisteriin (<https://tem.fi/avaruusrekisteri>) sekä ilmoitetaan YK:lle avaruuteen lähetettyjen esineiden rekisteröimisestä tehdyn yleissopimuksen mukaisesti (SopS 9/2018).

Huoltovarmuuskeskuksen turvavarastolain (970/1982) mukaisia vastuita on yhteensä 9,5 miljoonaa euroa ja muiden pitkäaikaisten sopimusten tuottamia vastuita yhteensä 118,5 miljoonaa euroa.

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 13

Liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Rahastot		
Valtiontakuurahasto	1 115 533 583,09	Laki valtiontakuurahastosta (444/1998) tarkoituksena on turvata Finnveran antamien vientitakuiden, takausten ja muiden rahastolain 4 § tarkoitettujen sitomusten täyttäminen. Rahaston varoista hoidetaan myös entisen Valtion-takuukeskuksen ja sitä edeltäneiden vientitakuulaitoksen ja Valtiontakaus-laitoksen antamat takuut, takaukset ja muut vastuusitomukset.
Huoltovarmuusrahasto	161 983 652,91	Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain (1390/1992, 1 §) tarkoituksena on poikkeusolojen ja niihin verrattavissa olevien vakavien häiriöiden varalta turvata väestön toimeentulon, maan talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämättömät taloudelliset toiminnot ja niihin liittyvät tekniset järjestelmät. (huoltovarmuus)
Valtion ydinjätehuoltorahasto	4 731 759,21	Ydinenergialain (990/87) ja sen nojalla annetulla asetuksella valtion ydinjätehuoltorahastosta (162/88) tarkoituksena toteuttaa osaltaan varautumista ydinjätehuollon kustannuksiin, sekä ydinenergialain 53a ydinturvallisuustutkimuksen rahoittamiseen ja ydinenergialain 53b ydinjätetutkimuksen rahoittamiseen.
Liitteessä on esitetty rahastojen taseiden loppusummat		

Liite 15: Velan muutokset

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 15

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 16

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 17

Liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

Työ- ja elinkeinoministeriöllä ei ole esitettävää liitteellä 18

6 Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 28.2.2025

Arto Satonen

Wille Rydman

Sari Multala

Työministeri

Elinkeinoministeri

Ympäristö- ja ilmastoministeri

Mari Rantanen

Anna-Kaisa Ikonen

Sisäministeri

Kunta- ja alueministeri

Timo Jaatinen

Kansliapäällikkö

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Verkkajulkaisu
ISSN 1797-3562
ISBN 978-952-327-558-4

Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi